ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

19 Μαΐου 2022 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **2462**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έτους 2020 (άρθρο 14 ν. 4624/2019).

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Προλογικό Σημείωμα

Το 2020 ήταν μια χρονιά απρόβλεπτων εξελίξεων. Οι έκτακτες συνθήκες που προέκυψαν λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 είχαν καθολικό αντίκτυπο στον τρόπο ζωής μας. Μέσα σε αυτή την πρωτοφανούς έντασης παγκόσμια κρίση, όπου το κρίσιμο πρόταγμα ήταν δικαιολογημένα η προάσπιση της δημόσιας υγείας, ανέκυπταν πολύ συχνά ζητήματα που άπτονταν της προστασίας προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας. Από την πρώτη περίοδο επιβολής των περιοριστικών μέτρων καταπολέμησης του κορωνοϊού το ζήτημα της νομιμότητάς τους, από την οπτική της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, απασχόλησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (EDPB), τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (EDPS) και τις εθνικές εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων, αρκετές από τις οποίες, μεταξύ των οποίων και η ελληνική, εξέδωσαν ανακοινώσεις ή κατευθυντήριες γραμμές. Είναι αξιοσημείωτο ότι το έτος 2020 η Αρχή εξέδωσε, μεταξύ άλλων, χρήσιμες κατευθυντήριες γραμμές των υπ' αρ. 1/2020 και υπ' αρ. 5/2020 αποφάσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της διαχείρισης του COVID-19, κατευθυντήριες γραμμές για τη λήψη μέτρων ασφάλειας στο πλαίσιο της τηλεργασίας υπ' αρ. 2/2020 και γνωμοδότηση για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως τηλεκπαίδευση στις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης υπ' αρ. 4/2020.

Όλες οι ανακοινώσεις και κατευθυντήριες οδηγίες είχαν ως αφετηρία τη σκέψη ότι ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (Γ.Κ.Π.Δ.) και η λοιπή σχετική νομοθεσία παρέχουν τη δυνατότητα επεξεργασίας δεδομένων υγείας για την καταπολέμηση της πανδημίας, αλλά με την τήρηση των εγγυήσεων και των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων που προβλέπονται στην ίδια νομοθεσία. Οι ανεξάρτητες εποπτικές αρχές επιφορτίστηκαν με το δυσχερές έργο της προσπάθειας για εξισορρόπηση της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και του δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού με την εξυπηρέτηση του γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος. Πρόκειται για ιδιαίτερα δύσκολες σταθμίσεις καθώς εφαρμόζονται σε δεδομένες κάθε φορά πραγματικές συνθήκες στο πεδίο των αλληλοσυγκρουόμενων ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων επέδειξε καλά αντανακλαστικά ήδη από την αρχή της πανδημίας, με τη σχεδόν άμεση προσαρμογή - μετάβαση στην τηλεργασία, διασφαλίζοντας την αδιάλειπτη λειτουργία της και εκτελώντας στο ακέραιο τα καθήκοντά της. Ενδεικτικά αναφέρω ότι, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, εξέδωσε σημαντικές γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις, η πλειονότητα των οποίων αφορούσε τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, τη δημόσια διοίκηση και τις εργασιακές σχέσεις. Υπέβαλε παρατηρήσεις στις νομοθετικές πρωτοβουλίες του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης σχετικά με τις διατάξεις που αφορούν τον «Προσωπικό Αριθμό», όπως αυτές περιέχονται στο σχέδιο νόμου «Κώδικας Ψηφιακής Διακυβέρνησης», καθώς και στον σχεδιασμό εφαρμογής ιχνηλάτησης επαφών COVID-19. Συνέβαλε στις διαδικασίες προετοιμασίας του νέου Κανονισμού για τα προσωπικά δεδομένα στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (e-Privacy Regulation) και, τέλος, απέστειλε στη Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Διμερών Θεμάτων της Βουλής των Ελλήνων τις θέσεις της σε σχέση με το σχέδιο νομοθετικής πράξης για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης ανηλίκων.

Επιπλέον, η Αρχή, διαπιστώνοντας έλλειψη συμμόρφωσης των παρόχων υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας στις απαιτήσεις της νομοθεσίας για την επεξεργασία δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και του Γ.Κ.Π.Δ. όσον αφορά τη διαχείριση cookies και συναφών τεχνολογιών, εξέδωσε ειδικές συστάσεις (1/2020) και αντίστοιχα συστάσεις με υποδείγματα για την ικανοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης κατά την επεξεργασία δεδομένων μέσω συστημάτων βιντεοεπιτήρησης (2/2020).

Παράλληλα, η Αρχή ανταποκρίθηκε στις πάγιες ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις της και ήταν ενεργώς παρούσα στις ομάδες εργασίας και τις επιτροπές που λειτουργούν με βάση την ευρωπαϊκή νομοθεσία προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Από τον Νοέμβριο του 2020

και με σκοπό την ευαισθητοποίηση υπευθύνων επεξεργασίας και εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η Αρχή ξεκίνησε να υλοποιεί έργο με τίτλο «Διευκόλυνση της συμμόρφωσης του Γ.Κ.Π.Δ. για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και προώθηση της προστασίας δεδομένων από τον σχεδιασμό σε προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ (“by Design”)». Η υλοποίηση διαρκεί δύο έτη και πραγματοποιείται από κοινού με το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και την ελληνική εταιρεία πληροφορικής “ABOVO” με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το φιλόδοξο έργο της δημιουργίας της νέας διαδικτυακής πύλης της Αρχής ξεκίνησε επίσης εντός του 2020. Βασικός στόχος ήταν η αναβάθμιση της ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης των πολιτών για τα δικαιώματά τους, αλλά και των φορέων για τις υποχρεώσεις τους, έτσι ώστε το έργο της Αρχής να έχει τη μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα για την ενίσχυση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στη χώρα μας. Με τη δημιουργία της νέας αυτής δικτυακής πύλης, πρωταρχική επιδίωξή μας είναι να παρέχεται στους πολίτες η δυνατότητα πιο ολοκληρωμένης πληροφόρησης και παράλληλα αξιοποίησης πολυδιάστατων και ασφαλών ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Τον Ιανουάριο του 2021 τέθηκε σε παραγωγική λειτουργία η νέα αυτή πύλη της Αρχής (www.dpa.gr), ένα σύγχρονο κανάλι επικοινωνίας, με πλήρως ανανεωμένη δομή και περιεχόμενο, εύκολη πλοήγηση αλλά και με δυνατότητες σύνθετης αναζήτησης.

Το 2021 είναι μια δύσκολη και ρευστή περίοδος όπου σταδιακά αίρονται περιορισμοί λόγω πανδημίας χωρίς όμως να αποκλείεται το ενδεχόμενο εκ νέου λήψης περιοριστικών μέτρων ανάλογα με την εξέλιξη της επιδημιολογικής εικόνας. Δεν πρέπει, ωστόσο, γενικότερα να παραβλέπεται ότι τα μέτρα αυτά είναι θεμιτά μόνο αν το περιεχόμενό τους και η διάρκεια εφαρμογής τους αντιστοιχούν στην ανάγκη να αντιμετωπιστεί η απειλή για τη δημόσια υγεία. Στην παρούσα φάση της πανδημίας τεχνολογικές εφαρμογές αξιοποιούνται ολοένα και περισσότερο για να υποβοηθήσουν τα μέτρα ανακοπής της διάδοσης του κορωνοϊού. Ταυτόχρονα, οι κίνδυνοι από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων αυξάνονται. Σε αυτό το σημείο χρειάζεται να αναλογιζόμαστε ότι κάθε μέτρο που λαμβάνεται και συνεπάγεται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να τηρεί τις γενικές αρχές της αποτελεσματικότητας, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Αυτό εξάλλου έχουν υπενθυμίσει και πρόσφατα οι αρχές προστασίας δεδομένων της ΕΕ και μέσω της κοινής γνώμης EDPB και EDPS (4/2021) σχετικά με τις προτάσεις για το ψηφιακό πράσινο πιστοποιητικό.

Η έκθεση πεπραγμένων της Αρχής για το 2020 αποτυπώνει το σύνολο των δραστηριοτήτων μας στη διάρκεια αυτής της ομολογουμένως πρωτόγνωρης χρονιάς, κατά την οποία δοκιμάστηκαν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Συγχρόνως, καταδεικνύει την ικανότητα γρήγορης προσαρμογής, την εργατικότητα και την προσήλωση του προσωπικού της Αρχής στην εκτέλεση της σύνθετης αποστολής που της έχει ανατεθεί από την Πολιτεία. Σε μια κρίσιμη διεθνή συγκυρία όπου συνεχώς αναδύονται νέες προκλήσεις λόγω και της επιτάχυνσης του ψηφιακού μετασχηματισμού επιβάλλεται να είμαστε προσηλωμένοι στην κατοχύρωση των ατομικών δικαιωμάτων στην πράξη, η οποία σε μεγάλο βαθμό συναρτάται με την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Κωνσταντίνος Μενουδάκος
Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη δημόσια Αρχή (άρθρο 9Α του Συντάγματος) που ιδρύθηκε με τον ν. 2472/1997, ο οποίος είχε ενσωματώσει στο ελληνικό δίκαιο την υπό στοιχεία 95/46/ΕΚ Ευρωπαϊκή Οδηγία για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Εξυπηρετείται από δική της Γραμματεία που λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει δικό της προϋπολογισμό.

Με τον υπ’ αρ. 2016/679 Κανονισμό (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων - Γ.Κ.Π.Δ.), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στις 25/5/2018 σε όλες τις χώρες της ΕΕ, η υπό στοιχεία 95/46/ΕΚ Οδηγία καταργήθηκε. Πλέον, από 29/8/2019, ισχύει ο ν. 4624/2019 («Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής της υπ’ αρ. 679/ 2016 του Κανονισμού (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της υπ’ αρ. 680/2016 Οδηγίας (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις»). Στον ανωτέρω αναφερόμενο νόμο, τα άρθρα 9 έως και 20 αναφέρονται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εποπτική αρχή). Ο δε ν. 2472/1997 έχει καταργηθεί εκτός ορισμένων διατάξεων που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 84 του ν. 4624/2019. Ο ν. 4624/2019 περιλαμβάνει και την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της υπ’ αρ. 680/2016 Οδηγίας (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης - πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

Επίσης, όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η Αρχή εφαρμόζει τον ν. 3471/2006 που αντίστοιχα ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2002/58/ΕΚ.

Η Αρχή είναι επιφορτισμένη με την εποπτεία της εφαρμογής των διατάξεων του Γ.Κ.Π.Δ. (παρ. 1 του άρθρου 51, αιτ. σκ. 123), του ν. 4624/2019 και άλλων ρυθμίσεων που

αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9 του ν. 4624/2019).

Συμβάλλει στη συνεκτική εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ. σε ολόκληρη την Ένωση και για τον σκοπό αυτό συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ και με την Επιτροπή (παρ. 2 του άρθρου 51, αιτ. σκ. 123 του Γ.Κ.Π.Δ. άρθρο 10 του ν. 4624/2019). Η Αρχή εκπροσωπεί την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (Ε.Σ.Π.Δ.) και σε άλλες επιτροπές ή όργανα με αντικείμενο την προστασία δεδομένων και συνεργάζεται με αντίστοιχες αρχές τρίτων χωρών και διεθνείς οργανισμούς (άρθρο 50 του Γ.Κ.Π.Δ., άρθρο 10 του ν. 4624/2019).

Η Αρχή είναι αρμόδια να εκτελεί τα καθήκοντά της (άρθρο 57 του Γ.Κ.Π.Δ. και άρθρο 13 του ν. 4624/2019) και να ασκεί τις εξουσίες που της ανατίθενται (άρθρο 58 του Γ.Κ.Π.Δ. και άρθρο 15 του ν. 4624/2019) στο έδαφός της (παρ. 1 του άρθρου 55, αιτ. σκ. 122, 129 του Γ.Κ.Π.Δ. άρθρο 9 του ν. 4624/2019) με πλήρη ανεξαρτησία (άρθρο 52, αιτ. σκ. 117-118, 121 του Γ.Κ.Π.Δ. άρθρο 11 του ν. 4624/2019).

Ειδικότερα, η Αρχή είναι, μεταξύ άλλων, επιφορτισμένη με τα ακόλουθα (άρθρο 57 Γ.Κ.Π.Δ., άρθρο 13 του ν. 4624/2019):

- Να παρακολουθεί και να επιβάλλει την εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ., του ν. 4624/2019 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.

- Να προωθεί την ευαισθητοποίηση του κοινού στα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και των υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τις υποχρεώσεις τους. Ειδική προσοχή αποδίδεται σε δραστηριότητες που απευθύνονται σε παιδιά.

- Να παρέχει γνώμη για κάθε ρύθμιση που πρόκειται να περιληφθεί σε νόμο ή σε κανονιστική πράξη, η οποία αφορά επεξεργασία δεδομένων.

- Να εκδίδει οδηγίες και να απευθύνει συστάσεις για κάθε θέμα που αφορά την επεξεργασία δεδομένων, με την επιφύλαξη των καθηκόντων του Ε.Σ.Π.Δ.

- Να παρέχει κατόπιν αιτήματος πληροφορίες στα υποκείμενα των δεδομένων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους.

- Να χειρίζεται τις υποβληθείσες για παράβαση διατάξεων του Γ.Κ.Π.Δ. καταγγελίες.

- Να διενεργεί έρευνες ή ελέγχους σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

- Να καταρτίζει και να διατηρεί κατάλογο σε σχέση με την απαίτηση για διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου (παρ. 4 του άρθρου 35 του Γ.Κ.Π.Δ.) και να παρέχει συμβουλές σχετικά με τις πράξεις επεξεργασίας της παρ. 2 του άρθρου 36 του Γ.Κ.Π.Δ.

- Να ενθαρρύνει την κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και να εγκρίνει κώδικες δεοντολογίας που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις.

- Να ενθαρρύνει τη θέσπιση μηχανισμών πιστοποίησης προστασίας δεδομένων και σφραγίδων και σημάτων προστασίας των δεδομένων και να εγκρίνει τα κριτήρια πιστοποίησης.

- Να σχεδιάζει και να δημοσιεύει απαιτήσεις διαπίστευσης φορέα για την παρακολούθηση κωδίκων δεοντολογίας και φορέα πιστοποίησης.

- Να συνεργάζεται με άλλες εποπτικές αρχές μέσω ανταλλαγής πληροφοριών και να παρέχει αμοιβαία συνδρομή σε αυτές με σκοπό τη διασφάλιση της συνεκτικότερης εφαρμογής του Γ.Κ.Π.Δ.

- Να συμβάλλει στις δραστηριότητες του Ε.Σ.Π.Δ.

Επιπλέον, η Αρχή διαθέτει εξουσίες ελέγχου, καθώς και διορθωτικές, συμβουλευτικές και αδειοδοτικές εξουσίες, όπως αυτές εξειδικεύονται και αναλύονται στο άρθρο 58 του Γ.Κ.Π.Δ. και στο άρθρο 15 του ν. 4624/2019.

Όταν η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων γίνεται από δημόσιες αρχές ή από ιδιωτικούς φορείς που ενεργούν βάσει της παρ. 1 στ, γ ή ε του άρθρου 6 του Γ.Κ.Π.Δ. (παρ. 2 του άρθρου 55, αιτ. σκ. 128 του Γ.Κ.Π.Δ.), επιλαμβάνεται μόνον η Αρχή ως αποκλειστικά αρμόδια και δεν εφαρμόζονται οι αναφερόμενοι παρακάτω κανόνες συνεργασίας και συνεκτικότητας σχετικά με την Επικεφαλής Εποπτική Αρχή - ΕΕΑ (Lead Supervisory Authority) και τον «μηχανισμό μίας στάσης» («one-stop-shop mechanism») (αιτ. σκ. 128 του Γ.Κ.Π.Δ.).

Ακόμα, η Αρχή καταρτίζει ετήσια έκθεση των δραστηριοτήτων της, την οποία υποβάλλει στο εθνικό κοινοβούλιο, την κυβέρνηση και άλλες αρχές και την καθιστά διαθέσιμη στο κοινό, την Επιτροπή και το Ε.Σ.Π.Δ. (άρθρο 59 του Γ.Κ.Π.Δ., άρθρο 14 του ν. 4624/2019).

Συνεργασία και συνεκτικότητα

Στις περιπτώσεις που διενεργείται διασυνοριακή επεξεργασία δεδομένων (παρ. 23 του άρθρου 4 του Γ.Κ.Π.Δ.) εφαρμόζεται, κατά γενικό κανόνα, ο μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ της ΕΕΑ και των ενδιαφερόμενων εποπτικών αρχών, την πρωταρχική ευθύνη για την εποπτεία της οποίας έχει η ΕΕΑ (άρθρο 60, αιτ. σκ. 124-126 του Γ.Κ.Π.Δ. WP244rev.01).

Η Αρχή είναι αρμόδια να ενεργεί ως ΕΕΑ για τη διασυνοριακή επεξεργασία που διεξάγεται από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία, ο οποίος έχει την κύρια ή τη μόνη εγκατάστασή του στο έδαφός της, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 60 του Γ.Κ.Π.Δ. (παρ. 1 του άρθρου 56, αιτ. σκ. 124 του Γ.Κ.Π.Δ.). Στις περιπτώσεις που συντρέχει μία εκ των προϋποθέσεων που αναφέρονται στην παρ. 22 του άρθρου 4 του Γ.Κ.Π.Δ., η Αρχή ενεργεί ως ενδιαφερομένη εποπτική αρχή (άρθρα 60, 66, αιτ. σκ. 124-125, 130-131, 143 του Γ.Κ.Π.Δ.). Ακόμη, συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ παρέχοντας αμοιβαία συνδρομή και πραγματοποιώντας κοινές επιχειρήσεις, σε διμερή ή πολυμερή βάση, προκειμένου να διασφαλισθεί η συνεκτική εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ. και η λήψη κοινών μέτρων ελέγχου (άρθρα 61-62, αιτ. σκ. 133-134, 138 του Γ.Κ.Π.Δ.).

Κατά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα, η Αρχή είναι αρμόδια να εξετάσει υποβληθείσα καταγγελία ή να αντιμετωπίσει πιθανή παραβίαση του Γ.Κ.Π.Δ. στις περιπτώσεις που γίνεται διασυνοριακή επεξεργασία με τοπικές μόνον επιπτώσεις στο έδαφός της (cross-border processing with local impact), εάν η ΕΕΑ αποφασίσει να μην επιληφθεί της υπόθεσης κατόπιν ενημέρωσής της

από την Αρχή (παρ. 2-5 του άρθρου 56, αιτ. σκ. 127 του Γ.Κ.Π.Δ.). Στις περιπτώσεις αυτές, η Αρχή επιλαμβάνεται της υπόθεσης σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 62 του Γ.Κ.Π.Δ. (παρ. 5 του άρθρου 56 του Γ.Κ.Π.Δ.).

Επίσης, η Αρχή εφαρμόζει τον μηχανισμό συνεκτικότητας (αιτ. σκ. 135 του Γ.Κ.Π.Δ.), όταν προτίθεται να θεσπίσει οποιοδήποτε από τα μέτρα που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 64 του Γ.Κ.Π.Δ. (αιτ. σκ. 136 του Γ.Κ.Π.Δ.) ή κατόπιν αιτήματος γνωμοδότησης προς το Ε.Σ.Π.Δ. σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα γενικής εφαρμογής του Γ.Κ.Π.Δ. ή ζήτημα που παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη (παρ. 2 του άρθρου 64 του Γ.Κ.Π.Δ.) ή στο πλαίσιο της επίλυσης διαφορών μεταξύ εποπτικών αρχών από το Ε.Σ.Π.Δ. (άρθρο 65, αιτ. σκ. 136 του Γ.Κ.Π.Δ.) και της επείγουσας διαδικασίας (άρθρο 66, αιτ. σκ. 137 του Γ.Κ.Π.Δ.).

1.2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος της Αρχής, κατά το 2020, διετέλεσε ο Κωνσταντίνος Μενουδάκος, Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, με αναπληρωτή του τον Γεώργιο Μπατζαλέξη, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη ήταν οι εξής:

Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Καθηγητής Νομικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, Καθηγητής Τμήματος Ψηφιακών Συστημάτων Πανεπιστημίου Πειραιώς, με αναπληρωτή του τον Ευάγγελο Παπακωνσταντίνου, Δικηγόρο, Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Βρυξελλών.

Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Καθηγητής Δικαίου και Διοίκησης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον Γρηγόριο Τσόλια, Δικηγόρο, ΜΔ Ποινικών Επιστημών.

Ελένη Μαρτσούκου, Δικηγόρος, Yale Law School Fellow, με αναπληρωτή της τον Εμμανουήλ Δημογεροντάκη, Δικηγόρο, ΜΔ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης.

Σημειώνεται ότι με την υπό στοιχεία Γ/ΕΙΣ/2771/22.4.2020 αίτησή του ο Εμμανουήλ Δημογεροντάκης παραιτήθηκε από τη θέση του αναπληρωματικού μέλους και επίσης η Ελένη Μαρτσούκου, με την υπό στοιχεία Γ/ΕΙΣ/4976/16.7.2020 αίτησή της, παραιτήθηκε λόγω διορισμού της ως ΕΕΠ - Ι.Δ.Α.Χ στο Τμήμα Ελεγκτών της Αρχής.

1.3. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ιδρυτικού της ν. 2472/1997 και το π.δ. 207/1998 «Οργάνωση της Γραμματείας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και σύσταση οργανικών θέσεων» που διατηρείται σε ισχύ κατά την παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 4624/2019, εξυπηρετείται από Γραμματεία η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και αποτελείται από τέσσερα Τμήματα: 1) το Τμήμα Ελεγκτών, 2) το Τμήμα Επικοινωνίας, 3) το Τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων και 4) το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών, που συστάθηκε σύμφωνα με την υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/1435/21.2.2017 κοινή υπουργική απόφαση «Μεταφορά και κατανομή των αρμοδιοτήτων του άρθρου 69Γ του ν. 4270/2014 στις οργανικές μονάδες της Διεύθυνσης Γραμματείας της Αρχής. Σύσταση τμήματος αμιγώς οικονομικού ενδιαφέροντος σε αυτήν».

1. Τμήμα Ελεγκτών

Έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά, στο τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, η σύνταξη σχεδίων οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής νομοθεσίας για το άτομο, η εξέταση προσφυγών και καταγγελιών και η προπαρασκευή εισηγήσεων. Ακόμη, το Τμήμα Ελεγκτών ασχολείται με τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής υπό τον συντονισμό του Διευθυντή Γραμματείας. Επιπλέον, οι ελεγκτές υποβοηθούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες. Εκπροσωπούν την Αρχή σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια. Στις αρμοδιότητες του Τμήματος υπάγονται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Το Τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες νομικής και πληροφορικής μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, σύμφωνα με τον ν. 4055/2012.

Ο αριθμός των πληρωμένων οργανικών θέσεων στο Τμήμα Ελεγκτών το 2020 ήταν 28 εκ των οποίων 15 ήταν νομικοί και 13 πληροφορικοί, περιλαμβανομένου του Διευθυντή της Γραμματείας της Αρχής. Από αυτούς εντός του 2020 παραιτήθηκαν από τη θέση τους στην Αρχή δύο πληροφορικοί ελεγκτές, οι οποίοι απουσίαζαν με μακροχρόνιες άδειες άνευ αποδοχών λόγω υπηρεσίας τους σε ευρωπαϊκά όργανα. Επιπλέον, παραμένει σε απόσπαση στο Υπουργείο Υγείας ένας νομικός ελεγκτής, και σε απόσπαση σε ευρωπαϊκό οργανισμό νομική ελέγκτρια. Διακόπηκε η άδεια ανατροφής τέκνου που είχε νομική ελέγκτρια, η οποία επανήλθε στην υπηρεσία και αποσπάστηκε, στη συνέχεια, σε ευρωπαϊκό οργανισμό για τρία χρόνια. Σε άδειες άνευ αποδοχών λόγω εργασίας σε ευρωπαϊκά όργανα παραμένουν δύο ελέγκτριες, μία πληροφορικός και μία νομικός.

Σημειώνεται ότι εντός του 2020 ολοκληρώθηκε ο διορισμός των πέντε πληροφορικών ΕΕΠ - Ι.Δ.Α.Χ και έξι νομικών ΕΕΠ - Ι.Δ.Α.Χ, οι οποίοι ανέλαβαν καθήκοντα. Μία εκ των προσληπτέων νομικών ΕΕΠ - Ι.Δ.Α.Χ, απουσιάζει με άδεια λοχείας από τον Αύγουστο 2020 έως τέλος του έτους. Συνεπώς, ο αριθμός των υπηρετούντων στο Τμήμα Ελεγκτών το 2020 ήταν 24 (12 νομικοί και 12 πληροφορικοί).

2. Τμήμα Επικοινωνίας

Έχει ιδιαίτερα σημαντικές αρμοδιότητες για την πραγματοποίηση της αποστολής της Αρχής. Κύρια αρμοδιότητα του Τμήματος είναι η υποβολή εισηγήσεων και

γενικά η συνδρομή της Αρχής στη διαμόρφωση και υλοποίηση της επικοινωνιακής πολιτικής της.

Ειδικότερα, το Τμήμα Επικοινωνίας είναι επιφορτισμένο με τη διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων για θέματα σχετικά με το πεδίο αρμοδιοτήτων της Αρχής, τη μέριμνα των δημοσίων σχέσεων με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, ιδιώτες και υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έκδοση ενημερωτικών δελτίων, φυλλαδίων και καταχωρίσεων στον Τύπο, καθώς και τη δημιουργία ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μηνυμάτων για την Αρχή. Επιπρόσθετα, στις αρμοδιότητές του υπάγονται η δημιουργία και επιμέλεια περιεχομένου για την ιστοσελίδα της Αρχής, η παρακολούθηση και αποδελτίωση των ΜΜΕ για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, η διοργάνωση συνεντεύξεων Τύπου και η διαχείριση των δημοσιογραφικών ερωτημάτων και αιτημάτων για συνεντεύξεις, η μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίηση της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής, καθώς και η υπό τον συντονισμό του Διευθυντή Γραμματείας σύνταξη της ενότητας για την επικοινωνιακή πολιτική και η τήρηση της βιβλιοθήκης της Αρχής. Το Τμήμα Επικοινωνίας εκπροσωπεί την Αρχή στο Δίκτυο Επικοινωνίας του ΕΣΠΔ (EDPB Communication Network).

Σημειώνεται ότι το Τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες επικοινωνίας, διεθνών σχέσεων και μετάφρασης μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης του κλάδου επικοινωνίας της Αρχής σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 18 του ν. 4624/2019.

Στο Τμήμα Επικοινωνίας υπηρετούσαν έως την 1/9/2020 4 ειδικοί επιστήμονες, συμπεριλαμβανομένου του Προϊσταμένου. Από τον Σεπτέμβριο και μέχρι το τέλος του έτους υπηρετούσαν 3 ειδικοί επιστήμονες λόγω άδειας άνευ αποδοχών την οποία ζήτησε και έλαβε μία ειδική επιστήμων του Τμήματος.

Σημειώνεται ότι στο Τμήμα Επικοινωνίας της Αρχής πραγματοποίησε δίμηνη πρακτική άσκηση μία μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

3. Τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων

Το Τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων αποτελείται από προσωπικό πανεπιστημιακής, τεχνολογικής, δευτεροβάθμιας και υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Το προσωπικό πανεπιστημιακής εκπαίδευσης κατέχει πτυχία και μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών στη δημόσια διοίκηση και την πληροφορική. Οι υπάλληλοι του Τμήματος είναι επιφορτισμένοι με τη γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής (ηλεκτρονική τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, δακτυλογράφηση κειμένων, ταξινόμηση και ενημέρωση αρχείων και διαχείριση θεμάτων προσωπικού, τήρηση ατομικών φακέλων του προσωπικού και ενημέρωση αυτών και τήρηση των κάθε είδους αδειών αυτού). Στα καθήκοντα του Τμήματος υπάγεται και η κάθε είδους διαχείριση της υπολογιστικής και δικτυακής υποδομής της Αρχής.

Οι οργανικές θέσεις του Τμήματος Διοικητικών Υποθέσεων ανέρχονται σε 14 συμπεριλαμβανομένης και της θέσης της Προϊσταμένης αυτού. Στο Τμήμα υπηρέτησαν το έτος 2020, 13 υπάλληλοι, συμπεριλαμβανομένης της Προϊσταμένης αυτού.

Σημειώνεται ότι, από τις 24.07.2020, επέστρεψε στο Τμήμα υπάλληλος η οποία απουσίαζε για την ανατροφή των δίδυμων τέκνων της και επίσης, από 26.10.2020 έως 17.07.2021, έλαβε άδεια εννεάμηνης ανατροφής τέκνου ένας υπάλληλος του Τμήματος. Μία υπάλληλος του Τμήματος απουσιάζει με εξαετή άδεια απουσίας άνευ αποδοχών λόγω αποδοχής θέσης του συζύγου της σε ευρωπαϊκό όργανο.

4. Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών

Το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών αποτελείται από δύο γραφεία: α) το Γραφείο εκτέλεσης προϋπολογισμού και β) το Γραφείο κατάρτισης προϋπολογισμού και πληρωμών και στελεχώνεται από εξειδικευμένους υπαλλήλους πανεπιστημιακής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι υπηρετούντες στις οργανικές θέσεις του Τμήματος ανέρχονται σε 4, συμπεριλαμβανομένης της Προϊσταμένης.

Στις αρμοδιότητες του Τμήματος ανήκουν η κατάρτιση, εκτέλεση και παρακολούθηση του προϋπολογισμού της Αρχής, η διαχείριση της μισθοδοσίας μελών και προσωπικού, η προμήθεια των απαραίτητων αγαθών και υπηρεσιών για την ομαλή λειτουργία της Αρχής, η μέριμνα για τις μετακινήσεις μελών και προσωπικού, η τήρηση των απαραίτητων λογιστικών και άλλων βιβλίων, ο έλεγχος και η εκκαθάριση των δαπανών στις οποίες προβαίνει η Αρχή, η έκδοση χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής και η πληρωμή τους μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Δημοσιονομικής Πολιτικής (Ο.Π.Σ.Δ.Π.), η βεβαίωση των προστίμων στις αρμόδιες ΔΟΥ και η παροχή οικονομικών στοιχείων μηνιαίως και όταν απαιτούνται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στους ελεγκτικούς φορείς.

1.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 4624/2019, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, καταρτίζει δικό της προϋπολογισμό που συντάσσεται με ευθύνη του Προέδρου της και υποβάλλεται απευθείας στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο Δημόσιο Λογιστικό. Η εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής ανήκει αποκλειστικά σε αυτήν, στο πλαίσιο της πλήρους αυτοτέλειάς της και διατάκτης των δαπανών είναι ο Πρόεδρός της.

Κατά το οικονομικό έτος 2020, ο προϋπολογισμός της Αρχής διαμορφώθηκε στο ποσό των 3.101.000 €. Ο δε εγκεκριμένος προϋπολογισμός για το 2021 ανέρχεται στο ποσό των 2.811.000 €.

1.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το 2020 η Αρχή ολοκλήρωσε την αναβάθμιση του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος (ΟΠΣ) και της διαδικτυακής πύλης της, ενσωματώνοντας και

ηλεκτρονικές υπηρεσίες για την υποβολή και την παρακολούθηση της προόδου εξέτασης των καταγγελιών, αιτημάτων πολιτών και φορέων, υποβολής γνωστοποίησης περιστατικών παραβίασης δεδομένων και εγγραφής στη λίστα του άρθρου 13 και ελεγχόμενη χορήγηση αυτής σε ενδιαφερόμενους. Οι προσπάθειες προσαρμογής της Αρχής στο νέο πλαίσιο αρμοδιοτήτων, καθηκόντων και εξουσιών που απορρέουν από τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (Γ.Κ.Π.Δ.) σε οργανωτικό και επιχειρησιακό επίπεδο συνεχίζονται. Οριστικοποιήθηκαν οι συμπληρωματικές απαιτήσεις διαπίστευσης φορέων πιστοποίησης, καθώς και οι απαιτήσεις για τη διαπίστευση φορέων παρακολούθησης κωδίκων δεοντολογίας, μετά τις σχετικές γνωμοδοτήσεις του Ε.Σ.Π.Δ. επί των αντίστοιχων σχεδίων απόφασης της Αρχής.

Το έτος 2020 ευοδώθηκαν οι προσπάθειες ανεύρεσης χρηματοδότησης για την πραγματοποίηση ευρύτερης αναβάθμισης της ψηφιακής υποδομής της Αρχής, με την ένταξη του έργου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα» του ΕΣΠΑ και αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πραγματοποιήθηκαν δε προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως ο προσδιορισμός των λειτουργικών αναγκών και η σύνταξη τεχνικού δελτίου και τεύχους διακήρυξης. Με την αναβάθμιση αυτή επιδιώκεται η εισαγωγή και νέων, σε μεγαλύτερο βαθμό, αυτοματοποιημένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, όπως διαχείρισης περιστατικών παραβίασης δεδομένων, (αυτό-)αποτίμησης ασφάλειας και προστασίας δεδομένων και διαχείρισης ελέγχων, καθώς και δημιουργίας ενημερωτικού περιεχομένου για την ευαισθητοποίηση των παιδιών σε θέματα προστασίας δεδομένων. Επίσης, το 2020, η Αρχή υπέβαλε πρόταση έργου για χρηματοδότηση από την Ε. Επιτροπή, η οποία έγινε δεκτή και η υλοποίηση του έργου άρχισε ήδη το ίδιο έτος. Με το έργο αυτό, το οποίο φέρει το ακρωνύμιο «byDesign», η Αρχή επιδιώκει αφενός μεν την υποστήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην προσπάθειά τους για συμμόρφωση με τον Γ.Κ.Π.Δ., με τη δημιουργία υποδειγμάτων και καθοδήγησης στις βασικές υποχρεώσεις τους, όπως ενημέρωσης, διαχείρισης συγκατάθεσης, κατάρτισης αρχείου επεξεργασιών, όρους χρήσης διαδικτυακών υπηρεσιών κ.ά., αφετέρου δε τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού και την πραγματοποίηση σχετικών σεμιναρίων στο αντικείμενο της «προστασίας δεδομένων εκ σχεδιασμού και εξ ορισμού» για επαγγελματίες πληροφορικής και επικοινωνιών, όπως αναλυτές, σχεδιαστές και προγραμματιστές εφαρμογών πληροφορικής, υπευθύνους πωλήσεων και φοιτητές με εμπειρία στην ανάπτυξη σχετικών εφαρμογών.

Τα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας προκάλεσαν μεν κάποιες δυσχέρειες στην καθημερινή διαχείριση των εργασιών της Αρχής, η οποία όμως έγκαιρα προσαρμόστηκε σε συνθήκες τηλεργασίας και εξ αποστάσεως συνεδριάσεων, αφού είχε ληφθεί σχετική πρόνοια στην τεχνολογική υποδομή της, χωρίς να παρατηρηθεί μείωση στο επιτελούμενο έργο, όπως άλλωστε συνάγεται από τη σύγκριση του έργου της το 2020 με αυτό παρελθόντων ετών. Η Αρχή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές για την επεξεργασία δεδομένων στο πλαίσιο διαχείρισης του COVID-19, κατευθυντήριες γραμμές για τη λήψη μέτρων ασφάλειας στο πλαίσιο τηλεργασίας, γνωμοδότηση για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση στις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οδηγίες στο προσωπικό της για εξ αποστάσεως ασφαλή πρόσβαση στο πληροφοριακό σύστημα, επικοινωνία και συνεργασίες. Επίσης, ανέστειλε τις δημόσιες συνεδριάσεις και τροποποίησε τον Κανονισμό Λειτουργίας της ώστε να είναι δυνατή η εξ αποστάσεως πραγματοποίηση των συνεδριάσεών της.

Το 2020, από το καλοκαίρι και μέχρι τέλους του έτους, πληρώθηκαν οι πρώτες 8 από 13 θέσεις ελεγκτών που προκηρύχθηκαν το 2018 από το Α.Σ.Ε.Π. για λογαριασμό της Αρχής. Παρά την επείγουσα ανάγκη ενίσχυσης της Αρχής με προσωπικό, η εκ του εθνικού νόμου πρόβλεψη για προσλήψεις μόνο μέσω Α.Σ.Ε.Π. στερεί από την Αρχή τη δυνατότητα έγκαιρης και αποτελεσματικής διαχείρισης των αναγκών της σε ανθρώπινο δυναμικό, αφού, όπως συνάγεται και από τα προαναφερόμενα, οι διαδικασίες του Α.Σ.Ε.Π. είναι ιδιαίτερα δύσκαμπτες και χρονοβόρες, κατάλληλες μεν για μεγάλους οργανισμούς με μακροπρόθεσμους σχεδιασμούς, εντελώς ακατάλληλες όμως για μικρού μεγέθους αρχές και υπηρεσίες, όπως η Αρχή που πρέπει με ευελιξία να αντιμετωπίζει απότομες μειώσεις του προσωπικού της. Θα πρέπει εδώ να προστεθεί ότι περισσότερα από 3 έτη αφότου η Αρχή ζήτησε από το Α.Σ.Ε.Π., μετά από έγκριση των αρμοδίων οργάνων, και την πλήρωση 7 θέσεων διοικητικού - οικονομικού και επικοινωνίας, οι θέσεις αυτές δεν έχουν ακόμη προκηρυχθεί. Για τον λόγο αυτό, με δεδομένη και επιτακτική την ανάγκη ενίσχυσης της Αρχής σε ανθρώπινο δυναμικό, είναι απολύτως αναγκαία νομοθετική πρόβλεψη πλήρους διαχείρισης του προσωπικού της από την ίδια την Αρχή, συμπεριλαμβανομένης της πλήρωσης εγκεκριμένων κενών θέσεων, όπως άλλωστε επιβάλλεται από τον Γ.Κ.Π.Δ. Υπενθυμίζεται σχετικά η παρ. 5 του άρθρου 52 του Γ.Κ.Π.Δ., σύμφωνα με την οποία «Κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι κάθε εποπτική αρχή επιλέγει και διαθέτει δικούς της υπαλλήλους οι οποίοι διοικούνται αποκλειστικά από το μέλος ή τα μέλη της…».

Υπενθυμίζεται, επίσης, ότι ο Γ.Κ.Π.Δ., στην παρ. 4 του άρθρου 52, προβλέπει ως υποχρέωση κάθε κράτους μέλους να διαθέσει στην εθνική εποπτική αρχή «…τους απαραίτητους ανθρώπινους, τεχνικούς και οικονομικούς πόρους και τις αναγκαίες εγκαταστάσεις και υποδομές για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων και άσκηση των εξουσιών της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ασκούνται στο πλαίσιο της αμοιβαίας συνδρομής, της συνεργασίας και της συμμετοχής στο Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων». Η ανταπόκριση της χώρας στην υποχρέωση αυτή παραμένει ακόμη σε εκκρεμότητα. Επίσης, υπενθυμίζεται ότι για να καταστεί διαχειρίσιμη η συνολική προσπάθεια που πρέπει να καταβάλλει η Αρχή ετησίως, ο αριθμός των οργανικών θέσεων εκτιμάται ότι θα πρέπει να ανέλθει σε τουλάχιστον 108 με βάση σχετική εκτίμηση που στηρίζεται σε συγκεκριμένα δεδομένα αναφερόμενα κυρίως στον αριθμό των υποθέσεων που εισάγονται προς εξέταση στην Αρχή, στις κατά τον Γ.Κ.Π.Δ. αρμοδιότητες και καθήκοντά της, συμπερι-

λαμβανομένου σημαντικού ελεγκτικού έργου, καθώς και στις υποχρεώσεις της προς τα ευρωπαϊκά όργανα.

Όπως έχει τονιστεί και στο παρελθόν, η ελλιπής στελέχωση, σε συνάρτηση με το ευρύ σύνολο αρμοδιοτήτων, το οποίο απορρέει από την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία, καθώς και τον εισερχόμενο όγκο υποθέσεων, αποτελεί ουσιώδη ανασταλτικό παράγοντα στις προσπάθειες της Αρχής να ανταποκριθεί πλήρως στην αποστολή της. Η αρνητική επίπτωση είναι μεγαλύτερη στην ανάπτυξη του προληπτικού έργου, όπως συστηματική πραγματοποίηση ελέγχων, και την ενημέρωση - ευαισθητοποίηση υποκειμένων των δεδομένων, υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία.

Επίσης, τα τελευταία έτη παρατηρήθηκε πολύ μεγάλη καθυστέρηση ανταπόκρισης από τα αρμόδια όργανα της Πολιτείας στην επιλογή και ορισμό νέων μελών, σε αντικατάσταση εκείνων των οποίων εξέπνευσε η θητεία ή μελών που παραιτήθηκαν. Εν μέρει, οι σχετικές εκκρεμότητες χρονολογούνται από τις αρχές του 2019, κατά τη διάρκεια δε των ετών 2020 και 2021, χρόνου σύνταξης της παρούσας έκθεσης, το πρόβλημα αυτό οξύνθηκε περαιτέρω, προκαλώντας δυσχέρειες στη λειτουργία της Αρχής.

Η άλλη σημαντική παράμετρος, εκτός του αριθμού των στελεχών, αποτελεί ο όγκος εργασιών που καλείται η Αρχή να εκτελέσει. Όπως αναφέρθηκε ήδη σε παρελθούσες εκθέσεις, η θέση σε εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ. επέφερε αλλαγή στο μείγμα εργασιών τις οποίες καλείται η Αρχή να πραγματοποιήσει στο πλαίσιο της αποστολής της. Η εξέταση καταγγελιών παραμένει ως η πλέον απαιτητική, από άποψη προσπάθειας, υποχρέωση της Αρχής, ενώ τα ερωτήματα περιορίζονται μόνο σε αιτήματα πληροφόρησης για την άσκηση δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, σε αιτήματα γνωμοδότησης ή διατύπωσης απόψεων σε προδικαστικά ερωτήματα ή συμπλήρωσης ερωτηματολογίων που κατά κανόνα υποβάλλονται από ευρωπαϊκές αρχές. Από την άλλη πλευρά, παρόλο που οι γνωστοποιήσεις επεξεργασιών και η χορήγηση αδειών καταργήθηκαν, όμως οι προβλεπόμενες πλέον γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων θέτουν υψηλότερες απαιτήσεις έντασης εργασίας. Το έτος 2020, παρατηρήθηκε μείωση κατά περίπου 1% των εισερχομένων καταγγελιών σε σύγκριση με αυτές του προηγουμένου έτους καθώς και αύξηση περίπου 23% του συνολικού αριθμού γνωστοποιήσεων περιστατικών παραβίασης δεδομένων (τόσο σε σχέση με Γ.Κ.Π.Δ. όσο και σε σχέση με ηλεκτρονικές επικοινωνίες) σε σύγκριση με τον αντίστοιχο συνολικό αριθμό του προηγούμενου έτους. Οι υποθέσεις προηγούμενης διαβούλευσης μετά από εκτίμηση αντικτύπου επεξεργασιών με υψηλό εναπομείναντα κίνδυνο ή αξιολόγησης και έγκρισης κωδίκων δεοντολογίας ή κριτηρίων πιστοποίησης παραμένουν ακόμη περιορισμένες σε αριθμό, εκτιμάται όμως ότι στο μέλλον θα απαιτούν αξιόλογο ποσοστό της ετήσιας δραστηριότητας της Αρχής. Επίσης, οι υποθέσεις συνεργασίας με τις ομόλογες εποπτικές αρχές των κρατών μελών και συνεκτικότητας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (Ε.Σ.Π.Δ.) απαιτούν όλο και περισσότερη προσπάθεια. Επιπρόσθετα, η Αρχή θα πρέπει να είναι σε θέση να διαθέτει σημαντικό μέρος της δραστηριότητάς της στην αυτεπάγγελτη δράση και ιδιαίτερα στο ελεγκτικό έργο και τις πρωτοβουλίες ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης, καθώς και στην ανάλυση νέων τεχνολογιών και επιχειρηματικών μοντέλων από την οπτική της προστασίας δεδομένων και τη συμβολή σε ερευνητικές προσπάθειες στον τομέα της προστασίας δεδομένων και ασφάλειας πληροφοριών.

Ως προς τις διαθέσιμες πιστώσεις για το έτος 2020, αυτές ήταν μεν αυξημένες σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος κατά περίπου 9%, όμως η αύξηση αφορούσε στη μείζονα κατηγορία «Παροχές σε εργαζόμενους» χωρίς να έχει αυξηθεί το προσωπικό, με αποτέλεσμα να μην είναι αξιοποιήσιμες, αφού δεν μπορούν να διατεθούν σε άλλες ανάγκες της Αρχής. Από την άλλη πλευρά, οι διαθέσιμες πιστώσεις για τις λειτουργικές δαπάνες δεν παρουσίασαν θετική μεταβολή, αλλά αντίθετα μειώθηκαν κατά περίπου 8%, παρά τα συνεχή αιτήματα για σημαντική αύξησή τους. Για τον λόγο αυτό, συνεχίζονται οι προσπάθειες αξιοποίησης και άλλων πηγών χρηματοδότησης, όπως προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυρίως για την επέκταση της ψηφιακής υποδομής, τη βελτίωση του ενημερωτικού έργου της και την υποστήριξη, μέσω ανάπτυξης και διάθεσης κατάλληλων εργαλείων, της συμμόρφωσης των υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία με τον Γ.Κ.Π.Δ. Αυτές οι προσπάθειες απέδωσαν ήδη, με την έγκριση χρηματοδότησης του έργου «byDesign» που αναφέρθηκε παραπάνω. Περαιτέρω, πρέπει να σημειωθεί ότι ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής, διαπιστώνεται, και αυτό το έτος, η πλήρης αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων, χωρίς άσκοπη μεταφορά βαρών στο επόμενο έτος, το οποίο οφείλεται στο ότι η Αρχή δεν υπόκειται πλέον σε προληπτικό αλλά κατασταλτικό έλεγχο, με αποτέλεσμα να αποφεύγονται δυσλειτουργίες και καθυστερήσεις που δεν οφείλονται στην ίδια αλλά σε εμπλεκόμενα στη διαδικασία προληπτικού ελέγχου όργανα.

Λόγω αλλαγής της ιδιοκτησίας μισθωμένων χώρων στους οποίους στεγάζεται η Αρχή, είχε ήδη διαφανεί από το 2019 και επιβεβαιώθηκε το 2020, το οποίο αφορά η παρούσα έκθεση, ο κίνδυνος να διακοπεί η μισθωτική σχέση και, ως εκ τούτου, η ανάγκη μετεγκατάστασης της Αρχής σε σύντομο χρονικό διάστημα. Το ζήτημα αυτό της αναθεώρησης του κτιριολογικού προγράμματος και μετεγκατάστασης απασχόλησε την Αρχή το έτος 2020, καθώς ξεκίνησε η διαδικασία αναζήτησης νέου χώρου γραφείων με τη διατύπωση του σχετικού αιτήματος στέγασης στην Κτηματική Υπηρεσία Αθηνών και στην εκπνοή του έτους δημοσιεύθηκε η διακήρυξη μειοδοτικής δημοπρασίας μίσθωσης ακινήτου. Το συγκεκριμένο θέμα πρόκειται να την απασχολήσει και το επόμενο έτος, καθώς έχει προγραμματιστεί η συνεδρίαση της Επιτροπής Στέγασης που θα διενεργήσει τη δημοπρασία, αλλά δεδομένου ότι το όριο στο ποσό του μισθώματος που ισχύει για το Δημόσιο είναι χαμηλό, ενώ αντίθετα οι σχετικές τιμές στην αγορά γραφειακών χώρων έχουν ήδη αυξηθεί σημαντικά, μάλλον θα απασχολήσει και το μεθεπόμενο έτος άκρως επιτακτικά την Αρχή.

Περαιτέρω, η Αρχή εξετάζει την αναθεώρηση του Κανονισμού Λειτουργίας της, με τον οποίο θα ρυθμιστεί η λειτουργία της σε ολομέλεια, τμήμα και μονοπρόσωπο όργανο, τον καθορισμό προτεραιοτήτων και προγραμματισμό εργασιών σε ετήσια ή διετή βάση. Επίσης, διαμορφώνεται πλαίσιο πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης στην Αρχή και εξετάζεται το ενδεχόμενο κατάρτισης κώδικα δεοντολογίας για τα μέλη και το προσωπικό της.

Παράλληλα, η Αρχή καταρτίζει σχέδιο Οργανισμού, με τον οποίο καθορίζονται το επίπεδο λειτουργίας της Γραμματείας, η διάρθρωση των οργανικών μονάδων, τα προσόντα του προσωπικού, ο αριθμός των οργανικών θέσεων, η κατανομή τους σε κλάδους και ειδικότητες και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα. Πρέπει να επισημανθεί ότι με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 4622/2019 για το επιτελικό κράτος προβλέπεται ότι οι Οργανισμοί των ανεξάρτητων αρχών καταρτίζονται με απόφαση των οργάνων διοίκησής τους, αλλά με τον μεταγενέστερο ν. 4624/2019 ορίστηκε, στην παρ. 3 του άρθρου 18, ότι ο Οργανισμός της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων εγκρίνεται με προεδρικό διάταγμα, χωρίς να προκύπτει λόγος για τη διαφοροποίηση. Με τον τρόπο αυτόν η Αρχή είναι η μόνη από τις ανεξάρτητες αρχές που δεν έχει τη δυνατότητα να θεσπίσει η ίδια τον Οργανισμό της. Καθίσταται, επομένως, αναγκαίο να τροποποιηθεί η διάταξη αυτή του ν. 4624/2019 ώστε να εναρμονιστεί ο τρόπος θέσπισης του Οργανισμού της Αρχής προς τη γενικότερη ρύθμιση που ισχύει για τις ανεξάρτητες αρχές.

Όπως σημειώνεται σε όλες τις ετήσιες εκθέσεις της Αρχής, οι προσπάθειές της έχουν ως γνώμονα την καλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα στο έργο της, το οποίο γενικά αποσκοπεί στη διαμόρφωση συνολικού περιβάλλοντος φιλικού στην προστασία δεδομένων στη χώρα μας. Για την επίτευξη της αποστολής της, η Αρχή πρέπει απαραιτήτως να διαθέτει επαρκή στελέχωση και τα αναγκαία χρηματικά και τεχνικά μέσα και εγκαταστάσεις, προσδοκά δε από την Πολιτεία να ανταποκριθεί, σε συμμόρφωση άλλωστε και με τις προαναφερθείσες σχετικές προβλέψεις του Γ.Κ.Π.Δ.

Πέραν αυτών, όπως παγίως επισημαίνεται, θα πρέπει να αναληφθεί επίσης νομοθετική πρωτοβουλία για την επανεξέταση της νομοθεσίας για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και σχετικών ειδικών διατάξεων, προκειμένου να διαμορφωθεί συμπαγές και σαφές νομοθετικό καθεστώς ώστε να αρθούν οι συγκρούσεις αρμοδιοτήτων και να εξασφαλιστεί αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων.

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ

Το 2020, ο αριθμός των εισερχόμενων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών ανήλθε σε 973, μειωμένος κατά περίπου 1% σε σύγκριση με το 2019 (από 983), ενώ 700 υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών διεκπεραιώθηκαν, εμφανίζοντας αύξηση περίπου 15% ως προς το προηγούμενο έτος (από 608). Ο αριθμός των περιστατικών παραβίασης δεδομένων που γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή σύμφωνα με τον Γ.Κ.Π.Δ. ανήλθε σε 130, μειωμένος κατά περίπου 2% σε σύγκριση με το περασμένο έτος (από 132 το 2019), ενώ υποβλήθηκαν και 59 γνωστοποιήσεις παραβίασης δεδομένων από παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με βάση τον ν. 3471/2006, εμφανίζοντας σημαντική αύξηση - υπερδιπλασιασμό (από 22 το 2019). Σε 51 περιπτώσεις η εξέταση των υποθέσεων ολοκληρώθηκε με την έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή το Τμήμα. Επίσης, το 2020, η Αρχή εξέδωσε και 5 γνωμοδοτήσεις.

Ήδη από την Έκθεση του έτους 2019, τα στατιστικά στοιχεία που παρατίθενται διαφέρουν ως έναν βαθμό από αυτά που εμφανίζονταν σε παλιότερες ετήσιες εκθέσεις, αντανακλώντας τις διαφοροποιημένες αρμοδιότητες της Αρχής που απορρέουν κυρίως από τον Γ.Κ.Π.Δ. Δεν παρατίθενται στοιχεία για ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας, αφού η Αρχή δεν έχει πλέον αυτό το καθήκον, ούτε για γνωστοποιήσεις αρχείων επεξεργασιών ή διεθνών διαβιβάσεων και χορηγήσεις αδειών, αφού δεν υφίσταται σχετική υποχρέωση για τους υπευθύνους επεξεργασίας ή αρμοδιότητα της Αρχής, αντίστοιχα. Από την άλλη πλευρά όμως προβλέπεται πλέον η συνεργασία της Αρχής με ομόλογες εποπτικές αρχές κρατών μελών για διασυνοριακού χαρακτήρα υποθέσεις («μηχανισμός μίας στάσης») και στο πλαίσιο λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (μηχανισμός συνεκτικότητας) η προηγούμενη διαβούλευση με την Αρχή για επεξεργασίες υψηλού εναπομείναντος κινδύνου μετά τη διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου στην προστασία δεδομένων, η εξέταση και έγκριση από την Αρχή κωδίκων δεοντολογίας και κριτηρίων πιστοποίησης σχετικών σχημάτων κ.ά., οι σχετικές δε δραστηριότητες περιγράφονται στο ακόλουθο κεφάλαιο. Πέραν αυτών προβλέπεται και η παροχή πληροφοριών σε υποκείμενα των δεδομένων, μετά από αίτημα, για την άσκηση των δικαιωμάτων τους, η οποία γίνεται είτε προφορικά είτε με απαντητικό έγγραφο. Αυτή η τελευταία δραστηριότητα της Αρχής δεν αποτυπώνεται στα στατιστικά στοιχεία που ακολουθούν.

Το σύνολο των εισερχομένων εγγράφων στην Αρχή, το έτος 2020, ανήλθε σε 7.696, αυξημένο κατά περίπου 2% σε σύγκριση με το έτος 2019 (από 7.563), παρά τους περιορισμούς λόγω πανδημίας. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, ενώ η σύγκριση με στοιχεία του περασμένου έτους είναι εύλογη, η σύγκριση με στατιστικά στοιχεία παλιότερων ετών (πριν από το 2019) είναι σε πολλές περιπτώσεις παραπλανητική. Έχει όμως σημασία σε σχέση με αρμοδιότητες οι οποίες εξακολουθούν και παραμένουν στην Αρχή, όπως σχετικά με την υποβολή καταγγελιών. Ως προς τον τρόπο υποβολής των εισερχομένων εγγράφων στην Αρχή, είναι αξιοσημείωτη η περαιτέρω αύξηση υποβολής με ηλεκτρονικό τρόπο, σε ποσοστό περίπου 90% (από περίπου 83% το περασμένο έτος) και ειδικότερα η υποβολή γίνεται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε ποσοστό περίπου 84% (από 74% το 2019), μέσω της δικτυακής πύλης σε ποσοστό 4% και μέσω fax σε ποσοστό περίπου 1% (από περίπου 3% το 2019). Παρατηρούμε ότι η χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου συνεχίζει να αυξάνεται σημαντικά, από 58% το 2018, σε 74% το 2019 και 84% το 2020, ενώ αντίθετα η χρήση της δικτυακής πύλης παρουσίασε φθίνουσα πορεία τα τελευταία έτη, από περίπου 11% το 2018 σε 5% το 2019 και 4% το 2020.

Στις αρχές του 2020, η Αρχή απηύθυνε τελικές συστάσεις και επιβεβαίωσε τη συμμόρφωση με αυτές, στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης ελεγκτικής δράσης που άρχισε το 2018 σε 65 υπευθύνους επεξεργασίας, οι οποίοι δραστηριοποιούνται διαδικτυακά στους τομείς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών ασφάλισης, ηλεκτρονικού εμπορίου, υπηρεσιών εισιτηρίων και υπηρεσιών δημοσίου τομέα (βλ. σχετικά ενότητα 3.3). Επίσης, το 2020, η Αρχή ζήτησε ενημέρωση και διευκρινίσεις από τα αρμόδια υπουργεία και υπηρεσίες σχετικά με την ανάθεση της ανάλυσης επιδημιολογικών δεδομένων και της πρόβλεψης εξέλιξης της πανδημίας στην Palantir Technologies και από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία από την Ελληνική Αστυνομία φορητού συστήματος επιτήρησης. Περαιτέρω, η Αρχή εξέτασε περιστατικό παραβίασης δεδομένων στην COSMOTE και ζήτησε ενημέρωση και διευκρινίσεις από τις τράπεζες οι οποίες προέβαιναν στην αντικατάσταση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών πελατών τους λόγω διαρροής σχετικών δεδομένων, καθώς και σχετικά με τη διερεύνηση του περιστατικού παραβίασης από την εταιρία που λειτουργεί πλατφόρμα ηλεκτρονικών συναλλαγών και η οποία πιθανολογείται ως το σημείο διαρροής. Στην ενότητα 3.3 περιγράφεται εκτενέστερα το ελεγκτικό έργο της Αρχής.

Ως προς τις προαναφερθείσες γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων που προβλέπονται στον Γ.Κ.Π.Δ., εκ των 130 οι 119 υποβλήθηκαν από εταιρείες με βασική ή τοπική εγκατάσταση εντός Ελλάδας και οι λοιπές 11 από υπεύθυνο επεξεργασίας με κύρια εγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος (2) ή χωρίς εγκατάσταση εντός ΕΕ (9). Σχετικά με τα περιστατικά παραβίασης δεδομένων δείτε την ενότητα 3.4.

Σε 33 από τις αποφάσεις της Αρχής επιβάλλονται κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας. Σε 2 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της επίπληξης - προειδοποίησης μετά από καταγγελία και ακρόαση και σε 31 περιπτώσεις επιβλήθηκε πρόστιμο το ύψος του οποίου κυμάνθηκε από 1.000 έως 8.000 ευρώ. Διευκρινίζεται ότι σε 3 από τις 31 αυτές αποφάσεις της Αρχής επιβλήθηκε εκτός του χρηματικού προστίμου και εντολή συμμόρφωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Γ.Κ.Π.Δ. Συνολικά, επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 90.500 ευρώ. Η Αρχή επέβαλε τις κυρώσεις για παραβίαση των διατάξεων του Γ.Κ.Π.Δ. (άρθρο 5.1: Αρχές επεξεργασίας δεδομένων, άρθρο 5.2: Αρχή της λογοδοσίας, άρθρο 9.1: Ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, άρθρο 12: Διαφανής ενημέρωση, άρθρο 12.3: Προθεσμία ανταπόκρισης σε δικαίωμα, άρθρο 14: Πληροφορίες όταν η συλλογή δεν γίνεται από το υποκείμενο των δεδομένων, άρθρο 15: Δικαίωμα πρόσβασης, άρθρο 17: Δικαίωμα διαγραφής, άρθρο 40: Κώδικες δεοντολογίας), των διατάξεων του ν. 3471/2006 (άρθρο 11.1: Μη ζητηθείσα ηλεκτρονική επικοινωνία, άρθρο 11.2: Μητρώο - άρθρο 11, άρθρο 11.3: Χρήση στοιχείων προηγούμενης επαφής για ηλεκτρονική επικοινωνία) και των διατάξεων του ν. 4624/2019 (άρθρο 32: Παρεκκλίσεις από το άρθρο 14 Γ.Κ.Π.Δ., άρθρο 33: Παρεκκλίσεις από το άρθρο 15 Γ.Κ.Π.Δ. και άρθρο 34: Παρεκκλίσεις από το άρθρο 17 Γ.Κ.Π.Δ.). Οι ανωτέρω αποφάσεις της Αρχής κατηγοριοποιούνται στους κύριους θεματικούς τομείς ως εξής: 1 στην Ιδιωτική Ασφάλιση, 2 στον τομέα Ιδιωτικής Οικονομίας, 26 στον τομέα Προώθησης Προϊόντων και Υπηρεσιών, 1 στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες, 1 στις Εργασιακές Σχέσεις, και 2 στα Κλειστά Κυκλώματα Τηλεόρασης.

Το 2020, στο Συμβούλιο της Επικρατείας προσβλήθηκαν 10 αποφάσεις της Αρχής, 5 του έτους 2019 και άλλες 5 του 2020. Επίσης, το 2020, στο Συμβούλιο της Επικρατείας συζητήθηκαν 6 αιτήσεις ακύρωσης επί αποφάσεων της Αρχής, για 2 εκ των οποίων υποβλήθηκε παραίτηση, 1 έγινε δεκτή και οι υπόλοιπες 3 απορρίφθηκαν.

Στο κεφάλαιο αυτό ακολουθούν στατιστικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στα εισερχόμενα έγγραφα, την κατηγοριοποίηση και τον τρόπο υποβολής τους και στην ανάλυση των εισερχομένων, διεκπεραιωμένων και εκκρεμών υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών σε θεματικούς τομείς, καθώς και συγκριτικοί πίνακες των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13, για το διάστημα 1999 ή 2000 έως 2020. Επίσης, περιέχονται ειδικότερα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των εισερχομένων και των διεκπεραιωμένων το έτος 2020 αιτήσεων που σχετίζονται με καταχωρίσεις αλλοδαπών στο Πληροφοριακό Σύστημα Σένγκεν και για τη χώρα προέλευσης των αιτούντων. Ακόμη, περιλαμβάνονται και στατιστικά στοιχεία σχετικά με περιστατικά παραβίασης δεδομένων, τα οποία γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή και τα οποία αποτυπώνουν τη μηνιαία ροή τους, τους στόχους ασφάλειας που αφορούν, καθώς και τον διασυνοριακό ή μη χαρακτήρα τους. Τέλος, περιλαμβάνονται και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη συνεργασία των εποπτικών αρχών των κρατών μελών και την εφαρμογή του μηχανισμού συνεκτικότητας (βλ. ενότητα 3.7).

3. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

3.1. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ

Το έτος 2020 υποβλήθηκαν στην Αρχή 961 καταγγελίες και εκδόθηκαν 52 αποφάσεις και 5 γνωμοδοτήσεις. Ο μεγαλύτερος αριθμός των εισερχομένων καταγγελιών είχαν ως αντικείμενο τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και ειδικότερα τις τηλεφωνικές οχλήσεις για προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών, την αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία (SPAM), και ακολουθούν οι καταγγελίες με αντικείμενο την ιδιωτική οικονομία, τη βιντεοεπιτήρηση, τον χρηματοπιστωτικό τομέα, τη δημόσια διοίκηση, την υγεία και τις εργασιακές σχέσεις.

Αναφορικά δε με τις αποφάσεις που εκδόθηκαν, οι περισσότερες αφορούσαν τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, τη δημόσια διοίκηση και τις εργασιακές σχέσεις.

3.1.1. ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΡΕΥΝΑ

Με την υπ’ αρ. 1/2020 απόφαση του Προέδρου της Αρχής απορρίφθηκε το αίτημα εκδόσεως προσωρινής διαταγής περί αναστολής διενέργειας ηλεκτρονικής ψηφοφορίας για την εκλογή αιρετών εκπροσώπων στα υπηρεσιακά συμβούλια των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που υπέβαλαν εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας

εκπαίδευσης, υπηρετούντες σε δημόσια σχολεία, λόγω του ότι δεν συντρέχει περίπτωση απειλής κινδύνου για τα προσωπικά δεδομένα των θιγόμενων υποκειμένων από τη σκοπούμενη επεξεργασία. Ειδικότερα, με την εν λόγω απόφαση αιτιολογείται το γεγονός, αφενός, ότι δεν προκύπτει το ενδεχόμενο να πλήττεται ανεπανόρθωτα κάποιο εκ των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων διά της χρησιμοποίησης της μεθόδου της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας, αφετέρου, ότι δεν πρόκειται για περιστατικό παραβίασης με την έννοια της παρ. 12 του άρθρου 4 του Γ.Κ.Π.Δ. Επιπλέον, σύμφωνα με την απόφαση, α) η μη διενέργεια της μελέτης εκτίμησης αντικτύπου δεν αποτελεί λόγο απαγόρευσης της επεξεργασίας, καθώς παράβαση του άρθρου 35 του Γ.Κ.Π.Δ. δεν συνεπάγεται παράβαση των αρχών που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ούτε οδηγεί καθαυτή σε ανεπανόρθωτο πλήγμα κάποιου από τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων και β) τα δεδομένα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της ψηφοφορίας για την εκλογή αιρετών εκπροσώπων στα Υπηρεσιακά Συμβούλια εκπαιδευτικών δεν είναι ευαίσθητα δεδομένα, αφού η διαδικασία ανάδειξης αιρετών εκπροσώπων στα υπηρεσιακά συμβούλια δεν αποτελεί διαδικασία εκλογής συνδικαλιστικού οργάνου.

3.1.2. ΠΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία υποκειμένου των δεδομένων πρώην εργαζομένου κατά Κολλεγίου για παραβίαση των δικαιωμάτων πρόσβασης και διαγραφής του από αυτό. Ειδικότερα, ο καταγγέλλων είχε ζητήσει πρόσβαση στο σύνολο των εγγράφων που περιλαμβάνονται στον υπηρεσιακό του φάκελο συμπεριλαμβανομένων και δύο καταγγελιών, που είχαν υποβληθεί εναντίον του από σπουδάστριες. Παράλληλα, είχε ζητήσει τη διαγραφή του ατομικού του φακέλου, καθώς είχε λήξει η εργασιακή σχέση. Η Αρχή στην περίπτωση αυτή έκρινε, κατά πλειοψηφία, ότι το Κολλέγιο, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, εκπλήρωσε το δικαίωμα πρόσβασης του εργαζομένου μη προσηκόντως, ήτοι πλημμελώς, δεδομένου ότι χορηγήθηκε μόνο μία εκ των δύο καταγγελιών, κατά παράβαση των άρθρων 5 και 15 του Γ.Κ.Π.Δ. και έδωσε εντολή στο Κολλέγιο, δυνάμει του στοιχείου γ’ της παρ. 2 του άρθρου 58 του Γ.Κ.Π.Δ., να χορηγήσει στον εργαζόμενο την καταγγελία που υποβλήθηκε σε βάρος του από σπουδάστρια του Κολλεγίου, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος αυτής. Η Αρχή αποφάσισε, περαιτέρω, ότι το Κολλέγιο, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, εκπλήρωσε τα δικαιώματα πρόσβασης και διαγραφής του εργαζομένου καθυστερημένα κατά παράβαση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 12 του Γ.Κ.Π.Δ. και για τον λόγο αυτό επέβαλε, δυνάμει του στοιχείου β’ της παρ. 5 του άρθρου 83 του Γ.Κ.Π.Δ., διοικητικό πρόστιμο (απόφαση 33/2020).

Η Αρχή εξέτασε, επίσης, καταγγελία εργαζομένου για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, το οποίο αφορούσε τη μη χορήγηση πιστοποιητικού υπηρεσιακών μεταβολών από τον εργοδότη (εταιρεία) ως υπεύθυνο επεξεργασίας. Κατά τη διάρκεια της εξέτασης της υπόθεσης από την Αρχή, η εταιρεία χορήγησε στον καταγγέλλοντα το πιστοποιητικό υπηρεσιακών μεταβολών, που είχε αιτηθεί με συνέπεια να κρίνει η Αρχή ότι η συγκεκριμένη καταγγελία του εργαζομένου κατέστη άνευ αντικειμένου. Ωστόσο, η Αρχή, αφού παρατήρησε ότι η έκδοση ενός πιστοποιητικού με βάση τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τηρεί ο εργοδότης για τους σκοπούς που καθορίζονται στον νόμο, προϋποθέτει κατ’ ουσίαν την από μέρους του εργοδότη επιπλέον επεξεργασία των δεδομένων του προκειμένου να δημιουργηθεί ένα νέο έγγραφο (πιστοποιητικό) το οποίο δεν υφίσταται και άρα δεν περιλαμβάνεται στα τηρούμενα κατά τον χρόνο της αίτησης έκδοσης του πιστοποιητικού έγγραφα, παρέπεμψε στην Ολομέλεια το ζήτημα αν η χορήγηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρχείο που τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας μέσω πιστοποιητικών, βεβαιώσεων, κ.ο.κ., δηλαδή μετά από σχετική πρόσθετη επεξεργασία από το σχετικό αρχείο που τηρεί –και σε αντίθεση με τη χορήγηση αντιγράφου του συνόλου του σχετικού αρχείου– εμπίπτει πράγματι στην έννοια του δικαιώματος πρόσβασης, όπως διαμορφώνεται υπό τον Γ.Κ.Π.Δ. και τον ν. 4624/2019 (απόφαση 23/2020).

3.1.3. ΛΟΙΠΟΙ ΤΟΜΕΙΣ - Επεξεργασία δεδομένων ανηλίκων

Η Αρχή, κατόπιν σχετικής προσφυγής, επέβαλε με απόφασή της σε ιδιωτικό κέντρο λογοθεραπείας διοικητικό πρόστιμο 3.000 ευρώ για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης γονέα στα δεδομένα του ανήλικου τέκνου του και παράλληλα έδωσε εντολή στο εν λόγω κέντρο να ικανοποιήσει άμεσα το ως άνω δικαίωμα. Ειδικότερα, με την εν λόγω απόφαση η Αρχή έκρινε ότι ο πατέρας, ο οποίος δεν έχει την επιμέλεια, έχει, ωστόσο, τη γονική μέριμνα του ανήλικου τέκνου του, δύναται να ζητήσει και να λάβει αντίγραφα, τόσο του αριθμού των συνεδριών που έκανε το ανήλικο τέκνο του στο ως άνω κέντρο, όσο και αντίγραφα των φορολογικών παραστατικών που εκδόθηκαν για τις ως άνω συνεδρίες, μολονότι τα ως άνω φορολογικά παραστατικά ενδεχομένως αποκάλυπταν εμμέσως και προσωπικά δεδομένα της μητέρας, της οποίας τα στοιχεία δεν αναγράφονταν σε αυτά, φερόταν η ίδια, ωστόσο, ως καταβάλλουσα το κόστος των εν λόγω συνεδριών. Μάλιστα, η Αρχή, σχετικά με αντίστοιχους ισχυρισμούς του κέντρου, επισήμανε ότι η απλή άρνηση και εναντίωση της μητέρας για χορήγηση από το ως άνω αναφερόμενο κέντρο στον αιτούντα πατέρα των φορολογικών παραστατικών σε συνδυασμό με την έλλειψη επίκλησης δυσμενούς επίδρασης στα δικαιώματα και τις ελευθερίες της μητέρας, όπως προβλέπει την παρ. 4 του άρθρου 15 Γ.Κ.Π.Δ., σε καμία περίπτωση δεν μπορούσε να αποτελέσει πρόσκομμα στην ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του αιτούντος πατέρα στα επίμαχα προσωπικά δεδομένα του ανήλικου τέκνου του. Τέλος, η Αρχή κατά την επιμέτρηση της επιβληθείσας κύρωσης έλαβε υπόψη της τη μη συμμόρφωση του κέντρου με αρχικό έγγραφό της, το οποίο είχε αποστείλει η Αρχή αμέσως μετά τη λήψη της υπό κρίση προσφυγής και με το οποίο ζητούσε την άμεση ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του πατέρα (απόφαση 4/2020).

3.1.4. ΥΓΕΙΑ

Τα δεδομένα που αφορούν την υγεία ορίζονται ως τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία σχετίζονται με τη σωματική ή ψυχική υγεία ενός φυσικού προσώπου,

περιλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας, και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του (στοιχείο 15 άρθρο 4 Γ.Κ.Π.Δ.).

Διευκρινίζεται, περαιτέρω, στην αιτιολογική σκέψη 35 του Γ.Κ.Π.Δ. ότι στην έννοια των δεδομένων υγείας εμπίπτουν όλα τα δεδομένα που αφορούν την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου των δεδομένων και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες για την παρελθούσα, τρέχουσα ή μελλοντική κατάσταση της σωματικής ή ψυχικής υγείας του υποκειμένου των δεδομένων. Επιπλέον, στα δεδομένα της υγείας περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το φυσικό πρόσωπο που συλλέγονται κατά την εγγραφή στις υπηρεσίες υγείας και κατά την παροχή αυτών, όπως ένας αριθμός, ένα σύμβολο ή ένα χαρακτηριστικό ταυτότητας που αποδίδεται στο συγκεκριμένο πρόσωπο με σκοπό την πλήρη ταυτοποίησή του για σκοπούς υγείας, καθώς επίσης και πληροφορίες που προκύπτουν από εξετάσεις ή αναλύσεις σε μέρος ή ουσία του σώματος, μεταξύ άλλων από γενετικά δεδομένα και βιολογικά δείγματα, και κάθε πληροφορία, παραδείγματος χάριν, σχετικά με ασθένεια, αναπηρία, κίνδυνο ασθένειας, ιατρικό ιστορικό, κλινική θεραπεία ή τη φυσιολογική ή βιοϊατρική κατάσταση του υποκειμένου των δεδομένων, ανεξαρτήτως πηγής, παραδείγματος χάριν, από ιατρό ή άλλον επαγγελματία του τομέα της υγείας, νοσοκομείο, ιατρική συσκευή ή διαγνωστική δοκιμή in vitro.

Τέλος, τα δεδομένα υγείας αποβιωσάντων, όπως και όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θανόντων, δεν εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του Γ.Κ.Π.Δ. σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 27 του Γ.Κ.Π.Δ., ανεξάρτητα από το αν ως πληροφορίες καλύπτονται από το ιατρικό απόρρητο και την υποχρέωση τήρησης επαγγελματικής εχεμύθειας (παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 3418/2005 - Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας και παρ. 2 του άρθρου 371 ΠΚ).

Η επεξεργασία των δεδομένων της υγείας απαγορεύεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 9 του Γ.Κ.Π.Δ. Κατ’ εξαίρεση, η επεξεργασία τους επιτρέπεται, όταν συντρέχει τουλάχιστον μία εκ των περιπτώσεων της παρ. 2 του άρθρου 9, και παράλληλα πληρούνται οι αρχές της παρ. 1 του άρθρου 5 του Γ.Κ.Π.Δ. Επισημαίνεται, τέλος, ότι το βάρος απόδειξης της συμμόρφωσης προς τον Γ.Κ.Π.Δ. φέρει με βάση την αρχή της λογοδοσίας της παρ. 2 του άρθρου 5 του Γ.Κ.Π.Δ. ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

Στην Αρχή υποβλήθηκε καταγγελία υποκειμένου των δεδομένων κατά του 401 Γ.Σ.Ν.Α., που αφορούσε στην καταχώριση προσωπικών δεδομένων στην πύλη του Νοσοκομείου. Κατά την εξέταση της συγκεκριμένης υπόθεσης, η Αρχή ασχολήθηκε με ένα ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος, που αφορούσε τον ισχυρισμό του καταγγελλόμενου στρατιωτικού Νοσοκομείου ότι η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να επιληφθεί της συγκεκριμένης υπόθεσης, καθώς η καταγγελλόμενη επεξεργασία έλαβε χώρα για λόγους εθνικής ασφάλειας, επικαλούμενο τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 4624/2019. Η Αρχή με την απόφαση 20/2020 απέρριψε το αίτημα αναρμοδιότητας καθώς, μεταξύ άλλων, το 401 Γ.Σ.Ν.Α. δεν επικαλέσθηκε πραγματικά περιστατικά, ούτε προσκόμισε σχετικά αποδεικτικά μέσα από τα οποία να προκύπτει ότι η καταγραφή στο ημερήσιο δελτίο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εισερχομένων υποκειμένων στις νοσοκομειακές εγκαταστάσεις του για την παροχή υπηρεσιών υγείας συνιστά κατά παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 4624/2019 «δραστηριότητα που αφορά την εθνική ασφάλεια». Το αντικείμενο της καταγγελίας κρίθηκε αβάσιμο, καθώς η Αρχή με την απόφαση 20/2020 έκρινε, εν προκειμένω, ότι η συλλογή και η τήρηση της πληροφορίας που αφορά στον σκοπό επίσκεψης ενός φυσικού προσώπου, στο μέτρο που αφορά έναν ασθενή του Νοσοκομείου, συνιστά πληροφορία που εμπίπτει στην ειδική κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς συνδυαζόμενη με το σχετικό αρχείο της παροχής υπηρεσιών υγείας του 401 Γ.Σ.Ν.Α. δύναται να αποκαλύψει πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του συγκεκριμένου φυσικού προσώπου. Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε ότι η επεξεργασία των ανωτέρω πληροφοριών είναι νόμιμη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο στοιχείο ε’ της παρ. 1 των άρθρων 5 και 6, καθώς και στο στοιχ. ζ’ της παρ. 2 του άρθρου 9 Γ.Κ.Π.Δ., ακόμη και στο μέτρο που αφορούν επισκέπτες ασθενών και τους ίδιους τους ασθενείς, αντίστοιχα, καθόσον το ουσιαστικό ή ουσιώδες δημόσιο συμφέρον μπορεί να συνίσταται στην προστασία, βάσει στρατιωτικών κανονισμών, των στρατιωτικών εγκαταστάσεων. Τέλος, η Αρχή με την υπ’ αρ. 20/2020 απόφαση, λαμβάνοντας υπόψη και τις Κατευθυντήριες Γραμμές «σχετικά με τους υπευθύνους προστασίας δεδομένων» που εξέδωσε η Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 (WP 243 rev. 01 από 13.12.2016, όπως αναθεωρήθηκε τελευταία και εγκρίθηκε στις 05.04.2017) έκρινε ότι ο ορισμός ενός μόνο ΥΠΔ ή/και γραφείο ΥΠΔ στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας για όλες τις πάσης φύσεως υπηρεσίες και αρμοδιότητες του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και των εποπτευόμενων φορέων του δεν αρκεί για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων του και ως προς το 401 Γ.Σ.Ν.Α., για το οποίο απαιτείται ο ορισμός ΥΠΔ αυτοτελώς, δεδομένου ότι πρόκειται για δημόσιο φορέα, που έχει ως κύρια δραστηριότητα τη συστηματική παρακολούθηση φυσικών προσώπων σε μεγάλη κλίμακα (παροχή υπηρεσιών υγείας σε ασθενείς) και αφορά σε επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε μεγάλη κλίμακα (δεδομένα υγείας ασθενών) και ασκώντας τη διορθωτική εξουσία του στοιχείου δ’ της παρ. 2 του άρθρου 58 Γ.Κ.Π.Δ. κάλεσε το καταγγελλόμενο Νοσοκομείο να μεριμνήσει για τον ορισμό αυτοτελώς ΥΠΔ.

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία πατέρα ανηλίκου για μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης σε δεδομένα υγείας του ανήλικου τέκνου του. Η Αρχή, κατά την εξέταση της συγκεκριμένης καταγγελίας, επικαλούμενη την πάγια νομολογία της (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις 24/2009 και 53/2010), σύμφωνα με την οποία ο ασκών τη γονική μέριμνα γονέας έχει καταρχήν το δικαίωμα πρόσβασης του άρθρου 15 Γ.Κ.Π.Δ., σε συνδυασμό με τα άρθρα 128 και 1510 ΑΚ, στα στοιχεία που αναφέρονται στο ανήλικο τέκνο του, κάλεσε το καταγγελλόμενο Κέντρο να ικανο-

ποιήσει άμεσα το δικαίωμα πρόσβασης του καταγγέλλοντος και να ενημερώσει σχετικά την Αρχή. Δεδομένου ότι δεν υπήρξε σχετική ανταπόκριση από το καταγγελλόμενο Κέντρο η Αρχή με την απόφαση 4/2020, επαναλαμβάνοντας εκ νέου την πάγια νομολογία, έκρινε ότι παραβιάστηκε το δικαίωμα πρόσβασης του άρθρου 15 Γ.Κ.Π.Δ., καθώς ο καταγγέλλων πατέρας, ως ασκών τη γονική μέριμνα έχει το δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν στο ανήλικο τέκνο του. Η Αρχή με την απόφαση 4/2020 επισήμανε ειδικώς για τη χορήγηση αντιγράφων των φορολογικών παραστατικών που εκδόθηκαν στο όνομα του ανήλικου τέκνου στο πλαίσιο της παρεχόμενης υπηρεσίας σ’ αυτό ότι το δικαίωμα πρόσβασης μπορεί να περιορισθεί και, συνεπώς, να απαγορευθεί, μόνο εάν επηρεάζονται δυσμενώς τα δικαιώματα και οι ελευθερίες άλλων, δηλαδή της μητέρας, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 15 Γ.Κ.Π.Δ. Η απλή άρνηση και εναντίωση της μητέρας για χορήγηση από το Κέντρο των αιτούμενων εγγράφων σε συνδυασμό με την έλλειψη επίκλησης δυσμενούς επίδρασης στα δικαιώματα και τις ελευθερίες της μητέρας, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποτελέσει πρόσκομμα στην ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης. Εξάλλου, το καταγγελλόμενο Κέντρο, στο πλαίσιο της αρχής της λογοδοσίας, όφειλε να εξετάσει εάν τίθεται ζήτημα δυσμενούς επίδρασης στα δικαιώματα και τις ελευθερίες της μητέρας, προκειμένου αιτιολογημένα να μην ικανοποιήσει το υπό κρίση δικαίωμα πρόσβασης. Κατόπιν τούτων, η Αρχή με την υπ’ αρ. 4/2020 απόφαση και ασκώντας τις διορθωτικές εξουσίες των στοιχείων γ’ και θ’ της παρ. 2 του άρθρου 58 Γ.Κ.Π.Δ. κάλεσε το καταγγελλόμενο Κέντρο να χορηγήσει στον καταγγέλλοντα πατέρα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ανήλικου τέκνου, περιλαμβανομένων και των φορολογικών παραστατικών που εκδόθηκαν στο όνομά του στο πλαίσιο της παρεχόμενης υπηρεσίας και επέβαλε διοικητική κύρωση, κατά στοιχείο β’ της παρ. 5 του άρθρου 83 Γ.Κ.Π.Δ., ύψους 3.000 ευρώ για την παραβίαση του δικαιώματος πρόσβασης, καθώς και διοικητική κύρωση, κατά το στοιχείο ε’ της παρ. 5, της παρ. 6 του άρθρου 83 Γ.Κ.Π.Δ., ύψους 5.000 ευρώ για μη συμμόρφωση με την εντολή της Αρχής για ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης.

Στην Αρχή υποβλήθηκε, επίσης, καταγγελία από πολίτη που αντιμετωπίζει προβλήματα όρασης ότι, κατά την προεκλογική περίοδο των περιφερειακών εκλογών της 26ης Μαΐου 2019, έλαβε στην οικία του έναν φάκελο σε ανάγλυφη γραφή (braille) από την επικεφαλής πολιτικής παράταξης σχετικά με το προεκλογικό της πρόγραμμα, χωρίς να έχει ενημερωθεί προηγουμένως ούτε να έχει παράσχει τη σχετική συγκατάθεσή του, και επιπλέον καταγγέλθηκε η μη ικανοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης που απηύθυνε στην καταγγελλόμενη πολιτική παράταξη, με την οποία ζητούσε να ενημερωθεί για την πηγή από την οποία περιήλθαν σε γνώση της καταγγελλόμενης τα δεδομένα του, καθώς και τη νομική βάση της επεξεργασίας. Η Αρχή, αντικρούοντας τον ισχυρισμό της καταγγελλόμενης πολιτικής παράταξης ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας που καθόρισε τον σκοπό και τρόπο αυτής είναι η Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών και ότι ως προς την ίδια δεν τυγχάνουν εφαρμογής οι κανόνες προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 2 Γ.Κ.Π.Δ., καθόσον η ίδια απλώς παρέλαβε εκτυπωμένα αυτοκόλλητα με τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις κατοικίας τυφλών συμπολιτών, με την υπ’ αρ. 52/2020 απόφαση έκρινε ότι ο Γ.Κ.Π.Δ. τυγχάνει εφαρμογής καθώς τα ονόματα των φυσικών προσώπων εχόντων την ιδιότητα των μελών του σωματείου τυφλών και η ταχυδρομική διεύθυνσή τους, που απεστάλησαν σε αυτήν είχε καθοριστεί από την ίδια, προήλθαν και περιλαμβάνονται σε σύστημα αρχειοθέτησης προσωπικών δεδομένων με κοινό χαρακτηριστικό την ιδιότητα των τυφλών και κριτήριο ταξινόμησης το ονοματεπώνυμό τους, καθώς και ότι υπεύθυνος επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο στοιχείο 7 του άρθρου 4 του Γ.Κ.Π.Δ., της καταγγελλόμενης αποστολής πολιτικής επικοινωνίας με συμβατικό ταχυδρομείο σε σύστημα γραφής braille, που φέρει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το θεσμικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι η καταγγελλόμενη πολιτική παράταξη. Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε με την ίδια απόφαση ότι η αποστολή του φακέλου με το προεκλογικό πρόγραμμα της καταγγελλόμενης πολιτικής παράταξης στον καταγγέλλοντα σε γραφή braille συνιστά παράνομη επεξεργασία, καθώς ο τελευταίος ουδέποτε παρέσχε τη ρητή συγκατάθεσή του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο στοιχείο α’ της παρ. 2 του άρθρου 9 του Γ.Κ.Π.Δ., για την επίμαχη επεξεργασία, ούτε συντρέχει εν προκειμένω άλλη νομική βάση εκ του άρθρου αυτού για την επεξεργασία αυτή από την καταγγελλόμενη πολιτική παράταξη. Η Αρχή, ασκώντας τη διορθωτική εξουσία κατά την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων στο στοιχείου α’ της παρ. 5 του άρθρου 83 του Γ.Κ.Π.Δ., λαμβάνοντας υπόψη και τις Κατευθυντήριες Γραμμές «για την εφαρμογή και τον καθορισμό διοικητικών προστίμων για τους σκοπούς του Κανονισμού 2016/679» της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 (WP253 από 03.10.2017), συνεκτίμησε ιδίως ότι η συγκεκριμένη παραβίαση που αφορούσε σε επεξεργασία ειδικής κατηγορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (δεδομένα υγείας) συνιστούσε μεμονωμένη περίπτωση (στοιχείο α’ της παρ. 2 του άρθρου 83), καθώς και το γεγονός ότι η καταγγελλόμενη πολιτική παράταξη προέβη στη συγκεκριμένη επεξεργασία προκειμένου να διευκολύνει την άσκηση ενός θεμελιώδους μέσου για τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος, αυτού της πολιτικής επικοινωνίας (παρ. 1 του άρθρου 29, παρ. 1 και 3 του άρθρου 51 του Συντάγματος), από μια ιδιαίτερη ευπαθή/ευάλωτη ομάδα πληθυσμού και επέβαλε διοικητικό πρόστιμο ύψους 2.000 ευρώ. Περαιτέρω, η Αρχή με την απόφαση αυτή έκρινε ότι η καταγγελλόμενη πολιτική παράταξη ανταποκρίθηκε στο δικαίωμα ενημέρωσης του καταγγέλλοντος εκπρόθεσμα, κατά παράβαση του χρονικού πλαισίου που θέτει η παρ. 3 του άρθρου 14 του Γ.Κ.Π.Δ. Η Αρχή, κατά την άσκηση της διορθωτικής της εξουσίας για την παραβίαση αυτή, λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω αναφερόμενες Κατευθυντήριες Γραμμές της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29 συνεκτίμησε, ιδίως, ότι η συγκεκριμένη παραβίαση που αφορούσε σε επεξεργασία ειδικής κατηγορίας δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα (δεδομένα υγείας) συνιστούσε μεμονωμένη περίπτωση (στοιχείο α’ της παρ. 2 του άρθρου 83) και έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η πάροδος της προθεσμίας ενός μηνός που ορίζεται με τον Γ.Κ.Π.Δ. συνέπεσε χρονικά με την προεκλογική περίοδο των περιφερειακών εκλογών της 26ης Μαΐου 2019, και ότι πάντως η καταγγελλόμενη πολιτική παράταξη ευθύς μόλις παρέλαβε το σχετικό έγγραφο της Αρχής έσπευσε με σχετική επιστολή της να ενημερώσει τον καταγγέλλοντα, και ως εκ τούτου της επέβαλε διοικητική κύρωση ύψους 500 ευρώ.

3.1.5. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά της ασφαλιστικής εταιρείας ΑΧΑ, σύμφωνα με την οποία η ως άνω ασφαλιστική εταιρεία δεν ικανοποίησε το δικαίωμα διαγραφής σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του καταγγέλλοντος. Συγκεκριμένα, ο καταγγέλλων υποστήριξε ότι η ασφαλιστική εταιρεία δεν ικανοποίησε αίτημά του που αφορούσε στη διαγραφή από τα αρχεία της εταιρείας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του ιδίου και μελών της οικογενείας του, τα οποία συλλέχθηκαν από την ασφαλιστική εταιρεία δυνάμει αίτησης ασφάλισης κατά το προσυμβατικό στάδιο σύναψης σχετικής ασφαλιστικής σύμβασης, την οποία, εν τέλει, λόγω των σχετικών όρων του ασφαλιστηρίου συμβολαίου αυτός δεν αποδέχθηκε και ουδέποτε υπέγραψε.

Για να δικαιολογήσει την άρνησή της να ικανοποιήσει το αίτημα του καταγγέλλοντος, η καθ’ ης επικαλέστηκε την πολιτική της για την τήρηση των δεδομένων των υποψηφίων προς ασφάλιση πελατών της για πέντε έτη από την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους προς ασφάλιση, για λόγους αποτροπής τυχόν ασφαλιστικής απάτης, στην οποία ο καταγγέλλων είχε αρχικά συναινέσει. Επιπλέον, προς ικανοποίηση του καταγγέλλοντος, τον ενημέρωσε ότι θα ανωνυμοποιούσε την αίτησή του.

Με την υπ’ αρ. 6/2020 απόφαση η Αρχή έκρινε ότι η ως άνω ασφαλιστική εταιρεία, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, παραβίασε την άσκηση του δικαιώματος διαγραφής του καταγγέλλοντος σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 17 του Γ.Κ.Π.Δ. και της απηύθυνε, δυνάμει του στοιχείου β’ της παρ. 2 του άρθρου 58 του Γ.Κ.Π.Δ., επίπληξη για την παραβίαση των διατάξεων αυτών. Επιφυλάχθηκε δε να κρίνει τη νομιμότητα της διατήρησης των προσωπικών δεδομένων των υποψήφιων ασφαλισμένων για μία πενταετία από τη συλλογή τους κατά το προσυμβατικό στάδιο για τον σκοπό της αποφυγής και καταπολέμησης της ασφαλιστικής απάτης στο πλαίσιο της εξέτασης του σχεδίου Κώδικα Δεοντολογίας της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών που έχει υποβληθεί προς έγκριση στην Αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 40 του Γ.Κ.Π.Δ.

Περαιτέρω, υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία, σύμφωνα με την οποία ο όμιλος ΥΓΕΙΑ και συγκεκριμένα το Νοσοκομείο ΜΗΤΕΡΑ δεν συμμορφώνεται με τον Γ.Κ.Π.Δ., και συγκεκριμένα ότι αντί να προστατεύονται τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των πολιτών - ασθενών, το Νοσοκομείο ΜΗΤΕΡΑ υποχρεώνει τους ασθενείς να συναινέσουν να επιτρέπεται η πρόσβαση στον ιατρικό τους φάκελο από τις ιδιωτικές ασφαλιστικές τους εταιρείες για την ασφαλιστική τους κάλυψη.

Ειδικότερα, ο καταγγέλλων ανέφερε ότι επισκέφθηκε το Νοσοκομείο ΜΗΤΕΡΑ για ένα έκτακτο περιστατικό του τέκνου του και του ζητήθηκε να υπογράψει ένα έγγραφο - Πληροφοριακό Δελτίο, σύμφωνα με το οποίο υποχρεωνόταν να χορηγήσει τη συγκατάθεσή του, με την οποία θα μπορούσε η ασφαλιστική του εταιρεία να έχει πρόσβαση στα αντίγραφα του ιατρικού του φακέλου που τηρεί το νοσοκομείο ΜΗΤΕΡΑ για το συγκεκριμένο περιστατικό, ενώ, κατά την άποψή του, θα έπρεπε να παρέχεται η δυνατότητα επιλογής και για την περίπτωση μη συγκατάθεσης του ασθενούς. Κατόπιν αυτού, ο καταγγέλλων εναντιώθηκε ρητώς και εγγράφως στην πλήρη πρόσβαση στον ιατρικό φάκελο του τέκνου του από την ιδιωτική ασφαλιστική του εταιρεία, παρέχοντας όμως τη συγκατάθεσή του, προκειμένου να λάβει χώρα η τυχόν αναγκαία επικοινωνία με την ασφαλιστική του εταιρεία για έγκριση των εξετάσεων που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν, όχι όμως και ενημέρωσή της για τα αποτελέσματα αυτών των εξετάσεων. Το Νοσοκομείο ΜΗΤΕΡΑ, κατόπιν και της ως άνω δηλώσεως εκ μέρους του καταγγέλλοντος, όπως προέκυψε, δεν προέβη σε διαβίβαση των αποτελεσμάτων των ιατρικών εξετάσεων προς την αντισυμβαλλόμενη με τον καταγγέλλοντα ασφαλιστική εταιρεία, μετά την επέλευση της ασφαλιστικής περίπτωσης.

Η Αρχή, με την υπ’ αρ. 21/2020 απόφαση απέρριψε την ως άνω καταγγελία, λόγω της μη παραβίασης δικαιώματος του καταγγέλλοντος, ως υποκειμένου των δεδομένων, και επιφυλάχθηκε να εξετάσει συνολικά την ακολουθούμενη πρακτική του προαναφερόμενου νοσηλευτικού ιδρύματος και να κρίνει επί της νομιμότητας της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των ασθενών, ως υποκειμένων των δεδομένων, καθώς και της διαβίβασής τους προς τις ασφαλιστικές εταιρείες στο πλαίσιο της εξέτασης του σχεδίου Κώδικα Δεοντολογίας της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών που έχει υποβληθεί προς έγκριση στην Αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 40 του Γ.Κ.Π.Δ. (βλ. και αναλυτικότερη αναφορά της ως άνω απόφασης στην ενότητα 3.1.3. Υγεία).

Τέλος, υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία, από καταγγέλλοντα (ανήλικο τέκνο) διά του εκπροσώπου και πατέρα του, ο οποίος, κατά την καταγγελία, προκειμένου να λάβει την ασφαλιστική αποζημίωση από νοσηλεία του στην ιδιωτική κλινική METROPOLITAN GENERAL, ζητήθηκε, κατά τον χρόνο επέλευσης της ασφαλιστικής περίπτωσης, από την ασφαλιστική του εταιρεία ΝΝ να χορηγήσει τη συγκατάθεσή του για πρόσβαση στον ηλεκτρονικό ιατρικό φάκελο (από την ίδια την ασφαλιστική εταιρεία ή την εταιρεία που ενεργούσε κατ’ εντολήν και για λογαριασμό της) και για επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων του, ώστε να διαπιστωθεί η συνδρομή (ή μη) των προϋποθέσεων παροχής ασφαλιστικής κάλυψης, συγκατάθεση που δεν χορηγήθηκε.

Η ασφαλιστική εταιρεία ΝΝ, κατόπιν της άρνησης παροχής θετικής δηλώσεως βουλήσεως εκ μέρους του καταγγέλλοντος, όπως προέκυψε, δεν προέβη σε οιαδήποτε επεξεργασία ή διάθεση των προσωπικών δεδομένων του καταγγέλλοντος στην εταιρεία - εκτελούσα την

επεξεργασία για λογαριασμό της (ΜΕΤΝΕΤ ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ), ενώ επιπλέον αποδέχθηκε την κάλυψη της ασφαλιστικής περίπτωσης, παρά την άρνηση παροχής σχετικής θετικής δήλωσης βουλήσεως του ασφαλισμένου.

Η Αρχή, με την υπ’ αρ. 22/2020 απόφαση απέρριψε την ως άνω καταγγελία λόγω της μη παραβίασης δικαιώματος του καταγγέλλοντος, ως υποκειμένου των δεδομένων, και επιφυλάχθηκε να εξετάσει συνολικά την ακολουθούμενη πρακτική και να κρίνει επί της νομιμότητας της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των ασφαλισμένων στο πλαίσιο της ασφαλιστικής σύμβασης για τη διαχείριση των αποζημιώσεων/καλύψεων προς αυτούς στο πλαίσιο της εξέτασης του σχεδίου Κώδικα Δεοντολογίας της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών που έχει υποβληθεί προς έγκριση στην Αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 40 του Γ.Κ.Π.Δ.

3.1.6. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

3.1.6.1. Πιστωτικά/χρηματοδοτικά ιδρύματα

Υποβλήθηκαν στην Αρχή καταγγελίες για τιτλοποίηση απαίτησης χωρίς τη συγκατάθεση του οφειλέτη ή και για διάθεση των δεδομένων δανειολήπτη σε Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων και Εταιρείες Απόκτησης Απαιτήσεων, ομοίως, χωρίς πρότερη συγκατάθεση και ενημέρωσή του. Η Αρχή εξέτασε και αρχειοθέτησε τις καταγγελίες, οι οποίες ήταν αόριστες και απαράδεκτες, χωρίς την προηγούμενη τήρηση της προδικασίας (χωρίς να έχει δηλαδή ο προσφεύγων ασκήσει κάποιο συγκεκριμένο δικαίωμά του, σύμφωνα με τα άρθρα 12-22 του Γ.Κ.Π.Δ. προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας, όπου αυτά εφαρμόζονται). Αναφορικά με την ουσία των παραπόνων, επισημάνθηκε ότι σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 3156/2003 για την τιτλοποίηση απαίτησης δεν απαιτείται συγκατάθεση του οφειλέτη. Επίσης, στον ν. 4354/2015 προβλέφθηκαν δύο νέες κατηγορίες εταιρειών, οι Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΔΑΔΠ) και οι Εταιρείες Απόκτησης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΑΑΔΠ), ως νόμιμοι αποδέκτες στοιχείων οφειλετών τραπεζών στο πλαίσιο του ως άνω νόμου, χωρίς να απαιτείται η συγκατάθεση των οφειλετών. Άλλωστε, η Αρχή, υπό το καθεστώς του ν. 2472/1997, εξέδωσε σχετικά αποφάσεις (βλ. ιδίως τις αποφάσεις 87 και 134/2017), οι οποίες αναφέρονται στον τρόπο ενημέρωσης των οφειλετών για τη διάθεση των στοιχείων τους στις εν λόγω εταιρείες. Αρχειοθετήθηκαν δε οι καταγγελίες, στις οποίες, κατά την εξέτασή τους, προέκυψε ότι, πέραν τυχόν άλλης ενημέρωσης (π.χ. διά του Τύπου), έχει γίνει και εξατομικευμένη ενημέρωση για τις ως άνω ενέργειες με επιστολή προς τον οφειλέτη.

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά Εταιρείας Διαχείρισης Απαιτήσεων για μη πλήρη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης. Αρχειοθέτησε την υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/5723- 2/20-10-2020 καταγγελία ως αβάσιμη, στο βαθμό που το αίτημα του καταγγέλλοντος προς την καταγγελλόμενη εταιρεία αφορούσε την πρόσβασή του σε έγγραφα και συμβάσεις της εταιρείας που δεν περιλαμβάνουν προσωπικά δεδομένα του, αφού ως προς αυτά δεν στοιχειοθετείται δικαίωμα πρόσβασης κατά τον Γ.Κ.Π.Δ., συνεπώς δεν επήλθε παραβίαση δικαιώματός του, και ως άνευ αντικειμένου κατά τα λοιπά έγγραφα, για τα οποία είχε ικανοποιηθεί το δικαίωμα.

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά Τράπεζας, σύμφωνα με την οποία η τράπεζα ζήτησε από την καταγγέλλουσα, κατά τους ισχυρισμούς της, παρανόμως, να επικαιροποιήσει τα στοιχεία της. Η Αρχή αρχειοθέτησε την υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/1900-1/20-07-2020 καταγγελία, ως αβάσιμη, καθώς σύμφωνα με τις υπ’ αρ. 281/2009, 2652/2012, 94/2013 πράξεις της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων (ΕΤΠΘ) της Τράπεζας της Ελλάδος τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα οφείλουν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ν. 3691/2008 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, να εξακριβώνουν και να ελέγχουν την ταυτότητα του πελάτη τους ή του συναλλασσομένου και να ζητούν έγγραφα που να πιστοποιούν τα συγκεκριμένα στοιχεία του φυσικού προσώπου (για τα στοιχεία ταυτοποίησης που ζητούν οι τράπεζες, βλ. και ενημερωτικό δελτίο της Αρχής Ιούλιος 2015). Επισημάνθηκε δε στην καταγγέλλουσα ότι εάν επιθυμεί να ασκήσει δικαίωμα διόρθωσης των στοιχείων της (εν προκειμένω, κατά την καταγγελία, της διεύθυνσής της) θα πρέπει να απευθυνθεί με τον προσήκοντα τρόπο προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας (τράπεζα).

Περαιτέρω, η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά Τράπεζας για μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης και ενημέρωσης του καταγγέλλοντος για κατασχέσεις που του έχουν επιβληθεί. Έπειτα από εξέταση των σχετικών εγγράφων, η Αρχή αρχειοθέτησε την υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/5724-1/21-09-2020 καταγγελία ως αόριστη, καθώς δεν περιγράφεται ούτε τεκμηριώνεται οποιαδήποτε παραβίαση των δεδομένων του καταγγέλλοντος, ως αβάσιμη, διότι το δικαίωμα πρόσβασης του καταγγέλλοντος είχε ικανοποιηθεί τόσο με απαντητικό έγγραφο της καταγγελλόμενης όσο και με το επιδοθέν στον καταγγέλλοντα κατασχετήριο έγγραφο, αλλά και ως εκτός πεδίου αρμοδιότητας της Αρχής, δεδομένου ότι η διαδικασία της κατάσχεσης χρηματικών απαιτήσεων εις χείρας πιστωτικών ιδρυμάτων διέπεται από τις ειδικότερες διατάξεις των άρθρων 982 επ. ΚΠολΔ και οι αντιρρήσεις κατά της εκτέλεσης ασκούνται σύμφωνα με τα άρθρα 933 επ. ΚΠολΔ.

Επίσης, η Αρχή εξέτασε καταγγελία εναντίον πιστωτικού ιδρύματος για παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς της καταγγέλλουσας, επίδοση εξωδίκου πρόσκλησης στον χώρο εργασίας της. Η Αρχή αρχειοθέτησε την υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/5676-1/15-09-2020 καταγγελία επισημαίνοντας ότι κατά πάγια θέση της (βλ. και υπ’ αρ. 71/2013 απόφαση) δεν έχει αρμοδιότητα για ζητήματα επίδοσης εγγράφων στο πλαίσιο του ΚΠολΔ, οι διατάξεις του οποίου όσον αφορά τη νομιμότητα των επιδόσεων είναι ειδικότερες και κατισχύουν των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εξάλλου η καταγγελία είχε υποβληθεί προώρως, ήτοι μία ημέρα αφότου η καταγγέλλουσα απευθύνθηκε στον υπεύθυνο επεξεργασίας με αίτημα την παράλειψη αντίστοιχων ενεργειών στο μέλλον, ο οποίος, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 12

του Γ.Κ.Π.Δ., έχει καταρχήν προθεσμία ενός μηνός για να απαντήσει στο εν λόγω αίτημα.

Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών

Υποβλήθηκαν στην Αρχή διάφορες καταγγελίες για οχλήσεις στο πλαίσιο ενημέρωσης οφειλετών, με τον ισχυρισμό ότι είτε ο δανειστής ο ίδιος (διά των υπαλλήλων του ή/και διά δικηγόρου του) όχλησε τον καταγγέλλοντα τηλεφωνικώς για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του είτε τον όχλησε, για λογαριασμό του δανειστή, Εταιρεία Ενημέρωσης Οφειλετών (ΕΕΟ), χωρίς ωστόσο τη δική του συγκατάθεση, έγκριση ή εξουσιοδότηση. Η Αρχή εξέτασε και αρχειοθέτησε τις καταγγελίες που ήταν i) προφανώς αβάσιμες, καθώς ο ίδιος ο δανειστής έχει δικαίωμα να επεξεργάζεται τα δεδομένα του οφειλέτη του, χωρίς τη συγκατάθεση του τελευταίου. Η επεξεργασία αυτή επιτρέπεται, ως αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασής του με τον δανειστή, π.χ. με την έννοια της ομαλής συνέχισης της συναλλακτικής σχέσης (μέσω της τηλεφωνικής υπενθύμισης της οφειλής). Επίσης, επισήμανε ότι σύμφωνα με τον ν. 3758/2009, ο δανειστής έχει δικαίωμα υπό συγκεκριμένους όρους να χορηγεί σε ΕΕΟ στοιχεία σχετικά με ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις οφειλετών του και ότι δεν απαιτείται για την επεξεργασία αυτή η συγκατάθεση των τελευταίων, ii) απαράδεκτες, διότι δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη προδικασία, καθώς εάν ο καταγγέλλων επιθυμεί να ασκήσει κάποιο δικαίωμά του, ως υποκείμενο των δεδομένων, πρέπει προηγουμένως να απευθυνθεί με τον προσήκοντα τρόπο στον υπεύθυνο επεξεργασίας (δανειστή), για λογαριασμό του οποίου γίνονται οι κλήσεις, iii) μη υπαγόμενες στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ή/και στην αρμοδιότητα της Αρχής, καθώς οι αρχές και το πλαίσιο με το οποίο πρέπει να γίνεται η ενημέρωση οφειλετών (π.χ. σε ποια τηλέφωνα, με ποια συχνότητα, κ.λπ.) ορίζεται στον ν. 3758/2009. Αρμόδια δε για τις καταγγελλόμενες αιτιάσεις (π.χ. για συνεχείς οχλήσεις σε ακατάλληλες ώρες ή/και σε τηλέφωνο εργασίας ή/και οχλήσεις με επίδειξη προσβλητικής/απειλητικής συμπεριφοράς) είναι η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, η οποία έχει, κατά τον ν. 3758/2009, και τη γενική εποπτεία της δραστηριότητας των ΕΕΟ και της ενημέρωσης οφειλετών, είτε αυτή διενεργείται από ΕΕΟ είτε από τον ίδιο τον δανειστή. Τέλος, αρχειοθετήθηκαν οι καταγγελίες αναφορικά με όχληση από δικηγορικό γραφείο, καθώς για την ανάθεση υπόθεσης σε δικηγορικό γραφείο (για εξώδικη ή δικαστική διεκδίκηση οφειλής) δεν απαιτείται συγκατάθεση, έγκριση ή εξουσιοδότηση του οφειλέτη (βλ. στοιχείο β’, στ’ της παρ. 1 του άρθρου 6 , στοιχείο στ’ της παρ. 2 του άρθρου 9 Γ.Κ.Π.Δ.), αρμόδιος δε για τις καταγγελλόμενες αιτιάσεις (περί συνεχών οχλήσεων ή/και προσβλητικής συμπεριφοράς) είναι ο οικείος δικηγορικός σύλλογος (βλ. και υπ’ αρ. 49/2011 απόφαση της Αρχής, Γνωμ. 598/2012 ΝΣΚ, από 14.11.2014 δελτίο Τύπου ΔΣΑ).

3.1.6.2. Ιδιωτική Οικονομία

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία, σύμφωνα με την οποία η ΔΕΗ ΑΕ δεν ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων σε πληροφορίες που το αφορούν. Η Αρχή, με την απόφαση 2/2020, επέβαλε στη ΔΕΗ ΑΕ κύρωση, καθώς, όπως προέκυψε, η ΔΕΗ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, παραβίασε τις παρ. 3, 4 και 15 των άρθρων 12 του Γ.Κ.Π.Δ. Συγκεκριμένα, η ΔΕΗ δεν απάντησε στην από 17-05-2019 αίτηση της καταγγέλλουσας για πρόσβαση στα προσωπικά της δεδομένα (σε σχέση με το αίτημά της για χορήγηση αντιγράφου της φυσικής και ηλεκτρονικής της επικοινωνίας με τη ΔΕΗ για τη χρονική περίοδο από το 2015 έως την ημερομηνία της αίτησης). Ειδικότερα, όπως διαπιστώθηκε, η ΔΕΗ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, δεν απάντησε στην καταγγέλλουσα, καταρχάς, εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος και δεν ενημέρωσε, ως όφειλε, την καταγγέλλουσα, εντός μηνός, από την παραλαβή του αιτήματος, για την αδυναμία άμεσης ανταπόκρισης και ικανοποίησης του αιτήματός της καθώς και για τους λόγους καθυστέρησης, ζητώντας περαιτέρω παράταση της προθεσμίας (βλ. της παρ. 3 και 4 του άρθρου 12 του Γ.Κ.Π.Δ.). Λαμβάνοντας δε υπόψη την υποτροπή της λόγω της προηγούμενης ίδιας παράβασης που διαπιστώθηκε με την απόφαση της Αρχής 15/2019, η Αρχή έκρινε ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, με βάση τις περιστάσεις που διαπιστώθηκαν, θα πρέπει να επιβληθεί αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό διοικητικό χρηματικό πρόστιμο για την τιμωρία της παράνομης αυτής συμπεριφοράς, και συγκεκριμένα διοικητικό πρόστιμο ύψους 5.000 ευρώ.

Περαιτέρω, η Αρχή εξέτασε καταγγελία με διασυνοριακό χαρακτήρα, κατά πολυεθνικής εταιρείας που διαθέτει ψηφιακή εφαρμογή για ηλεκτρονικές πωλήσεις προϊόντων, σύμφωνα με την οποία, η εφαρμογή διατηρεί τα στοιχεία της πιστωτικής κάρτας του καταναλωτή, χωρίς την ενημέρωση και συγκατάθεσή του. Αφού ζητήθηκαν οι απόψεις του εδρεύοντος στην Ελλάδα τμήματος του ομίλου, διαπιστώθηκε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας εδρεύει εκτός Ελλάδας και συγκεκριμένα στη Βαυαρία της Γερμανίας. Η Αρχή εισήγαγε σχετικό αίτημα συνεργασίας στο σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI - entry number 160473/02-11-2020) και ακολούθως η βαυαρική αρχή ανέλαβε την εξέταση της υπόθεσης ως επικεφαλής εποπτική Αρχή (άρθρ. 60 Γ.Κ.Π.Δ.).

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά μεσιτικού γραφείου, σύμφωνα με την οποία ο καταγγελλόμενος μεσίτης με την ιδιοκτήτρια του ακινήτου, το οποίο μισθώνει η καταγγέλλουσα, της ζήτησε να φωτογραφήσει το ακίνητο αυτό, προκειμένου να γίνει αγγελία πώλησής του. Η Αρχή αρχειοθέτησε την υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/1147-1/25-05-2020 καταγγελία ως αβάσιμη, καθώς από τα προσκομιζόμενα στοιχεία σχετικά με την επίμαχη αγγελία πώλησης ακινήτου δεν προέκυψε δημοσίευση προσωπικών δεδομένων της καταγγέλλουσας και παραβίαση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων. Επίσης, η Αρχή εξέτασε και αρχειοθέτησε καταγγελία κατά μεσιτικού γραφείου για παράνομη, κατά τον καταγγέλλοντα, συλλογή οικονομικών στοιχείων στο πλαίσιο σύναψης μίσθωσης ακινήτων (Γ/ΕΞ/6239-1/28-09-2020) ως αόριστη/ατεκμηρίωτη, απαράδεκτη λόγω μη τήρησης προδικασίας, αφού ο καταγγέλλων δεν απευθύνθηκε πρώτα στον καταγγελλόμενο ως υπεύθυνο επεξεργασίας για

την άσκηση των εκ του Γ.Κ.Π.Δ. δικαιωμάτων του, αλλά και λόγω αναρμοδιότητας της Αρχής όσον αφορά το αίτημα του καταγγέλλοντος για ανάκληση της άδειας του μεσιτικού γραφείου και την ενδεχόμενη προσβολή της προσωπικότητας του καταγγέλλοντος από τυχόν διάδοση ψευδών πληροφοριών, όπως αναφέρεται στην καταγγελία, για την οποία αρμόδια είναι τα οικεία δικαστήρια.

Περαιτέρω, η Αρχή απέστειλε το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/7182-2/04-12-2020 έγγραφο με σύσταση σε εταιρεία παροχής πιστώσεων, για περιστατικό παραβίασης του οποίου έλαβε γνώση στο πλαίσιο εξέτασης καταγγελίας κατά εταιρείας μίσθωσης οχημάτων, εδρεύουσας στις ΗΠΑ, η οποία αφορούσε συναλλαγή με πιστωτική κάρτα εκδοθείσα στην Ελλάδα. Σύμφωνα με την καταγγελία, σε ικανοποίηση αιτήματος πρόσβασης της καταγγέλλουσας σε ηχογραφημένες συνομιλίες, της κοινοποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, και συνομιλίες τρίτου πελάτη της εταιρείας πιστώσεων. Η Αρχή επισήμανε τις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 33 Γ.Κ.Π.Δ. και, επέστησε την προσοχή του για τυχόν μελλοντικά περιστατικά παραβίασης δεδομένων, αναφορικά με τη στάθμιση την οποία οφείλει να κάνει ως προς το αν προκύπτει, εξ αυτών, υποχρέωση γνωστοποίησής τους στην Αρχή ή όχι (βλ. ειδικότερα για τα περιστατικά παραβίασης την ενότητα 3.4 ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ).

Επίσης, η Αρχή εξέτασε καταγγελία σύμφωνα με την οποία αναρτώνται ανακοινώσεις που αφορούν τους ενοίκους πολυκατοικίας σε γυάλινη προθήκη - κλειδωμένο πίνακα ανακοινώσεων, στο ισόγειο της πολυκατοικίας δίπλα στην πόρτα του ασανσέρ σε εμφανές σημείο, προσιτό σε τρίτους, πλην των συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας. Η Αρχή απέστειλε το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/4299-1/15-07-2020 απαντητικό έγγραφο προς τη διαχειρίστρια της πολυκατοικίας εφιστώντας την προσοχή της στη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με την οποία οι ανακοινώσεις που αφορούν τους ενοίκους είναι σκόπιμο να αναρτώνται σε χώρο της πολυκατοικίας μη προσβάσιμο σε τρίτους, πλην των ενδιαφερομένων συνιδιοκτητών ή, εάν αυτό δεν είναι εφικτό, σε σημείο στο οποίο η πρόσβαση τρίτων - επισκεπτών είναι δυσχερής (όπως π.χ. στον τοίχο της σκάλας του πρώτου προς τον δεύτερο όροφο ή στον τοίχο της σκάλας μεταξύ ισογείου και υπογείου), επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι η ενημέρωση των συνιδιοκτητών με άλλους τρόπους, όπως προφορικά κατ’ ιδίαν, στο πλαίσιο τακτικής ή έκτακτης Γενικής Συνέλευσης ή με αποστολή επιστολής σε κλειστό φάκελο δεν παρουσιάζει ζητήματα από απόψεως προστασίας προσωπικών δεδομένων. Σε ανάλογη δε καταγγελία, η Αρχή απηύθυνε την υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/7762-2/15-02-2020 σύσταση προς τους διαχειριστές πολυκατοικίας επισημαίνοντας τα παραπάνω και ότι επί τη βάσει των άρθρων 5 και 6 του Γ.Κ.Π.Δ. η Αρχή διαπιστώνει ότι είναι επιτρεπτή η κατά τα ανωτέρω ανάρτηση δεδομένων που σχετίζονται με κοινόχρηστες δαπάνες/οφειλές με σκοπό την εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων και τη σχετική ενημέρωση της συνιδιοκτησίας και, επομένως, προκύπτει εξ αντιδιαστολής ότι δεν είναι επιτρεπτή η άνευ ετέρου τινός ανάρτηση άλλων δεδομένων σε σχέση με τις κοινόχρηστες οφειλές που υπερβαίνουν τον προαναφερόμενο σκοπό, όπως η ανάρτηση επιστολής των διαχειριστών απευθυνόμενης μόνον προς την καταγγέλλουσα, πολλώ δε μάλλον όταν η εν λόγω ανάρτηση δεν λαμβάνει χώρα με τέτοιον τρόπο, ώστε να αποκλείεται η ευχερής πρόσβαση τρίτων πλην των συνιδιοκτητών σε αυτά.

3.1.6.3. Υπηρεσίες Διαδικτύου

Μηχανές αναζήτησης, κατάργηση συνδέσμων από αποτελέσματα διαδικτυακής αναζήτησης

Η Αρχή, απαντώντας σε σχετικό έγγραφο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους του Υπουργείου Οικονομικών - Κεντρική Υπηρεσία, εξέθεσε της υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/8460/09-12-2020 απόψεις σχετικά με το προδικαστικό ερώτημα (C-460/20) Bundesgerichtshof (Γερμανία) ενώπιον του ΔΕΕ, με το οποίο τίθενται ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία του Γ.Κ.Π.Δ. και ειδικότερα αναφορικά με την αξίωση διαγραφής συνδέσμων (links) που εμφανίζονται στα αποτελέσματα διαδικτυακής αναζήτησης, οι οποίοι συνδέουν τους ενάγοντες της κύριας δίκης με διαδικτυακά άρθρα τρίτου, τα οποία τους προσδιορίζουν και περιέχουν ενίοτε φωτογραφίες τους, καθώς και παράλειψης εμφάνισης των φωτογραφιών αυτών υπό τη μορφή μικρογραφιών προεπισκόπησης (thumbnails). Η Αρχή αποφάνθηκε, ως προς το γενικότερο ζήτημα της ακρίβειας του περιεχομένου των πληροφοριών σε σχέση με την ικανοποίηση του αιτήματος για απάλειψη από τις μηχανές αναζήτησης από τον κατάλογο αποτελεσμάτων που εμφανίζεται κατόπιν αναζήτησης -μέσω της υπηρεσίας «μηχανής αναζήτησης» που παρέχει η εταιρεία- συνδέσμων προς δημοσιευμένες από τρίτους ιστοσελίδες που περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τα υποκείμενα, ότι το ζήτημα της ακρίβειας του περιεχομένου πρέπει να αποδεικνύεται στον φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης με συγκεκριμένα στοιχεία, ιδίως μέσα από δικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί υπέρ των υποκειμένων των δεδομένων. Επισήμανε δε ότι σύμφωνα με τη νομολογία της (βλ. ιδίως αποφάσεις της Αρχής 82/2016, 83/2016 και 25/2019), όπου έχει τεθεί το ζήτημα της ακρίβειας του περιεχομένου, λαμβάνεται υπόψη το εάν κατά την εξέταση της νομιμότητας της επίμαχης πληροφορίας αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική αρχή. Οι ως άνω κρίσεις της Αρχής είναι σύμφωνες και με το από 26.11.2004 σχετικό έγγραφο της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29, σύμφωνα με το οποίο «οι Αρχές Προστασίας δεν έχουν γενικώς την εξουσία και δεν νομιμοποιούνται να ασχολούνται με πληροφορίες οι οποίες είναι πιθανόν να συνιστούν αστικό ή ποινικό αδίκημα διαπραττόμενο διά του λόγου […] και η θέση της Αρχής Προστασίας θα είναι διαφορετική αν ένα δικαστήριο έχει κρίνει ότι η δημοσίευση της πληροφορίας είναι πραγματικά ποινικό αδίκημα ή προσβάλλει άλλους νόμους», υποδεικνύοντας ότι η ανακρίβεια του περιεχομένου πρέπει να αποδεικνύεται μέσα από δικαστικές αποφάσεις.

Περαιτέρω, η Αρχή αρχειοθέτησε καταγγελίες κατά της Google, ως απαράδεκτες (όπως Γ/ΕΞ/1252/14-02-2020), στις περιπτώσεις στις οποίες δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη προδικασία άσκησης δικαιώματος διαγραφής προς την εταιρεία. Η Αρχή επισήμανε στους καταγγέλλοντες

να ασκήσουν, πριν από την υποβολή καταγγελίας στην Αρχή, τα δικαιώματά τους προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Συγκεκριμένα, για τη διαγραφή συνδέσμων από τη μηχανή αναζήτησης της Google, πρέπει καταρχάς να υποβληθεί προς την εταιρεία αιτιολογημένο αίτημα (βλ. και την ειδική φόρμα επικοινωνίας που διατίθεται για τον σκοπό αυτό στην ιστοσελίδα της), αναφέροντας τους συγκεκριμένους συνδέσμους, για τους οποίους υποβάλλεται το αίτημα διαγραφής (βλ. σχετικά και αποφάσεις της Αρχής 82, 83 και 84/2016, 74/2018, 25/2019).

Διαγραφή από ιστοσελίδες

Υποβλήθηκαν στην Αρχή καταγγελίες για διαγραφή αναρτήσεων σε διάφορες ιστοσελίδες ή/και μέσα κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. Facebook). Η Αρχή καθοδήγησε τους καταγγέλλοντες να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, ως υποκείμενα των δεδομένων, προς τον εκάστοτε υπεύθυνο επεξεργασίας. Η αίτηση διαγραφής δεδομένων από το διαδίκτυο πρέπει πρωτίστως να υποβληθεί προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας (υπεύθυνο της εν λόγω ανάρτησης/διαχειριστή της εκάστοτε ιστοσελίδας ή και το ίδιο το μέσο κοινωνικής δικτύωσης/εταιρεία εκμετάλλευσής του), και σε περίπτωση που το ζήτημα δεν επιλυθεί, η Αρχή μπορεί να δεχθεί την καταγγελία και να εξετάσει εάν συντρέχει περίπτωση παραβίασης δικαιώματος.

Εάν δε η συγκεκριμένη ιστοσελίδα δεν έχει έδρα στην Ελλάδα, αλλά εντός της ΕΕ, η συγκεκριμένη καταγγελία θα εξετασθεί στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας των εποπτικών αρχών του Γ.Κ.Π.Δ. (βλ. άρθρα 3, 55 - 56, 60 - 62 Γ.Κ.Π.Δ.).

3.1.7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3.1.7.1. Πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης καταγγελίας, διαπίστωσε ότι στον διαδικτυακό τόπο του ΟΤΕ και, ειδικότερα, στην ενότητα «Πολιτική προστασίας δεδομένων» αναφέρεται ότι «(...) ο ΟΤΕ και η COSMOTE έχουν ορίσει Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (Data Privacy Officer - DPO) με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας. Για την άσκηση των δικαιωμάτων σας, μπορείτε να: στείλετε e-mail στο customerprivacy@cosmote.gr ή (…)», ενώ το ίδιο κείμενο υπάρχει και στις συμβάσεις με τους συνδρομητές των ως άνω εταιρειών. Η Αρχή, με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/3993-1/06-07-2020 έγγραφο ενημέρωσε τον ΟΤΕ ότι από το ως άνω ενημερωτικό κείμενο αναφορικά με τα στοιχεία επικοινωνίας του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων δεν αποσαφηνίζεται πλήρως ότι η αναφερόμενη σε αυτό ηλεκτρονική διεύθυνση αντιστοιχεί σε αυτή του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων για τις δύο εταιρείες (υπευθύνους επεξεργασίας), ενώ επίσης δεν περιγράφεται ότι η επικοινωνία των υποκειμένων των δεδομένων μαζί του μπορεί να πραγματοποιηθεί για κάθε ζήτημα σχετικό με την επεξεργασία των δεδομένων τους - και όχι μόνο για ζήτημα σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους. Εξάλλου, όπως επίσης επισήμανε η Αρχή στο εν λόγω έγγραφο, τα δικαιώματα ασκούνται προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος έχει την υποχρέωση να ανταποκριθεί σε αυτά δυνάμει του άρθρου 12 του Γ.Κ.Π.Δ., και όχι προς στον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων. Ως εκ τούτου, η Αρχή κάλεσε τον ΟΤΕ να προβεί στις κατάλληλες τροποποιήσεις της ενημέρωσης την οποία παρέχει στα υποκείμενα των δεδομένων.

Περαιτέρω, η Αρχή εξέτασε καταγγελία η οποία αφορούσε, μεταξύ άλλων, άσκηση δικαιώματος φορητότητας δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Γ.Κ.Π.Δ., από συνδρομητή προς τον τηλεπικοινωνιακό του πάροχο Cosmote. Η Αρχή, αφού ζήτησε τις απόψεις της εταιρείας και εξέτασε τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, διαπίστωσε ότι η αρχική απάντηση της εταιρείας προς τον συνδρομητή, στο πλαίσιο ικανοποίησης του δικαιώματός του, δεν περιείχε όλες τις πληροφορίες που τον αφορούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20 του Γ.Κ.Π.Δ. Συγκεκριμένα, δεν περιείχε τις πληροφορίες τις οποίες του απέστειλε, κατόπιν νέου δικού του παραπόνου, σε μεταγενέστερο χρόνο και οι οποίες σχετίζονται με την υπηρεσία «My COSMOTE» που αξιοποιεί ο συνδρομητής. Οι πληροφορίες αυτές θα έπρεπε να του είχαν διαβιβασθεί εξ αρχής, χωρίς να πρέπει ο συνδρομητής να τις ζητήσει εκ νέου ειδικώς. Επίσης, αν και ο καταγγέλλων δεν τις προσδιόριζε, δεν χορηγήθηκαν και με τις δύο απαντήσεις και άλλες πληροφορίες οι οποίες θα έπρεπε να περιλαμβάνονται σε μία απάντηση αιτήματος συνδρομητή που αφορά άσκηση δικαιώματος φορητότητας που παρέχονται από τον ίδιο κατά το στάδιο σύναψης της σύμβασης, όπως η εγγραφή του ή μη στο μητρώο του άρθρου 11 του ν. 3471/2006, η εναντίωσή του ή μη στη δημοσιοποίηση των στοιχείων του στους δημόσιους καταλόγους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του ν. 3471/2006, ή τυχόν ειδική συγκατάθεση για προωθητικές ενέργειες από την εταιρεία.

Επίσης, για την ίδια υπόθεση, η Αρχή διαπίστωσε - με βάση τα έγγραφα του υπευθύνου επεξεργασίας - ότι οι αλλαγές που γίνονται από συνδρομητή σε προσωπικά του στοιχεία (όπως ταχυδρομική διεύθυνση και αριθμός ταυτότητας) μέσω της εφαρμογής MyCosmote App δεν μεταβάλλουν τα στοιχεία του συνδρομητή που διατηρούνται στα συστήματα της εταιρείας σχετικά με τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας που έχει συνάψει με την εταιρεία. Βάσει των ανωτέρω, η Αρχή, με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/4057-4/27-10-2020 έγγραφό της, επισήμανε στην εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, την τήρηση των εξής:

1. να φροντίζει για την ορθή ικανοποίηση των δικαιωμάτων φορητότητας στο μέλλον, ζητώντας ταυτόχρονα την ικανοποίηση του συγκεκριμένου αιτήματος του καταγγέλλοντα αμελλητί με τη συμπλήρωση των πληροφοριών που εξέλειπαν από την απάντηση της εταιρείας,

2. να επανεξετάσει τη διαδικασία τροποποίησης στοιχείων συνδρομητή μέσω της εφαρμογής MyCosmote App, υπό το πρίσμα των αρχών του περιορισμού του σκοπού και της ακρίβειας, παρέχοντας κατάλληλη ενημέρωση, με ευχερή τρόπο, στους χρήστες της εφαρμογής. Και τούτο διότι, όπως επισήμανε η Αρχή με το ως άνω έγγραφό της, παρέχοντας η εταιρεία τη δυνατότητα στους χρήστες να μεταβάλλουν κάποια προσωπικά τους στοιχεία μέσω της εφαρμογής MyCosmote App αφενός τους δημιουργεί την προσδοκία ότι κατ’ αυτόν τον τρόπο

προβαίνουν σε συνολική διόρθωση των αντίστοιχων στοιχείων τους που η εταιρεία τηρεί (αφού δεν ενημερώνονται προσηκόντως και ευχερώς ως προς το ότι οι μεταβολές των στοιχείων τους στις οποίες προβαίνουν μέσω της εφαρμογής MyCosmote App δεν επηρεάζουν τις αντίστοιχες πληροφορίες που έχουν ήδη καταχωρηθεί στο πλαίσιο σύναψης της σύμβασης) και αφετέρου καθιστά μη σαφή τον σκοπό της εν λόγω επεξεργασίας (αφού η μεταβολή των στοιχείων γίνεται μόνο σε επίπεδο εφαρμογής και όχι συνολικά στα συστήματα της εταιρείας), εγείροντας τελικά ζητήματα ως προς την ακρίβεια των δεδομένων τα οποία η εταιρεία τηρεί, κατά παράβαση του στοιχείου δ’ της παρ. 1 του άρθρου 5 του Γ.Κ.Π.Δ.

Περαιτέρω, η Αρχή με το υπό στοιχείο Γ/ΕΞ/4057-5/29-10-2020 έγγραφο προς τον καταγγέλλοντα, τον ενημέρωσε τόσο για τα ανωτέρω όσο επίσης –λόγω του ότι ο καταγγέλλων μεταξύ άλλων διαμαρτυρόταν και για το ότι δεν γνώριζε το ονοματεπώνυμο του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων του υπευθύνου επεξεργασίας παρά μόνο αφού ρώτησε ειδικώς προς τούτο– και για το γεγονός ότι η δημοσίευση του ονόματος του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων της εταιρείας δεν είναι υποχρεωτική, αρκεί να υπάρχουν ευχερώς τα στοιχεία επικοινωνίας αυτού, όπως ταχυδρομική διεύθυνση, συγκεκριμένος τηλεφωνικός αριθμός και/ή συγκεκριμένη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, παραπέμποντας και στις σχετικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τους Υπευθύνους Προστασίας Δεδομένων οι οποίες έχουν εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων.

3.1.7.2. Αζήτητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες για σκοπούς προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών

Η Αρχή, και κατά το έτος 2020, εξέτασε πλήθος καταγγελιών αναφορικά με αζήτητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες (e-mail/sms) για προωθητικούς σκοπούς. Η Αρχή στις περιπτώσεις αυτές ομαδοποιεί τις καταγγελίες οι οποίες στρέφονται κατά ενός υπευθύνου επεξεργασίας και τις εξετάζει συνολικά. Σε περιπτώσεις μεμονωμένων καταγγελιών για τις οποίες ο υπεύθυνος επεξεργασίας είτε παραδέχεται το σφάλμα είτε δεν έχει σαφή γνώση του νομικού πλαισίου (κατά κανόνα πρόκειται για φορέα μικρού μεγέθους), η Αρχή ενημερώνει σχετικώς μέσω εγγράφων για τις προϋποθέσεις νόμιμης αποστολής διαφημιστικών μηνυμάτων σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 3471/2006 και εφιστά την προσοχή για μελλοντικές προωθητικές ενέργειες.

Επίσης, κατά τους πρώτους μήνες του 2020 συνεχίστηκε η υποβολή καταγγελιών στην Αρχή οι οποίες αφορούσαν εγγραφή σε υπηρεσίες πολυμεσικής πληροφόρησης (λήψη sms από πενταψήφιους αριθμούς) - βλ. σχετικά και την Ετήσια Έκθεση της Αρχής για το 2019, ενότητα 3.1.7.1. Οι καταγγελίες αυτές, όπως συνέβαινε και κατά τα προηγούμενα έτη, διαβιβάστηκαν στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) προς περαιτέρω διερεύνηση, καθώς στις περιπτώσεις αυτές το ουσιαστικό ζήτημα είναι η νομιμότητα της σύναψης σύμβασης μεταξύ του συνδρομητή τηλεφωνίας και της υπηρεσίας πολυμεσικής πληροφόρησης. Η υποβολή των εν λόγω καταγγελιών στην Αρχή μειώθηκε κατά πολύ μετά τον Μάρτιο του 2020, διάστημα κατά το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή ο τροποποιημένος Κώδικας Δεοντολογίας της ΕΕΤΤ για την Παροχή Υπηρεσιών Πολυμεσικής Πληροφόρησης, με τον οποίο τροποποιήθηκε η διαδικασία εγγραφής των χρηστών (Β’ 651).

3.1.7.3. Ανεπιθύμητες τηλεφωνικές κλήσεις για προωθητικό σκοπό

Κατά το έτος 2020 υποβλήθηκαν περί τις 175 καταγγελίες για μη νόμιμες τηλεφωνικές κλήσεις για σκοπούς προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών. Σε όσες από αυτές τα στοιχεία είναι πλήρη για τη διερεύνηση των καταγγελιών η Αρχή ζητεί τις απόψεις των καταγγελλόμενων εταιρειών, ώστε να διαπιστωθεί καταρχήν αν τίθεται θέμα παράβασης της νομοθεσίας ή όχι. Αν και η Αρχή παρέχει στην ιστοσελίδα της αναλυτικές οδηγίες για τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση μιας καταγγελίας, δεν είναι λίγες οι καταγγελίες που δεν είναι πλήρεις. Μετά την αρχική διερεύνηση, οι καταγγελίες ομαδοποιούνται ανά υπεύθυνο επεξεργασίας, ώστε να αντιμετωπιστούν ενιαία. Μέσα στο 2020 μεγάλος αριθμός καταγγελιών αφορούσε προώθηση εταιρειών ενέργειας. Η εξέταση αυτών των υποθέσεων αναμένεται εντός του έτους 2021.

Σε ειδικότερες υποθέσεις, η Αρχή εξέτασε καταγγελία για πραγματοποίηση στοχευμένης τηλεφωνικής κλήσης με την οποία το New York College πρότεινε τη συμμετοχή του καταγγέλλοντος σε επιδοτούμενο από τον ΟΑΕΔ σεμινάριο που απευθύνεται σε ανέργους. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν μπόρεσε να τεκμηριώσει τη νομιμότητα της επεξεργασίας, κατά παράβαση της αρχής της λογοδοσίας, όπως επίσης δεν παρείχε στοιχεία για τη γενική πολιτική που ακολούθησε σχετικά με την εν λόγω επεξεργασία. Η Αρχή, με την υπ’ αρ. 18/2020 απόφαση, επέβαλε πρόστιμο ύψους 5.000 ευρώ για μη σύννομη επεξεργασία και μη τήρηση της υποχρέωσης λογοδοσίας και έδωσε εντολή εντός τριών μηνών από την παραλαβή της απόφασης να καταστούν σύμφωνες με τις διατάξεις του Γ.Κ.Π.Δ. οι πράξεις επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ενδιαφερομένους για συμμετοχή σε επιδοτούμενα προγράμματα εκπαίδευσης και να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα εσωτερικής συμμόρφωσης και λογοδοσίας προς τις αρχές των παρ. 1 και παρ. 2 του άρθρου 5 σε συνδυασμό με την παρ. 1 του άρθρου 6 Γ.Κ.Π.Δ.

3.1.7.4. Καταγγελίες σε σχέση με πιθανές ηλεκτρονικές απάτες

Μη απανάρτηση στοιχείων από ιστοσελίδα

Η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης καταγγελιών αναφορικά με την ιστοσελίδα https://telephonelist.gr/, στην οποία βρίσκονταν αναρτημένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χωρίς να υπάρχουν στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου επεξεργασίας προκειμένου τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα των δεδομένων να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, προχώρησε σε διερεύνηση της υπόθεσης, όπου διαπίστωσε, από τα στοιχεία που έλαβε μέσω του καταχωρητή ονομάτων χώρου Europlanet, ότι το φυσικό πρόσωπο για το οποίο η Europlanet ενημέρωσε αρχικά την Αρχή ότι σχετίζεται με συναλλαγή με την εν λόγω εταιρεία δεν είχε τελικά σχέση με την εν λόγω ιστοσελίδα.

Κατόπιν προφορικής ενημέρωσης από την Europlanet ότι η Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (ΔΗΕ) της Ελληνικής Αστυνομίας διερευνά σχετική υπόθεση, η Αρχή, με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/1539/25-02-2020 έγγραφό της, διαβίβασε στη ΔΗΕ τα στοιχεία που είναι στη διάθεση της Αρχής, προκειμένου να τα συσχετίσει με την έρευνά της, ζητώντας επίσης από τη ΔΗΕ να ενημερώσει σχετικώς την Αρχή σε περίπτωση που εξακριβώσει τα στοιχεία του εν λόγω υπευθύνου επεξεργασίας.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της εν λόγω υπόθεσης, η Αρχή ενημέρωσε την ΕΕΤΤ, με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/7893/15-11-2019 έγγραφό της, σχετικά με τη διαπίστωση ότι τα στοιχεία που αντιστοιχούν στο πρόσωπο που έχει καταχωρήσει το εν λόγω όνομα χώρου δεν είναι ακριβή. Η ΕΕΤΤ ενημέρωσε την Αρχή ότι, με την υπ’ αρ. 34451/29-11-19 απόφαση του Προέδρου της, το όνομα χώρου telephonelist.gr απενεργοποιήθηκε. Ωστόσο, μετά από την απενεργοποίηση του ονόματος χώρου telephonelist.gr, εμφανίστηκε ιστοσελίδα με παρόμοια στοιχεία και δομή στο όνομα χώρου telephonelist.net. Από τα δημόσια διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η καταχώριση του νέου ονόματος χώρου έχει γίνει μέσω εταιρείας εγκατεστημένης εκτός ΕΕ, συνεπώς η Αρχή –όπως ενημέρωσε τη ΔΗΕ με το ως άνω αναφερόμενο έγγραφό της– δεν έχει τη δυνατότητα περαιτέρω διερεύνησης.

Τηλεφωνικές κλήσεις με σκοπό την προώθηση χρηματιστηριακών προϊόντων

Η ως άνω περίπτωση είναι κατά μία έννοια συναφής -ως προς την απόκρυψη στοιχείων υπευθύνου επεξεργασίας- με πλήθος καταγγελιών που έλαβε η Αρχή και αφορούν σε τηλεφωνικές κλήσεις με σκοπό την προώθηση χρηματιστηριακών προϊόντων, συνήθως μέσω διαδικτυακών συναλλαγών (π.χ. τύπου forex), από τη διερεύνηση των οποίων προκύπτει ότι οι καλούντες χρησιμοποιούν τεχνική «caller id spoofing», δηλαδή αλλάζουν την ταυτότητα του καλούντος αριθμού σε μη πραγματικό αριθμό με σκοπό την εξαπάτηση των καλούμενων. Η Αρχή εξέδωσε σχετικώς, στις 7/12/2020, δελτίο Τύπου (διαθέσιμο στον σύνδεσμο https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/deltia/anakoinosi-shetika-me-kataggelies-gia-tilefonikes-kliseis-me-skopo-tin-proothisi), επισημαίνοντας ότι, αφού δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί η ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας, δηλαδή το φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιούνται οι τηλεφωνικές αυτές κλήσεις, καταγγελίες με παρόμοιο περιεχόμενο οι οποίες υποβάλλονται στην Αρχή δεν είναι δυνατόν να εξεταστούν περαιτέρω, εκτός αν συνοδεύονται από στοιχεία για τον προσδιορισμό του υπευθύνου επεξεργασίας. Στο ίδιο δελτίο Τύπου η Αρχή επισήμανε ότι, σε περιπτώσεις υποβολής σχετικών καταγγελιών, επικοινωνεί με τη Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος ώστε, σε περίπτωση που εξακριβωθούν τα στοιχεία των υπευθύνων επεξεργασίας, να ασκήσει τις κατά τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και του ν. 4624/2019 αρμοδιότητές της, ενώ επίσης ενημέρωσε τους πολίτες ότι θα πρέπει να αγνοούν παντελώς αυτές τις κλήσεις και να μην εμπιστεύονται όσους υπόσχονται επενδύσεις με εύκολο κέρδος, παρά μόνο μετά από έγκυρη χρηματοοικονομική συμβουλή.

3.1.8. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Από τα μέσα του 2019, με τις «τριπλές» εκλογές που πραγματοποιήθηκαν στη χώρα μας (εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δημοτικές/περιφερειακές εκλογές και βουλευτικές εκλογές), είχαν υποβληθεί πάνω από 40 καταγγελίες που σχετίζονται με επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο δραστηριοτήτων πολιτικής επικοινωνίας. Η εξέταση της πλειονότητας των καταγγελιών αυτών ξεκίνησε εντός του 2019 και ολοκληρώθηκε εντός του 2020 με την έκδοση των σχετικών αποφάσεων. Κρίσιμο στοιχείο στην εξέταση των καταγγελιών αυτών ήταν η συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές που εξέδωσε η Αρχή για την πολιτική επικοινωνία του 2019, επιχειρώντας την επικαιροποίηση και την εύληπτη παρουσίαση των ρυθμίσεων της υπ’ αρ. 1/2010 οδηγίας της, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη τις τροποποιήσεις στο άρθρο 11 του ν. 3471/2006 που επήλθαν με τον ν. 3917/2011, τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις και κυρίως την ισχύ πλέον του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.

Ακολουθεί παρουσίαση των βασικών εξ αυτών των αποφάσεων, κατηγοριοποιημένων ανάλογα με το μέσο που έχει επιλεγεί για την πολιτική επικοινωνία.

Με τις υπ’ αρ. 10, 11, 12, 13, 17, 19, 28, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46 και 58 αποφάσεις η Αρχή εξέτασε καταγγελίες για αποστολή αζήτητης πολιτικής επικοινωνίας μέσω ηλεκτρονικών μέσων, δηλαδή σύντομων γραπτών μηνυμάτων SMS και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), και επέβαλε διοικητικά χρηματικά πρόστιμα ύψους από 1.000 έως 4.000 ευρώ. Ως κύρια επιβαρυντικά στοιχεία ελήφθησαν υπόψη, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες περιπτώσεις: αν δεν είχε εξασφαλιστεί η απαιτούμενη προηγούμενη συγκατάθεση του παραλήπτη ή αν δεν υπήρξε προηγούμενη παρόμοια επαφή/επικοινωνία, ο αριθμός των μηνυμάτων που εστάλησαν, αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρείχε στους παραλήπτες τη δυνατότητα μέσω των επίμαχων μηνυμάτων να ασκήσουν το δικαίωμα εναντίωσης με εύκολο τρόπο και σαφή, και αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας συνεργάστηκε με την Αρχή παρέχοντας τις διευκρινίσεις που ζητήθηκαν.

Επιπλέον, η Αρχή εξέτασε καταγγελίες για αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία πολιτικού περιεχομένου μέσω τηλεφωνικών κλήσεων και επέβαλε, αντίστοιχα, με την υπ’ αρ. 24 απόφαση διοικητικό πρόστιμο ύψους 3.000 ευρώ και με την υπ’ αρ. 56 απόφαση διοικητικό πρόστιμο ύψους 1.000 ευρώ. Επίσης, η Αρχή εξέτασε καταγγελία για αποστολή ψηφοδελτίων μέσω παραδοσιακού ταχυδρομείου και μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης, επέβαλε δε με την υπ’ αρ. 29 απόφασή της διοικητικό πρόστιμο ύψους 3.000 ευρώ για το γεγονός ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν ανταποκρίθηκε στο δικαίωμα πρόσβασης που ασκήθηκε.

Συμπληρωματικά, με την υπ’ αρ. 14 απόφαση, η Αρχή επέβαλε την κύρωση της προειδοποίησης για αποστολή αζήτητης πολιτικής επικοινωνίας μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), ενώ με την υπ’ αρ. 57 απόφασή της, έκρινε -αφού εξέτασε καταγγελία για αποστολή αζήτητης πολιτικής επικοινωνίας μέσω σύντομων γραπτών μηνυμάτων SMS- ότι δεν συντρέχει λόγος επιβολής οποιασδήποτε διοικητικής κύρωσης.

Τέλος, η Αρχή εξέδωσε και την υπ’ αρ. 52 απόφαση, η οποία αφορά σε καταγγελία για αποστολή αζήτητης πολιτικής επικοινωνίας μέσω συμβατικού ταχυδρομείου σε σύστημα γραφής braille (για αναλυτικότερη παρουσίαση της εν λόγω απόφασης βλ. ενότητα 3.1.4).

3.1.9. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Η Αρχή, στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης αρμοδιότητάς της, διαπίστωσε ότι οι φωτογραφίες δύο ανήλικων κοριτσιών που είχαν εξαφανισθεί, και οι οποίες είχαν νομίμως δημοσιοποιηθεί μέσω του συστήματος AMBER ALERT, εξακολουθούσαν να αναπαράγονται σε διάφορες, κυρίως ενημερωτικές, ιστοσελίδες στο διαδίκτυο και μετά την επίτευξη του σκοπού της δημοσιοποίησής τους (με την αίσια κατάληξη της ανεύρεσής τους). Κατόπιν αυτών, απηύθυνε συστάσεις επισημαίνοντας ότι κατόπιν της λήξης AMBER ALERT για τις εξαφανισθείσες ανήλικες 10 ετών που βρέθηκαν στη Θεσσαλονίκη και στην Αθήνα αντίστοιχα, από τη στιγμή που επετεύχθη ο σκοπός δεν χρειάζεται περαιτέρω έκθεση των προσωπικών δεδομένων των παιδιών. Για τον λόγο αυτό, η Αρχή προειδοποίησε ότι πρέπει να αποσυρθούν αμέσως οι φωτογραφίες τους που εμφανίζονται στην ανακοίνωση της εξαφάνισης και σε κάθε δημοσίευμα, οποιαδήποτε δε εικόνα τους επιτρέπεται να εμφανίζεται πλέον μόνο με την αναγκαία θόλωση (δελτίο Τύπου Γ/ΕΞ/4118/15-06-2020).

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά τηλεοπτικού σταθμού για προβολή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τηλεοπτικές εκπομπές (δελτία ειδήσεων), οι οποίες έχουν αναρτηθεί και ως βίντεο σε ιστοσελίδες. Αναφορικά με την προβολή προσωπικών δεδομένων της καταγγέλλουσας σε τηλεοπτικές εκπομπές, η Αρχή αρχειοθέτησε (Γ/ΕΞ/7361-1/30-12-2020, ανάλογες απαντήσεις και οι Γ/ΕΞ/2794-1/27-07-2020, Γ/ΕΞ/3531-1/07-08-2020) την καταγγελία λόγω αναρμοδιότητάς της, καθώς μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001, με την οποία αντικαταστάθηκε η παρ. 2 του άρθρου 15 του Συντάγματος, ο έλεγχος σχετικά με το περιεχόμενο των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ). Για το περιεχόμενο των αναφερόμενων τηλεοπτικών προγραμμάτων αποκλειστικά αρμόδιο να επιληφθεί είναι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (βλ. ιδίως τις αποφάσεις 122, 140, 190/2012 και 11/2018). Περαιτέρω, αναφορικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε βίντεο που έχουν αναρτηθεί σε ιστοσελίδες, η καταγγελία αρχειοθετήθηκε ως απαράδεκτη λόγω μη τήρησης της προδικασίας, καθώς στη συγκεκριμένη περίπτωση η καταγγέλλουσα δεν είχε απευθυνθεί προς τον εκάστοτε υπεύθυνο επεξεργασίας για να ασκήσει τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 15 έως 22 του Γ.Κ.Π.Δ. δικαιώματα, όπου αυτά εφαρμόζονται.

Επίσης, η Αρχή εξέτασε καταγγελία κατά εφημερίδας σχετικά με το αναφερόμενο από 15-05-2020 έντυπο δημοσίευμά της. Σε απάντηση της υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/3400-1/11-08-2020 η Αρχή επισήμανε ότι το επίμαχο δημοσίευμα δεν αναφέρεται ονομαστικά στην καταγγέλλουσα αλλά στα διαμειφθέντα στο Δημοτικό Συμβούλιο Ερέτριας και σε όσα φέρεται να ανέφερε ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου. Αναφορικά με την ακρίβεια των λόγων αυτού και την ενδεχόμενη προσβολή της προσωπικότητας, αρμόδια είναι τα οικεία δικαστήρια (βλ. ενδεικτικά την υπ’ αρ. 43/2007 απόφαση της Αρχής, σκ. Γ.4, υπ’ αρ. 11/2008 απόφαση, σκ.11, υπ’ αρ. 63/2010 απόφαση, σκ. 16 με παραπομπή στην υπ’ αρ. 422/24.04.2000 απόφαση, και Ετήσια Έκθεση 2017, 3.10. ΜΜΕ).

3.1.10. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

Κατά το 2020 η Αρχή συνέχισε να εξετάζει περιπτώσεις χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, ιδίως για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών. Βασικό εργαλείο αποτελεί η γνωμοδότηση 3/2019 του Ε.Σ.Π.Δ., η οποία έλαβε την οριστική της μορφή μέσα στο έτος, καθώς και η οδηγία 1/2011 και η πλούσια νομολογία της Αρχής, κείμενα τα οποία ερμηνεύονται σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Γ.Κ.Π.Δ. Όπως και τα προηγούμενα έτη υποβλήθηκε σημαντικός αριθμός καταγγελιών που αφορούν συστήματα βιντεοεπιτήρησης, η πλειονότητα των οποίων (σχεδόν 2 στις 3) αφορά συστήματα εγκατεστημένα σε οικιακούς χώρους, για σκοπούς προστασίας της κατοικίας. Στις περιπτώσεις αυτές η Αρχή ενημερώνει τους εμπλεκόμενους σε σχέση με το θεσμικό πλαίσιο καθώς έχει περιορισμένη δυνατότητα παρέμβασης (βλ. ετήσια έκθεση 2018, ενότητα 3.1.9). Παράλληλα, παρατηρήθηκε επίσης ότι σε αρκετές περιπτώσεις υποβάλλονται καταγγελίες σε σχέση με κάμερες που ένας πολίτης έχει παρατηρήσει, χωρίς όμως να έχουν προηγουμένως ασκηθεί δικαιώματα (π.χ. πρόσβασης ή εναντίωσης) προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας και χωρίς να προκύπτει ότι ο καταγγέλλων επηρεάζεται ως υποκείμενο των δεδομένων από τις κάμερες. Στις περιπτώσεις τέτοιων καταγγελιών, η Αρχή συστήνει να ασκούνται πρώτα τα δικαιώματα των υποκείμενων και παρεμβαίνει συμβουλευτικά, σε πρώτο στάδιο, ώστε ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ο οποίος πλέον θα είναι πλήρως ενήμερος για τις υποχρεώσεις του, να προβαίνει στις αναγκαίες διορθώσεις ή να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων τις κατάλληλες πληροφορίες που αποδεικνύουν ότι είναι νόμιμος. Στο πνεύμα αυτό, η Αρχή απηύθυνε σύσταση σε φαρμακείο, κατόπιν εξέτασης καταγγελίας για τη νομιμότητα εγκατάστασης καμερών, για προσαρμογή των ενημερωτικών του πινακίδων σύμφωνα με τα νέα πρότυπα της Αρχής (Γ/ΕΞ/4732/8-7-2020).

3.1.10.1. Επιτήρηση χώρων εργασίας

Όσον αφορά το ζήτημα της επιτήρησης των χώρων εργασίας, η Αρχή εξέδωσε την υπ’ αρ. 31/2020 απόφασή της, με την οποία έκρινε ότι είναι αβάσιμη η καταγγελία εργαζόμενης για παράνομο σύστημα βιντεοεπιτήρησης σε χώρο εργασίας. Ειδικότερα, στην εξεταζόμενη περίπτωση, ως προς την καταγγελλόμενη παράνομη επεξεργασία δεδομένων ήχου διά του εν λόγω συστήματος βιντεοεπιτήρησης στον χώρο εργασίας, η Αρχή διατήρησε αμφιβολίες εν όψει και του περιεχομένου της τεχνικής πραγματογνωμοσύνης που υπέβαλε ο ελεγχόμενος υπεύθυνος επεξεργασίας, αλλά και της σχετικής βεβαίωσης των εγκαταστατών του συστήματος βιντεοεπιτήρησης και απέρριψε την καταγγελία. Ως προς την

καταγγελλόμενη παράνομη επεξεργασία δεδομένων εικόνας διά της εγκατεστημένης κάμερας στο κατάστημα που εργαζόταν η καταγγέλλουσα, η Αρχή διαπίστωσε ότι αφενός πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 5, 6 Γ.Κ.Π.Δ. και της οδηγίας 1/2011 της Αρχής και αφετέρου ότι, με βάση το πεδίο κάλυψης, όπως αποτυπώνεται στο δείγμα εικόνας που υποβλήθηκε, συλλέγονται τα απολύτως απαραίτητα δεδομένα εικόνας για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού επεξεργασίας, ο οποίος δεν μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα και εξίσου αποτελεσματικά μέσα. Σχετικά με τη νομιμότητα εγκατάστασης και λειτουργίας των υπολοίπων καμερών (υπόλοιπα καταστήματα και εγκαταστάσεις του υπευθύνου επεξεργασίας), η Αρχή επιφυλάχθηκε να διερευνήσει περαιτέρω τη σχετική καταγγελία προκειμένου να ασκήσει τις αρμοδιότητές της.

3.1.10.2. Κατοικίες - Συγκροτήματα κατοικιών

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία σχετικά με την παρακολούθηση της ιδιοκτησίας των καταγγελλόντων μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης εγκατεστημένου στη γειτονική οικία του καταγγελλομένου. Στο πλαίσιο εξέτασης της καταγγελίας αυτής εξέδωσε την υπ’ αρ. 30/2020 απόφαση, με την οποία έδωσε εντολή στον καταγγελλόμενο να αποκαταστήσει την ορθή εφαρμογή του άρθρου 5 του Γ.Κ.Π.Δ. και να καταστήσει τις πράξεις επεξεργασίας που λαμβάνουν χώρα μέσω του εγκατεστημένου στην οικία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης σύμφωνες προς τις διατάξεις του Γ.Κ.Π.Δ. και της οδηγίας 1/2011, ιδίως προσαρμόζοντας το πεδίο λήψης εικόνων κατά τρόπο ώστε να επιτευχθεί η προστασία της περιουσίας και της ζωής των διαμενόντων στην εν λόγω οικία χωρίς να λαμβάνει εικόνα από την ιδιοκτησία των καταγγελλόντων ή άλλους ιδιωτικούς ή δημόσιους χώρους και κάνοντας χρήση κάμερας με δυνατότητα στρέψης και εστίασης μόνον εφόσον τεκμηριώσει την πλήρωση των προϋποθέσεων της παρ. 4 του άρθρου 6 της οδηγίας 1/2011. Επίσης, επέβαλε για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις πρόστιμο ύψους 8.000 ευρώ. Και τούτο διότι ο καταγγελλόμενος δεν προέβη σε τεκμηρίωση της νομιμότητας της εγκατάστασης και λειτουργίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης σύμφωνα με την αρχή της λογοδοσίας ούτε έθεσε υπόψη της Αρχής συναφή έγγραφη τεκμηρίωση της νόμιμης λειτουργίας του. Διαπιστώθηκε μάλιστα, με βάση τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης και την παραδοχή του καταγγελλομένου, ότι εγκατέστησε και λειτούργησε παράνομα το σύστημα βιντεοεπιτήρησης έχοντας θέσει σε λειτουργία και στρέψει την κάμερα που βρισκόταν στην οροφή της οικίας του κατά τρόπο ώστε να λαμβάνει εικόνα και να καταγράφει τις δραστηριότητες των καταγγελλόντων καθώς και κάθε φυσικού προσώπου στην ιδιοκτησία αυτών.

3.1.10.3. Χρόνος τήρησης και πρόσβαση στο υλικό

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία σύμφωνα με την οποία ο καταγγέλλων -φυσικό πρόσωπο- ζήτησε από την καταγγελλόμενη εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, αντίγραφο της εικόνας του από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης που λειτουργούσε στον χώρο της γραμματείας της εν λόγω εταιρείας καθώς και αντίγραφα εγγράφων που τον αφορούν. Η εταιρεία αποκρίθηκε με ιδιαίτερη καθυστέρηση στο αίτημα του καταγγέλλοντος και μόνο μετά την παρέμβαση ανεξάρτητων δημόσιων αρχών. Με την απάντησή της η εταιρεία δεν χορήγησε αντίγραφο της εικόνας του φυσικού προσώπου, υποστηρίζοντας ότι το σύστημα βιντεοεπιτήρησης στον χώρο της γραμματείας δεν ήταν σε θέση να καταγράφει, κατά τον χρόνο της επίσκεψης του καταγγέλλοντος. Η Αρχή, αφού έκρινε ότι δεν αποδεικνύονται οι ισχυρισμοί της εταιρείας σχετικά με τη μη λειτουργία του συστήματος, επέβαλε πρόστιμο 5.000 ευρώ για τη μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης (απόφαση 3/2020).

3.1.11. ΑΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία για παράνομη επεξεργασία των ανακληθεισών ιδιόγραφων διαθηκών του καταγγέλλοντος από τους καταγγελλόμενους με απόκρυψη της ανάκλησης, παράλλαξη και νόθευση της φύσεως τους, και τη χρήση τους ενώπιον δικαστηρίου. Για τα αυτά δε πραγματικά περιστατικά ο καταγγέλλων προσέφυγε στα αρμόδια δικαστήρια κατά των καταγγελλομένων. Η Αρχή εξέτασε την καταγγελία, και με την υπ’ αρ. 1/2020 απόφαση, την απέρριψε λόγω αναρμοδιότητας, καθώς κατά την πάγια νομολογία της, όταν προσωπικά δεδομένα έχουν προσκομισθεί σε δικαστική αρχή και ευρίσκονται στον φάκελο της δικογραφίας, η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα γιατί ο φάκελος της δικογραφίας εκκρεμούς δίκης δεν αποτελεί αρχείο που υπάγεται στις αρμοδιότητες και τον έλεγχο της Αρχής.

Ανάλογες καταγγελίες υποβλήθηκαν στην Αρχή κατά του εκάστοτε αντιδίκου του καταγγέλλοντα αναφορικά με παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντα, συλλογή και δικαστική χρήση διαφόρων εγγράφων με προσωπικά του δεδομένα. Η Αρχή αρχειοθέτησε τις σχετικές καταγγελίες, ως μη υπαγόμενες στην αρμοδιότητά της (παρ. 3 του άρθρου 55 του Γ.Κ.Π.Δ., παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 4624/2019, βλ. και την πάγια νομολογία της Αρχής στην ιστοσελίδα της, ενδεικτικά της υπ’ αρ. 147/2001 απόφασης). Μεταξύ αυτών, υποβλήθηκε και καταγγελία από ομόρρυθμη εταιρεία εναντίον πιστωτικού ιδρύματος, υπό ειδική εκκαθάριση, για παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς της καταγγέλλουσας, άσκηση αγωγής με κοινό δικόγραφο κατά 48 φυσικών και νομικών προσώπων, οφειλετών/δανειοληπτών του ενάγοντος. Σε απάντηση (Γ/ΕΞ/5007-1/28-07-2020), η Αρχή επισήμανε ότι μόνο τα φυσικά πρόσωπα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Γ.Κ.Π.Δ. και ν. 4624/2019, οπότε και η συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων υπόκειται στους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται με τις διατάξεις του. Αντιθέτως τα νομικά πρόσωπα, όπως η καταγγέλλουσα εταιρεία, δεν μπορούν να επικαλεστούν την προστασία του προαναφερθέντος νόμου. Περαιτέρω, αν ήθελε υποτεθεί ότι έγινε συλλογή και δικαστική χρήση προσωπικών δεδομένων του εκπροσώπου της εταιρείας (κάτι το οποίο δεν προέκυψε, στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τα προσκομισθέντα στοιχεία), η δικαστική χρήση προσωπικών δεδομένων εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της Αρχής (παρ. 3 του άρθρου 55 του Γ.Κ.Π.Δ., βλ. και πάγια νομολογία της Αρχής, ενδεικτικά την υπ’ αρ. 147/2001 απόφαση), ρυθμίζεται δε από τις ειδικότερες διατάξεις του ΚΠολΔ (άρθρο 74).

Περαιτέρω, ως προς την οριοθέτηση της έννοιας δικαστικής χρήσης, η Αρχή, απαντώντας σε σχετικό έγγραφο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους του Υπουργείου Οικονομικών - Κεντρική Υπηρεσία εξέθεσε τις απόψεις της (Γ/ΕΞ/6114-1/25-09-2020) σχετικά με το προδικαστικό ερώτημα (C-245/20) Rechtbank Midden-Nederland (Κάτω Χώρες) ενώπιον του ΔΕΕ, με το οποίο τίθενται ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία του Γ.Κ.Π.Δ. και ειδικότερα αναφορικά με την αρμοδιότητα της Εθνικής Εποπτικής Αρχής και την έννοια της φράσης «δικαιοδοτική αρμοδιότητα» στην παρ. 3 του άρθρου 55 του Γ.Κ.Π.Δ.

3.2. ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ - ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Α) ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

Η Αρχή σε σχέση με την πανδημία εξέδωσε Κατευθυντήριες Γραμμές για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της διαχείρισης του COVID-19 και για τη λήψη μέτρων ασφάλειας στο πλαίσιο τηλεργασίας.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ 1 - Κατευθυντήριες γραμμές για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της διαχείρισης του COVID-19

Η Αρχή εξέδωσε κείμενο Κατευθυντήριων Γραμμών αναφορικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της διαχείρισης του COVID-19. Με το κείμενο αυτό η Αρχή προδιέγραψε τις νομικές δυνατότητες επεξεργασίας από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και τους ιδιωτικούς φορείς, ως υπευθύνους επεξεργασίας, βάσει του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων 2016/679, του ν. 4624/2019 και της λοιπής σχετικής νομοθεσίας, υπό τις συνθήκες ανάγκης της αντιμετώπισης της εξάπλωσης του ιού. Μεταξύ άλλων, για το θέμα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εκ μέρους των εργοδοτών για τον σκοπό του περιορισμού διάδοσης του COVID-19, η Αρχή αναφέρεται σε συγκεκριμένα ζητήματα σύννομης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υγείας στο πλαίσιο λήψης μέτρων κατά του κορωνοϊού, η οποία διενεργείται από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές ως απαραίτητη για λόγους δημοσίου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας, στις οποίες περιλαμβάνεται και η προστασία έναντι σοβαρών διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας, είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Γ.Κ.Π.Δ. Όσον αφορά δε στον ιδιωτικό τομέα, οι εργοδότες νομιμοποιούνται να επεξεργάζονται δεδομένα για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και των ιδίων, τηρουμένων των αρχών του άρθρου 5 του Γ.Κ.Π.Δ., σύμφωνα με τις νομικές βάσεις της παρ. 1 του άρθρου 6, ιδίως, τα εδάφια γ’, δ’ και ε’ της παρ. 2 του άρθρου 9, ιδίως, τα εδάφια β’, ε’ και θ’ του Γ.Κ.Π.Δ. και πάντα υπό τις οδηγίες των αρμόδιων αρχών για την εφαρμογή των μέτρων που λήφθηκαν με τις ΠΝΠ στο μέτρο που συνιστούν επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ακόμα, η Αρχή επισήμανε τους κανόνες επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων συγγενών ή οικείων ατόμων θανόντων από τον κορωνοϊό COVID-19, καθώς και τους κανόνες επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα ίδια τα υποκείμενα - νοσούντες του κορωνοϊού. Τέλος, η Αρχή ασχολήθηκε με το ζήτημα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για δημοσιογραφικούς σκοπούς, κατά την οποία θα πρέπει πρωταρχικά να αξιολογείται η αναγκαιότητα αποκάλυψης στοιχείων ταυτοποίησης του υποκειμένου (π.χ. ονοματεπώνυμο, φωτογραφία και άλλα προσδιοριστικά στοιχεία),δεδομένου μάλιστα ότι οι αρμόδιες αρχές (Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας [ΕΟΔΥ] και Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας [ΓΓΠΠ]) επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πολιτών επιδημιολογικού συσχετισμού, δίχως τον προσδιορισμό προσωπικών στοιχείων ταυτότητας ή κατόπιν ψευδωνυμοποίησης και λήψης των αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ 2 - Κατευθυντήριες γραμμές για τη λήψη μέτρων ασφάλειας στο πλαίσιο τηλεργασίας

Λόγω του ότι πολλοί οργανισμοί και επιχειρήσεις προτρέπουν ή/και υποχρεώνουν το προσωπικό τους σε τηλεργασία λόγω των μέτρων περιορισμού που έχουν επιβληθεί για την αποτροπή εξάπλωσης του COVID-19, η Αρχή, με στόχο την ευαισθητοποίηση των υπευθύνων επεξεργασίας, των εκτελούντων την επεξεργασία, των εργαζομένων και γενικότερα του κοινού αναφορικά με τους κινδύνους που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων αλλά, ταυτόχρονα, και τις σχετικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων 2016/679 και τον ν. 4624/2019, εξέδωσε Κατευθυντήριες γραμμές για τη λήψη μέτρων ασφαλείας στο πλαίσιο τηλεργασίας. Τα μέτρα αυτά αφορούν κυρίως την πρόσβαση στο δίκτυο, τη χρήση εφαρμογών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου/ανταλλαγής μηνυμάτων, τη χρήση τερματικής συσκευής/αποθηκευτικών μέσων και τον τρόπο πραγματοποίησης τηλεδιασκέψεων.

Β) ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Η Αρχή εξέδωσε την υπ’ αρ. 1/2020 γνωμοδότηση στην οποία περιλαμβάνονται εισαγωγικές παρατηρήσεις καθώς και γενικές παρατηρήσεις επί του ν. 4624/2019 (Α’ 137), με τις οποίες ορίζονται μέτρα εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 και ενσωματώνεται στην εθνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2016/680. Η Αρχή αποφάσισε να εξετάσει, αφενός, την εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ. διά της λήψης εθνικών νομοθετικών μέτρων περιοριζόμενη επί του παρόντος σε γενικότερες παρατηρήσεις για κάποιες εκ των διατάξεων για τις οποίες δημιουργούνται αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά τους προς τον Γ.Κ.Π.Δ. ή χρήζουν ερμηνείας, αφετέρου, την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2016/680 ως προς τις σημαντικότερες διατάξεις της και επιφυλασσόμενη να εξετάσει κάθε ειδικότερο σχετικό θέμα που θα ανακύπτει στο πλαίσιο της άσκησης των κατά τον Γ.Κ.Π.Δ. και τον ν. 4624/2019 αρμοδιοτήτων της. Οίκοθεν νοείται ότι δεν θα τύχουν εφαρμογής από την Αρχή κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του ν. 4624/2019, οι οποίες θα κριθούν ότι έρχονται σε αντίθεση με τον Γ.Κ.Π.Δ. ή δεν βρίσκουν έρεισμα σε «ρήτρες ανοίγματος - εξειδίκευσης».

Η Αρχή, επίσης, εξέδωσε την υπ’ αρ. 2/2020 γνωμοδότηση κατόπιν αιτήματος του Α.Σ.Ε.Π. σχετικά με υπολει-

πόμενο κίνδυνο κατά την ανάρτηση στον διαδικτυακό του τόπο (www. asep.gr) πινάκων κατάταξης και διοριστέων, οι οποίοι δύναται να περιλαμβάνουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων. Η Αρχή έκρινε ότι με την ανάρτηση αυτή ικανοποιείται το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα στη διαφάνεια. Προκειμένου, όμως, να είναι σύμφωνη με τους κανόνες προστασίας δεδομένων, η ανάρτηση αυτή πρέπει να ενεργείται υπό όρους, ήτοι: Οι συνυποψήφιοι έχουν πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία (τόσο των ιδίων όσο και των λοιπών υποψηφίων) που περιέχουν οι ως άνω πίνακες με τη χρήση μοναδικού ατομικού λογαριασμού πρόσβασης. Το ευρύτερο κοινό ενημερώνεται για τα αποτελέσματα των μικτών πινάκων με απάλειψη των ειδικών κατηγοριών δεδομένων από τα πεδία των αντίστοιχων στηλών και αντικατάσταση των επικεφαλίδων τους χωρίς επεξηγηματική ένδειξη της συγκεκριμένης κατηγορίας. Το κοινό επίσης ενημερώνεται για τα αποτελέσματα των πινάκων ειδικών κατηγοριών χωρίς τη συμπερίληψη σε αυτούς των στοιχείων ταυτοποίησης αλλά με παράθεση των υπολοίπων στοιχείων. Τα ως άνω προτεινόμενα μέτρα ισχύουν κατ’ αναλογία για την ανάρτηση των επίμαχων πινάκων και από τον εκάστοτε δημόσιο φορέα πρόσληψης, είτε στο κατάστημα της υπηρεσίας του είτε στον διαδικτυακό του τόπο.

Κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για γνωμοδότηση της Αρχής επί του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος για τη «χρήση συστημάτων επιτήρησης με λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους», η Αρχή, στην υπ’ αρ. 3/2020 γνωμοδότησή της, αφού αναλύει το ελληνικό και ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπόψη της ιδίως τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου καθώς και του Δικαστηρίου της ΕΕ, προβαίνει σε σειρά παρατηρήσεων και, μεταξύ άλλων, επισημαίνεται η ανάγκη τροποποίησης ορισμένων διατάξεων προκειμένου να είναι συμβατές με το εθνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο προς διασφάλιση και προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

Η Αρχή, κατόπιν αναφορών της ΟΙΕΛΕ και της ΔΟΕ και καταγγελίας γονέα, εξέτασε τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την εφαρμογή διαδικασιών σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία υλοποιήθηκε κατόπιν της υπό στοιχεία 57233/Υ1 υπουργικής απόφασης. Προ της εν λόγω υπουργικής απόφασης το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων διενήργησε μελέτη εκτίμησης αντικτύπου (ΕΑΠΔ), όπως προβλέπεται στο άρθρο 63 του ν. 4686/2020 και το άρθρο 35 του Γ.Κ.Π.Δ. Η Αρχή, με την υπ’ αρ. 4/2020 γνωμοδότηση έκρινε νόμιμη τη διαδικασία σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, διαπιστώνοντας όμως ότι η διενεργηθείσα ΕΑΠΔ δεν έχει εξετάσει με πληρότητα μια σειρά από παράγοντες και κινδύνους σε σχέση με τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ιδίως σε περιπτώσεις πανδημίας, η Αρχή παρείχε γνώμη προς το Υπουργείο, ώστε να αντιμετωπισθούν οι ανωτέρω ελλείψεις και το κάλεσε, όπως εντός αποκλειστικού διαστήματος τριών μηνών προβεί στις απαραίτητες ενέργειες τροποποίησης και συμπλήρωσης της ΕΑΠΔ και των λαμβανόμενων μέτρων.

Τέλος, η Αρχή εξέδωσε την υπ’ αρ. 5/2020 γνωμοδότηση, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, επί σχεδίου νόμου αναφορικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τις αποστολές των Ενόπλων Δυνάμεων εκτός επικράτειας, με κύριο σκοπό τη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για την αναγνώριση - αποκάλυψη και ταυτοποίηση ατόμων που συνιστούν απειλή για τις εθνικές και τις συμμαχικές δυνάμεις, καθώς και εν γένει για την άμυνα και ασφάλεια της χώρας.

Η Αρχή, με την εν λόγω γνωμοδότηση, έκρινε ότι καίτοι το ειδικότερο αντικείμενο του νομοσχεδίου, στον βαθμό που αφορά τον τομέα της εθνικής ασφάλειας, είναι σαφώς εκτός πεδίου εφαρμογής τόσο του Γ.Κ.Π.Δ. όσο και της υπ’ αρ. 680/2016 Οδηγίας, εν τούτοις με το εν λόγω νομοσχέδιο διαφαίνεται η βούληση του εθνικού νομοθέτη να εντάξει εκούσια στο νομικό καθεστώς του Γ.Κ.Π.Δ. και στην εποπτεία από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα τη σκοπούμενη επεξεργασία και η Αρχή αποτιμά ως θετική των εν λόγω επιλογή του νομοθέτη. Εξάλλου, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που συντελείται στον τομέα της Εθνικής Άμυνας ουδόλως εκφεύγει συνολικά από το πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Βάσει των ανωτέρω, η Αρχή προσδιόρισε συγκεκριμένα σημεία του σχεδίου νόμου τα οποία χρήζουν βελτίωσης ή/και αποσαφήνισης.

Γ) ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ/ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή κατά το έτος 2020 εξέδωσε δύο συστάσεις για τη συμμόρφωση υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων με την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και για την ικανοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης κατά την επεξεργασία δεδομένων μέσω συστημάτων βιντεοεπιτήρησης.

Σύσταση 1 - Συστάσεις για τη συμμόρφωση υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων με την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Η Αρχή έχει διαπιστώσει σε ικανό βαθμό έλλειψη συμμόρφωσης των παρόχων υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας στις ειδικές απαιτήσεις της νομοθεσίας για την επεξεργασία δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων όσον αφορά τη διαχείριση cookies και συναφών τεχνολογιών. Με σκοπό την πρακτική καθοδήγηση των υπευθύνων επεξεργασίας αλλά και την ενημέρωση των χρηστών των ελληνικών ιστοτόπων, η Αρχή εξέδωσε κείμενο με ειδικές συστάσεις συμμόρφωσης στον συγκεκριμένο τομέα. Σε αυτό περιλαμβάνεται, υπό μορφή σημείων, καθοδήγηση για τη σύννομη χρήση τέτοιων τεχνολογιών καθώς και πρακτικές που πρέπει να αποφεύγονται. Η Αρχή επισημαίνει ότι η κωδικοποίηση των απαιτήσεων αυτών δεν συνιστά αλλαγή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου και της νομολογίας της, προς τις προβλέψεις των οποίων οι υπεύθυνοι επεξεργασίας έχουν

υποχρέωση συμμόρφωσης. Αναγνωρίζοντας όμως ότι μπορεί να απαιτηθεί κάποιος χρόνος προσαρμογής των μηχανισμών διαχείρισης που χρησιμοποιούνται από τις ιστοσελίδες, η Αρχή κάλεσε όλους τους υπευθύνους επεξεργασίας να προσαρμοστούν εντός διμήνου το αργότερο.

Σύσταση 2 - Συστάσεις - υποδείγματα για την ικανοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης κατά την επεξεργασία δεδομένων μέσω συστημάτων βιντεοεπιτήρησης.

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας που χρησιμοποιούν συστήματα βιντεοεπιτήρησης οφείλουν να παρέχουν πλήρη ενημέρωση για τη λειτουργία καμερών, πριν κάποιος εισέλθει στον επιτηρούμενο χώρο. Για τον σκοπό αυτό είναι, κατά κανόνα, προσφορότερο να ακολουθείται πολυεπίπεδη προσέγγιση, δηλαδή να υπάρχουν ενημερωτικές πινακίδες για την άμεση ενημέρωση όσων εισέρχονται στον χώρο, οι οποίες να παραπέμπουν σε εύκολα προσβάσιμη αναλυτική ενημέρωση. Η Αρχή επισημαίνει ιδιαίτερα την υποχρέωση για αυξημένη διαφάνεια, όπως απορρέει από τον Γ.Κ.Π.Δ. και παρέχει νέα υποδείγματα ενημέρωσης, επιπλέον του υποδείγματος που παρατίθεται στο κείμενο των κατευθυντήριων γραμμών 3/2019 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μέσω συσκευών λήψης βίντεο.

Τα υποδείγματα αυτά προτείνονται για χρήση από υπευθύνους επεξεργασίας εγκατεστημένους στην Ελλάδα, οι οποίοι χρησιμοποιούν σύστημα βιντεοεπιτήρησης για σκοπούς προστασίας προσώπων και αγαθών. Τα νέα υποδείγματα αντικαθιστούν το υπόδειγμα ενημερωτικής πινακίδας που ήταν συνημμένο στην υπ’ αρ. 1/2011 οδηγία της Αρχής και πρέπει να προσαρμόζονται κατάλληλα. Αναγνωρίζοντας ότι απαιτείται κάποιος χρόνος προσαρμογής των ενημερωτικών πινακίδων και κειμένων, καθώς και των διαδικασιών χειρισμού των αιτημάτων άσκησης των δικαιωμάτων τα οποία απορρέουν από τον Γ.Κ.Π.Δ., η Αρχή καλεί όλους τους υπευθύνους επεξεργασίας να προσαρμοστούν εντός διμήνου το αργότερο.

Δ) ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ - ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

1) Ενέργειες της Αρχής για τις πρωτοβουλίες του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης - Προσωπικός αριθμός

Η Αρχή πληροφορήθηκε μέσω δημοσιευμάτων στον Τύπο αλλά και από τον διαδικτυακό τόπο διαβουλεύσεων http://www.opengov.gr/για την ύπαρξη νομοθετικών πρωτοβουλιών και την εξαγγελία νέων ψηφιακών υπηρεσιών οι οποίες αφορούν ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και οι οποίες ενέχουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεγάλου αριθμού πολιτών. Η Αρχή απέστειλε στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/4125/16- 06-2020 έγγραφο στο οποίο υπενθύμισε ότι σχετικά με το θέμα του Προσωπικού Αριθμού είχε πραγματοποιηθεί μια αρχική ενημέρωση της Αρχής για τις προθέσεις του Υπουργείου και εκκρεμεί η εκτίμηση αντικτύπου για την προστασία δεδομένων η οποία απαιτείται προκειμένου να επιλεγεί η ενδεδειγμένη λύση. Επίσης, επισήμανε ότι η έγκαιρη ενημέρωση της Αρχής για το περιεχόμενο των ανωτέρω και παρόμοιων πρωτοβουλιών είναι απαραίτητη, προκειμένου να έχει η Αρχή τη δυνατότητα να γνωμοδοτήσει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, όπως απορρέουν από την παρ. 1γ’ του άρθρου 57 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.

Στη συνέχεια η Αρχή, με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/5099/20-07-2020, υπέβαλε παρατηρήσεις και επιφυλάξεις για την εφαρμογή της νομοθεσίας για τα προσωπικά δεδομένα σχετικά με τις διατάξεις που αφορούν τον Προσωπικό Αριθμό (εφεξής, ΠΑ - βλ. άρθρο 11), όπως αυτές περιέχονται στο σχέδιο νόμου «Κώδικας Ψηφιακής Διακυβέρνησης» που βρισκόταν σε δημόσια διαβούλευση. Κατόπιν αυτών, πραγματοποιήθηκε στις 29-07-2020 συνάντηση στελεχών της Αρχής και του Υπουργείου με αντικείμενο τις σχεδιαζόμενες διατάξεις και τις επισημάνσεις της Αρχής. Το Υπουργείο απάντησε σχετικά με το υπό στοιχεία Γ/ΕΙΣ/5571/10-08-2020 έγγραφο με το οποίο πρότεινε νέα διατύπωση στο εν λόγω άρθρο και παρείχε συμπληρωματικά στοιχεία σχετικά με την επιλογή της συγκεκριμένης λύσης. Στη συνέχεια η Αρχή με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/5571-1/13-08-2020 έγγραφο ανέφερε ότι το σχέδιο εισαγωγής προσωπικού αριθμού θα πρέπει να αναθεωρηθεί και συμπληρωθεί κατάλληλα, ώστε να είναι πλήρες, σαφές, συνεπές και σύμφωνο με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων. Μεταξύ άλλων θα πρέπει να αποσαφηνίζεται αναλυτικά το εύρος χρήσης του προσωπικού αριθμού στην ταυτοποίηση ή/και επαλήθευση της ταυτότητας φυσικών προσώπων, οι τομείς της δημόσιας δράσης στους οποίους θα γίνεται χρήση ειδικού τομεακού αριθμού (όπως φορολογική διοίκηση, κοινωνική ασφάλιση κ.λπ.) και η τυχόν σχέση των ειδικών τομεακών αριθμών με τον προσωπικό αριθμό. Επίσης, επανέλαβε την ανάγκη έγκαιρης εκπόνησης πλήρους εκτίμησης αντικτύπου της εισαγωγής προσωπικού αριθμού στα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, σε συμμόρφωση με τον Γ.Κ.Π.Δ. Τέλος, επισήμανε συγκεκριμένες παρατηρήσεις τις οποίες κάλεσε το Υπουργείο να λάβει υπόψη και να απαντήσει σχετικά, πριν από την υιοθέτηση και τη νομοθέτηση της συγκεκριμένης λύσης. Το Υπουργείο απάντησε σχετικά με το υπό στοιχεία Γ/ΕΙΣ/6117/09-09-2020 έγγραφο στο οποίο παρείχε απαντήσεις στις παρατηρήσεις της Αρχής και ενημέρωσε την Αρχή για το τροποποιημένο περιεχόμενο της διάταξης.

Σε απάντηση της υπό στοιχεία Γ/ΕΙΣ/6213/14-09-2020 πρόσκλησης που έλαβε η Αρχή να μετάσχει στη συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής της Τρίτης 15ης Σεπτεμβρίου, στην οποία συζητήθηκε το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής «Κώδικας Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις», η Αρχή απάντησε με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/6213-1/15-09-2020 έγγραφο ότι δυστυχώς το μικρό χρονικό διάστημα δεν επιτρέπει τη διατύπωση ολοκληρωμένης και τεκμηριωμένης γνώμης

της Αρχής διά των κατά τον νόμο και τον Κανονισμό Λειτουργίας αρμόδιων οργάνων της, για τις διατάξεις του σχεδίου νόμου που σχετίζονται με ζητήματα προσωπικών δεδομένων. Περιορίστηκε στην αποστολή αρχικών παρατηρήσεων σε σχέση με τις διατάξεις του σχεδίου νόμου που αφορούν την καθιέρωση προσωπικού αριθμού, δηλαδή με την παρ. 6 του άρθρου 11, καθώς και του άρθρου 107, με τις οποίες παρέχεται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση με προεδρικό διάταγμα - εκδιδόμενο με βάση Εκτίμηση Αντικτύπου Προσωπικών Δεδομένων (ΕΑΠΔ) σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό Προσωπικών Δεδομένων και ύστερα από γνωμοδότηση της Αρχής - ειδικότερων θεμάτων, μεταξύ των οποίων τα μέτρα, οι εγγυήσεις και οι μηχανισμοί ασφαλείας για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των κινδύνων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των φυσικών προσώπων, η διαδικασία χορήγησης του ΠΑ, οι όροι και η διαδικασία για την παροχή υπηρεσιών επαλήθευσης ταυτότητας των φυσικών προσώπων προς τους φορείς του δημόσιου τομέα και για την αντιστοίχιση των ΠΑ με τους ειδικούς τομεακούς αριθμούς. Επισήμανε ότι για ορισμένα ζητήματα που ανακύπτουν σε σχέση με τις ρυθμίσεις του άρθρου 11, πρόσφατα η Αρχή απέστειλε παρατηρήσεις και επιφυλάξεις προς το αρμόδιο Υπουργείο λαμβάνοντας απαντήσεις σε ερωτήματά της, χωρίς να έχει εξαντληθεί η διερεύνηση όλων των ζητημάτων. Ειδικότερα:

1. Η καθιέρωση ΠΑ εμφανίζει μεν τα πλεονεκτήματα που αναφέρονται στην αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου, πρέπει όμως να επισημανθεί ότι συνεπάγεται κινδύνους για τα δικαιώματα των υποκειμένων που προκαλούνται από τη σύσταση γενικού μητρώου προσωπικής ψηφιακής θυρίδας που περιλαμβάνει ΠΑ, στοιχεία ταυτότητας και ειδικούς τομεακούς αριθμούς, διότι αφενός παρίσταται τεχνικά δυνατή η διασύνδεση όλων των τομεακών μητρώων που αφορούν ένα φυσικό πρόσωπο, και αφετέρου η εισαγωγή μοναδικού αριθμού ανά φυσικό πρόσωπο παρέχει τη δυνατότητα δημιουργίας προφίλ. Οι κίνδυνοι αυτοί πρέπει να εκτιμηθούν και να ληφθούν ιδιαιτέρως υπόψη με την ΕΑΠΔ, η κατάρτιση της οποίας επιβάλλεται πριν ολοκληρωθεί η ανωτέρω σχεδιαστική επιλογή της καθιέρωσης ΠΑ με την έκδοση του σχετικού προεδρικού διατάγματος σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 107 του σχεδίου νόμου, αλλά αποτελεί υποχρέωση που απορρέει και από τον Γ.Κ.Π.Δ. Με την ΕΑΠΔ πρέπει προεχόντως να αναζητηθούν οι αναγκαίες εγγυήσεις και μηχανισμοί ώστε να διασφαλίζεται στο μέγιστο δυνατό βαθμό η προστασία των προσωπικών δεδομένων, στο πλαίσιο δε της έρευνας αυτής θα διαπιστωθεί τυχόν ανάγκη τροποποίησης των ρυθμίσεων του άρθρου 11 του σχεδίου νόμου. Πρέπει, μεταξύ άλλων, να αντιμετωπιστεί επαρκώς ο κίνδυνος αναγνώρισης του προσώπου σε περίπτωση, περιορισμένης ή ευρείας, αθέμιτης διαρροής του ΠΑ και, αντίστροφα, ο κίνδυνος εύρεσης του ΠΑ για δοθέν ΑΦΜ. Για παράδειγμα, σε περίπτωση ΠΑ, ο οποίος προκύπτει μονοσήμαντα από τον ΑΦΜ, θα ήταν σκόπιμο να μην τον εμπεριέχει ολόκληρο σε αυτούσια μορφή.

2. Αποτελεί θετική ρύθμιση η ρητή πρόβλεψη της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ως αναγκαίας τυπικής προϋπόθεσης για την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος, με το οποίο θα ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός για την καθιέρωση του ΠΑ. Με τον τρόπο αυτό η Αρχή θα έχει τη δυνατότητα να εκφράσει τη γνώμη της αξιολογώντας και την πληρότητα της ΕΑΠΔ.

3. Από τις προτεινόμενες διατάξεις δεν προκύπτει ότι ο ΠΑ θα αναγράφεται ευκρινώς στο έντυπο της αστυνομικής ταυτότητας. Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι με βάση τη χρήση του ΠΑ, όπως περιγράφεται στο σχέδιο νόμου, αλλά και την ανάγκη διαφύλαξης αυτού, δεν προκύπτει καταρχάς η ανάγκη αναγραφής του ΠΑ στο φυσικό δελτίο ταυτότητας. Μια τέτοια αναγραφή εγκυμονεί και κινδύνους δεδομένου ότι το δημόσιο αυτό έγγραφο μπορεί ή και απαιτείται να επιδεικνύεται ή αντίγραφό του να χορηγείται σε μεγάλο και ακαθόριστο αριθμό φορέων, συμπεριλαμβανομένων και ιδιωτικών.

4. Κρίνεται αναγκαίος ο καθορισμός των τομέων για τους οποίους προβλέπεται η έκδοση και χρήση ειδικού τομεακού αριθμού.

5. Κρίνεται σκόπιμο να προβλέπεται ρητώς στη διάταξη του σχεδίου νόμου απαγόρευση όχι μόνο αποθήκευσης αλλά και διάδοσης/κοινοποίησης του ΠΑ από δημόσιους φορείς οι οποίοι τον επεξεργάζονται στο πλαίσιο των σκοπών επεξεργασίας αυτού (όπως είναι, π.χ., η εισαγωγή του σε διαδικτυακή υπηρεσία για την επαλήθευση της ταυτότητας του χρήστη) αλλά και από υπευθύνους επεξεργασίας του ιδιωτικού τομέα.

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης - Σχεδιασμός εφαρμογής ιχνηλάτησης επαφών COVID-19

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ενημέρωσε την Αρχή, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 20-11-2020, σχετικά με τον σχεδιασμό εφαρμογής ιχνηλάτησης επαφών, η οποία δεν έχει αποφασιστεί εάν θα τεθεί σε λειτουργία, επισυνάπτοντας επίσης ένα πρώτο σχέδιο διάταξης. Στις 26-11-2020 σε τηλεδιάσκεψη με στελέχη της Αρχής και στελέχη του Υπουργείου δόθηκαν διευκρινίσεις και πραγματοποιήθηκε μια αρχική άτυπη ανταλλαγή απόψεων. Στη συνέχεια, η Αρχή απέστειλε το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/8240/01-12-2020 έγγραφο στο οποίο επισημαίνει ότι το σχέδιο λειτουργίας τέτοιας εφαρμογής θα πρέπει να τεκμηριωθεί κατάλληλα, ώστε να είναι πλήρες, σαφές, συνεπές και σύμφωνο με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (Ε.Σ.Π.Δ.) έχει εκδώσει τις Κατευθυντήριες Γραμμές 04/2020 σχετικά με τη χρήση δεδομένων τοποθεσίας και εργαλείων παρακολούθησης επαφών στο πλαίσιο της επιδημίας COVID-19, στις οποίες εξειδικεύονται οι απαιτήσεις και προδιαγραφές που οφείλουν να πληρούν οι εφαρμογές ιχνηλάτησης επαφών που λειτουργούν σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε να είναι σύμφωνες με τον Γ.Κ.Π.Δ. Βασιζόμενη κυρίως στο κείμενο αυτό, η Αρχή επισήμανε τα εξής σημαντικά σημεία:

1. Ανάγκη έγκαιρης εκπόνησης πλήρους εκτίμησης αντικτύπου της εν λόγω επεξεργασίας στα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, σε συμμόρφωση με τον Γ.Κ.Π.Δ., καθώς η επεξεργασία θεωρείται υψηλού κινδύνου (δεδομένα για την υγεία, αναμενόμενη

υιοθέτηση μεγάλης κλίμακας, συστηματική παρακολούθηση, χρήση νέας τεχνολογικής λύσης).

2. Σύσταση για δημοσίευση της εκτίμησης αντικτύπου.

3. Εθελοντική υιοθέτηση από τους χρήστες τέτοιων εφαρμογών.

4. Σαφής καθορισμός του υπευθύνου επεξεργασίας της εφαρμογής ιχνηλάτησης και παροχή επαρκούς ενημέρωσης στους χρήστες.

5. Καθορισμός συγκεκριμένων σκοπών επεξεργασίας ώστε να αποκλείεται η περαιτέρω επεξεργασία για σκοπούς που δεν σχετίζονται με τη διαχείριση της κρίσης του COVID-19.

6. Λήψη κατάλληλων μέτρων για την αποφυγή του επαναπροσδιορισμού των χρηστών της εφαρμογής. Τήρηση των πληροφοριών στον τερματικό εξοπλισμό του χρήστη και ανταλλαγή μόνο του απαραίτητου τμήματος των χρηστών που ανιχνεύονται θετικοί, σε εθελοντική βάση και με τις κατάλληλες διασφαλίσεις.

7. Διάθεση στο κοινό του πηγαίου κώδικα της εφαρμογής.

8. Προσεκτικά σχεδιασμένοι αλγόριθμοι που θα εξετάζονται τακτικά από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

9. Εφαρμογή των πλέον σύγχρονων (state-of-the-art) κρυπτογραφικών τεχνικών για τη διασφάλιση των δεδομένων που είναι αποθηκευμένα σε διακομιστές και εφαρμογές, καθώς και για την ασφάλεια των δεδομένων που ανταλλάσσονται μεταξύ εφαρμογών και απομακρυσμένου διακομιστή.

10. Αναλυτική και σαφής περιγραφή του τρόπου συσχέτισης και διασύνδεσης της εφαρμογής με κεντρικές βάσεις δεδομένων, όπως το εθνικό μητρώο ασθενών COVID-19 ή άλλες.

11. Προσδιορισμός του χρόνου τήρησης των δεδομένων και του χρόνου λειτουργίας της εφαρμογής.

12. Για τον χαρακτηρισμό δεδομένων ως ανώνυμων, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, σύμφωνα και με τη Σκέψη 26 του Γ.Κ.Π.Δ., όλα τα μέσα τα οποία είναι ευλόγως πιθανό να χρησιμοποιηθούν, όπως για παράδειγμα ο διαχωρισμός του φυσικού προσώπου, είτε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε από τρίτο για την άμεση ή έμμεση εξακρίβωση της ταυτότητάς του.

13. Συνεχής αποτίμηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών.

Η Αρχή ενημέρωσε το Υπουργείο ότι, σε περίπτωση που τελικά αποφασιστεί η λειτουργία μιας τέτοιου είδους εφαρμογής, η Αρχή αναμένει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας την κατάθεση της εκτίμησης αντικτύπου και της σχεδιαζόμενης νομοθετικής διάταξης, προκειμένου να γνωμοδοτήσει σχετικά.

2) Καθοδήγηση Υπευθύνων Προστασίας Δεδομένων (DPO) και Δημοσίου Τομέα

Η Αρχή, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της να καθοδηγεί τους DPO σχετικά με την εφαρμογή και συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με τον Γ.Κ.Π.Δ., κατόπιν αιτήματος του DPO του ΕΣΠΑ, σχετικά με το εάν η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΥΣΕΚΤ), η οποία είναι αρμόδια για τον συντονισμό του σχεδιασμού, της αξιολόγησης και της εφαρμογής των δράσεων του ΕΚΤ που υλοποιούνται στο ΕΣΠΑ και τα Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, μπορεί νομίμως να παρέμβει στην αξιολόγηση των δράσεων του ΕΚΤ που υλοποιούνται στο ΕΣΠΑ και τα υπόλοιπα ΕΠ, και να επεξεργαστει τις αξιολογήσεις αντιπαραδείγματος, με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/1680-1/09-03-2020 έγγραφό της απάντησε τα εξής: α) με την προϋπόθεση ότι η αρμοδιότητα της ΕΥΣΕΚΤ και συγκεκριμένα η παρέμβασή της στην αξιολόγηση των δράσεων του ΕΚΤ που υλοποιούνται στο ΕΣΠΑ απορρέει από κάποια σχετική νομική διάταξη, η νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την εξαγωγή συμπερασμάτων για την αξιολόγηση των δράσεων μπορεί, καταρχήν, να τεκμηριωθεί στη βάση του άρθρου 6.1.ε’ του Γ.Κ.Π.Δ., β) ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξετάσει και να τεκμηριώσει την αναγκαιότητα της επεξεργασίας για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που του έχει ανατεθεί, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 6 του Γ.Κ.Π.Δ., και με έγγραφη τεκμηρίωση, γ) σε σχέση με τα κριτήρια αυτά, ο συντονισμός του σχεδιασμού και η αξιολόγηση της εφαρμογής των δράσεων του ΕΚΤ αποτελούν δραστηριότητες που μπορεί να γίνει δεκτό ότι εύλογα αναμένονται από τα υποκείμενα των δεδομένων, τα οποία, επιπλέον, έχουν συμφέρον από την ορθή λειτουργία τέτοιων προγραμμάτων. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται ως προς τη φύση των δεδομένων, καθώς η επεξεργασία θα πρέπει να περιοριστεί σε δεδομένα που δεν εντάσσονται στις ειδικές κατηγορίες, εκτός κι αν υπάρχει ειδική διάταξη που να επιτρέπει την εφαρμογή της εξαίρεσης από την απαγόρευση επεξεργασίας της παρ. 2ζ’ του άρθρου 9 του Γ.Κ.Π.Δ. (ή άλλης εξαίρεσης της παρ. 2 του άρθρου 9) δ) για την υποστήριξη της συμβατότητας της επεξεργασίας, η ΕΥΣΕΚΤ οφείλει να διαθέτει ισχυρή τεκμηρίωση για τις κατάλληλες εγγυήσεις που θα αξιοποιηθούν για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ε) η ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων μέσω του Τύπου και της ιστοσελίδας της ΕΥΣΕΚΤ είναι απαραίτητη και στ) σε περίπτωση που η συγκεκριμένη επεξεργασία αποτελεί πάγια δραστηριότητα των δράσεων του ΕΚΤ που υλοποιούνται στο ΕΣΠΑ και τα ΕΠ της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 θα πρέπει να τροποποιηθεί η ενημέρωση που παρέχεται στα υποκείμενα των δεδομένων κατά το στάδιο της συλλογής των στοιχείων τους, ώστε το σύνολο των σχετιζόμενων πράξεων επεξεργασίας να πραγματοποιείται με πλήρη διαφάνεια ως προς αυτά.

Επίσης, κατόπιν αιτήματος του DPO της Ενιαίας Αρχής Πληρωμής για καθοδήγηση σχετικά με το ποιος κρίνεται εν προκειμένω «Υπεύθυνος Επεξεργασίας» στο έργο «Ψηφιακές Υπηρεσίες Ενιαίας Μισθοδοσίας», η Αρχή με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/3582-1/29-06-2020 έγγραφό της ενημέρωσε για τα εξής: α) στις περιπτώσεις στις οποίες σε μια επεξεργασία συμμετέχουν περισσότεροι του ενός παράγοντες, ειδικά σε πολύπλοκο περιβάλλον, όπως στο συγκεκριμένο έργο, είναι σημαντικό να μπορούν να κατανεμηθούν εύκολα οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες, ώστε να προσδιοριστεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ακο-

λουθώντας μια ουσιαστική και λειτουργική προσέγγιση, επικεντρωμένη στο κατά πόσον οι στόχοι και ο τρόπος καθορίζονται από περισσότερα του ενός μέρη. Κρίσιμο είναι να επισημανθεί ότι στο πλαίσιο του κοινού ελέγχου της επεξεργασίας η συμμετοχή των μερών στον κοινό καθορισμό μπορεί να προσλάβει διάφορες μορφές και δεν απαιτείται να είναι επιμερισμένη εξίσου, και β) για την πλήρη εξέταση του ζητήματος σε σχέση με κάθε επιμέρους δραστηριότητα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, είναι απαραίτητη η ολοκληρωμένη ανάλυση των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων και των λειτουργιών που αυτοί επιτελούν στην πράξη.

Τέλος, σε απάντηση στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης σχετικά με τις προϋποθέσεις πρόσβασης τρίτων στο αρχείο των αποφάσεων του δικαστηρίου μετά τη θέση σε ισχύ του Γ.Κ.Π.Δ., η Αρχή με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/4474-1/09-07-2020 έγγραφό της ενημέρωσε ότι με βάση τον ν. 4624/2019, δεν προβλέπεται άδεια της Αρχής για την επεξεργασία δεδομένων, αφού ο νομοθέτης δεν έκανε χρήση της δυνατότητας που παρέχεται με την παρ. 4 του άρθρου 9 του Γ.Κ.Π.Δ. να θεσπίσει όρους και περιορισμούς πέρα από τους οριζόμενους με τον ίδιο τον Κανονισμό. Συνεπώς, μετά την εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ., οι υπεύθυνοι επεξεργασίας φέρουν το βάρος συμμόρφωσης με τις επιταγές του, αξιοποιώντας προς τούτο την έως τώρα διαμορφωθείσα νομολογία της Αρχής, συμπεριλαμβανομένων των έως την εφαρμογή του Κανονισμού εκδοθεισών αδειών.

3) Συμβολή της Αρχής στις διαδικασίες προετοιμασίας του νέου Κανονισμού για τα προσωπικά δεδομένα στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (e-Privacy Regulation).

Κατά το 2020 η Αρχή παρακολούθησε στενά τις διαδικασίες συζήτησης για τον νέο Κανονισμό, ο οποίος προορίζεται να αντικαταστήσει την υπό στοιχεία 2002/58/ΕΚ Οδηγία (όπως έχει τροποποιηθεί με την υπό στοιχεία 2009/136/ΕΚ Οδηγία) ώστε μαζί με τον Γ.Κ.Π.Δ. να δημιουργηθεί ένα συνεκτικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Οι συζητήσεις εντός του 2020 έγιναν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και η Αρχή, παρά τα ασφυκτικά χρονικά περιθώρια, απέστειλε σε διάφορες περιπτώσεις τις απόψεις της στους κρατικούς εκπροσώπους, ώστε να ληφθούν υπόψη. Συγκεκριμένα, η Αρχή εξέφρασε τις επιφυλάξεις της σχετικά με τη δυνατότητα χρήσης της νομικής βάσης του εννόμου συμφέροντος για την επεξεργασία μεταδεδομένων και υποστήριξε ότι η σύμβαση μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως νομική βάση μόνο όταν ζητείται ρητά από τον συνδρομητή και τα συμφέροντα άλλων χρηστών δεν επηρεάζονται ουσιωδώς. Περαιτέρω, οι σκοποί διαχείρισης και βελτιστοποίησης δικτύου πρέπει να οριστούν και να προσδιοριστεί αιτιολογημένα ποια είναι η απαραίτητη γι’ αυτούς τους σκοπούς επεξεργασία δεδομένων. Η Αρχή επισήμανε ότι το έννομο συμφέρον θα μπορούσε να γίνει δεκτό σε ολιγάριθμες και σαφώς προσδιορισμένες περιπτώσεις ενώ θα μπορούσαν να γίνουν δεκτές κάποιες συγκεκριμένες βελτιώσεις, προτείνοντας διατυπώσεις σε διάφορα άρθρα και αιτιολογικές σκέψεις του σχεδίου Κανονισμού.

Με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/6461-1/06-10-2020 έγγραφό της, η Αρχή απέστειλε προς τη Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Διμερών Θεμάτων της Βουλής των Ελλήνων τις θέσεις της σε σχέση με το σχέδιο νομοθετικής πράξης ΕΕ COM(2020) 568 final/10.9.2020 για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης ανηλίκων. Η Αρχή επισήμανε ότι θεωρεί την προτεινόμενη ρύθμιση σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας και έθεσε υπόψη της Βουλής και, σε επόμενο στάδιο, των αρμόδιων υπουργείων, παρατηρήσεις. Η αντιμετώπιση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης ανηλίκων είναι σημαντική και δεν μπορεί να μην αφορά και στις πράξεις που επιχειρούνται επιγραμμικώς. Οι ιδιαιτερότητες των τεχνικών ανίχνευσης τέτοιων πράξεων θίγουν ωστόσο και άλλα ατομικά δικαιώματα, ιδίως των άρθρων 7 και 8 του Χάρτη. Για τον λόγο αυτό κάθε μέτρο που περιορίζει τα ατομικά δικαιώματα οφείλει να υπακούει στις απαιτήσεις του άρθρου 52 του Χάρτη, μεταξύ των οποίων είναι και η αναλογικότητα. Οι σκέψεις του Κανονισμού σαφώς διευκρινίζουν ότι η υπό στοιχεία 2002/58/ΕΚ Οδηγία εξειδικεύει και συμπληρώνει τον Γ.Κ.Π.Δ. και ότι η προτεινόμενη ρύθμιση προϋποθέτει συνήθως επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και, συνεπώς, η νομική βάση του Κανονισμού οφείλει να είναι και το άρθρο 16 ΣΛΕΕ. Διευκρινίστηκε, επίσης, ότι η επεξεργασία περιεχομένου ή μεταδεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών από τον πάροχο, συμπεριλαμβανομένης της διαβίβασης (αναφοράς) μηνυμάτων που χαρακτηρίζονται από τον ίδιο ως παράνομα στις αρμόδιες διωκτικές αρχές διέπεται από τον Γ.Κ.Π.Δ. ή την υπό στοιχεία 2002/58/ΕΚ Οδηγία σε συνδυασμό με τον Γ.Κ.Π.Δ.

Η Αρχή πραγματοποίησε δύο βασικές παρατηρήσεις:

1. Η διάταξη θα πρέπει να περιορίζεται στη λήψη μέτρων για τον εντοπισμό και την αναφορά περιεχομένου εκ των προτέρων χαρακτηρισμένου ως παρανόμου. Η προτεινόμενη ρύθμιση είναι διευρυμένη και επιτρέπει το σκανάρισμα/φιλτράρισμα όλων των επικοινωνιών με σκοπό την ανίχνευση περιεχομένου που κατά την κρίση μόνον του παρόχου συνιστά παιδική πορνογραφία με τεχνικές και μεθόδους για τις οποίες δεν έχει προβλεφθεί καμία συγκεκριμένη εγγύηση πέραν του γενικού κανόνα ότι πρέπει να είναι αναλογική και η λιγότερο επεμβατική στην ιδιωτικότητα. Ακόμη περισσότερο ασαφείς είναι οι απαιτήσεις ως προς τις μεθόδους ανίχνευσης περιπτώσεων προσέλκυσης παιδιών σε ασελγείς πράξεις (βλ. στοιχείο γ’ του άρθρου 2). Ρύθμιση που προβλέπει καθολικό φιλτράρισμα των διαπροσωπικών επικοινωνιών με σκοπό τον εντοπισμό ακόμη και συγκεκριμένων μόνον πράξεων αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας από την άποψη ότι αφορά όλες τις επικοινωνίες όλων των προσώπων, ενώ δημιουργεί την αίσθηση στους πολίτες ότι κάθε επικοινωνία τους γίνεται αντικείμενο παρακολούθησης. Επισημάνθηκε ότι μια τέτοια ρύθμιση δύσκολα θα αντέξει τον δικαστικό έλεγχο με βάση τη μέχρι τούδε νομολογία του ΔΕΕ (Digital Rights, Tele2, Schrems II). Εξάλλου, οι μέχρι τούδε εδραιωμένες τεχνολογίες που απαιτεί η ρύθμιση του στοιχείου α’ του άρθρου 2 αφορούν σε εκ των προτέρων γνωστό περιεχόμενο. Η Αρχή πρότεινε να συμπληρωθεί το γράμμα του άρθρου 1 αποσαφηνίζοντας ότι αφορά μόνον σε εκ των προτέρων γνωστό παράνομο υλικό.

2. Η πρόβλεψη ότι η ρύθμιση παύει να ισχύει στις 31/12/2025 δεν φαίνεται αναλογική καθώς η πενταετής ισχύς του μέτρου είναι ιδιαιτέρως μεγάλη για μεταβατική ρύθμιση. Συνεπώς, προτάθηκε η ισχύς του μέτρου να μην υπερβαίνει τα 3 έτη.

3.3. ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Στις αρχές του έτους ολοκληρώθηκε η αυτεπάγγελτη δράση η οποία ξεκίνησε το 2018 και αφορά την εξέταση διαδικτυακών τόπων 65 υπευθύνων επεξεργασίας με σκοπό, ιδίως, τη διερεύνηση του επιπέδου συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων και την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (βλ. Ετήσια Έκθεση Αρχής για το 2018 και το 2019, ενότητα 3.3). Η Αρχή προχώρησε σε συστάσεις στο σύνολο των 65 ελεγχόμενων φορέων και επιβεβαίωσε ότι οι συστάσεις της είχαν ακολουθηθεί. Με αφορμή τα συμπεράσματα της ελεγκτικής δράσης αυτής, η Αρχή εξέδωσε συστάσεις για τη συμμόρφωση υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων με την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (Γ/ΕΞ/1525/25-02-2020 - βλ. ενότητα σχετικά 3.2) και κάλεσε τους υπευθύνους επεξεργασίας να συμμορφωθούν με αυτές, εντός διμήνου. Οι συστάσεις της Αρχής ήταν σε τρεις βασικές περιοχές: α) την υποχρέωση λήψης συγκατάθεσης και τις πιθανές εξαιρέσεις, β) τον τρόπο και το περιεχόμενο της ενημέρωσης και γ) τον τρόπο λήψης συγκατάθεσης.

Με απάντησή της σε ερώτημα διαδικτυακού μέσου λίγο πριν από την πάροδο του διμήνου, η Αρχή επισήμανε ότι λαμβάνει υπόψη της τις δυσκολίες που έχουν προκύψει λόγω των συνθηκών που δημιουργήθηκαν από την πανδημία. Οι δυσκολίες αυτές συνεκτιμώνται με τα δεδομένα που συντρέχουν σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, κυρίως δε με τα στοιχεία από τα οποία προκύπτει αν ο συγκεκριμένος υπεύθυνος επεξεργασίας πραγματοποίησε εύλογες ενέργειες με σκοπό τη συμμόρφωση ή αν αντιθέτως επέδειξε αδικαιολόγητη αδράνεια. Υπό αυτή την έννοια, μόνη η πάροδος του χρονικού διαστήματος που έχει οριστεί δεν συνεπάγεται την επιβολή κυρώσεων. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στη χώρα μας, όπως προκύπτει από την παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3471/2006, ήδη είχε ορισθεί η συγκατάθεση με τρόπο που προσεγγίζει τα χαρακτηριστικά του άρθρου 7 του Γ.Κ.Π.Δ. Συνεπώς, οι συγκεκριμένες διατάξεις που αφορούν τη χρήση cookies και παρόμοιων τεχνικών παραμένουν πρακτικά ανεπηρέαστες από το 2012.

Μάλιστα τονίστηκε ότι ειδικά στην περίοδο αυτή, κατά την οποία οι πολίτες έχουν ως μόνη ουσιαστική επιλογή τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών, ακόμα και για βασικές τους δραστηριότητες, παράγοντας πολύ περισσότερα ηλεκτρονικά ίχνη από ποτέ, η τήρηση της σχετικής νομοθεσίας αφορά όλους. Προς τούτο η καθοδήγηση της Αρχής αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία. Η Αρχή εκτίμησε ότι η εικόνα στις ελληνικές ιστοσελίδες, ως προς τη χρήση cookies και σχετικών τεχνολογιών, έχει μεταστραφεί σημαντικά και αυτό αποτελεί ένα θετικό στοιχείο, καθώς ήδη αρκετοί υπεύθυνοι επεξεργασίας είτε έχουν πλήρως προσαρμοστεί είτε έχουν πραγματοποιήσει ενέργειες συμμόρφωσης σε ικανοποιητικό βαθμό.

Η Αρχή, με αφορμή ανακοινώσεις της εταιρείας Palantir Technologies και πλήθος σχετικών δημοσιευμάτων στον Τύπο, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της βάσει του άρθρου 58 του Γ.Κ.Π.Δ. και των άρθρων 13 και 15 του ν. 4624/2019, με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/8717/18-12-2020 έγγραφό της, κάλεσε το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και το Υπουργείο Υγείας να παράσχουν διευκρινίσεις και άμεση ενημέρωση ως προς το αν πράγματι έχει ανατεθεί στην Palantir Technologies παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο των οποίων πραγματοποιείται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και σε θετική περίπτωση για τον ακριβή σκοπό και τα είδη δεδομένων που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας. Ζήτησε επίσης να προσκομιστεί η σχετική σύμβαση ανάθεσης της επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων τυχόν παραρτημάτων, καθώς και τυχόν εκτίμηση αντικτύπου στην προστασία δεδομένων. Η διερεύνηση της υπόθεσης συνεχίζεται και στο 2021 με εμπλοκή και άλλων φορέων (ΕΟΔΥ, Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας).

Η Αρχή έλαβε γνώση, τόσο μέσω δημοσιευμάτων αλλά και από τον επίσημο διαδικτυακό τόπο της Ελληνικής Αστυνομίας, ότι στις 6/12/2020, στο πλαίσιο του επιχειρησιακού σχεδιασμού της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής, εγκαταστάθηκε και λειτούργησε φορητό σύστημα επιτήρησης σε περιοχές του κέντρου της Αθήνας, κατόπιν απόφασης του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 75/2020. Η Αρχή απευθύνθηκε αυτεπαγγέλτως στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη/Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας (Γ/ΕΞ/8602/15-12-2020) σχετικά με ζητήματα τήρησης του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου.

Συγκεκριμένα, η Αρχή ζήτησε να ενημερωθεί σχετικά με το εάν έχει εκπονηθεί εκτίμηση αντικτύπου στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τη συγκεκριμένη περίπτωση λειτουργίας φορητών συστημάτων επιτήρησης και, σε καταφατική περίπτωση, την υποβολή της. Περαιτέρω, ζήτησε αντίγραφο της απόφασης του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, καθώς και της αποστολής αναλυτικότερης πληροφόρησης για τον τρόπο με τον οποίο παρέχεται ενημέρωση στα υποκείμενα των δεδομένων, ιδίως ως προς τα δικαιώματά τους σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και του ν. 4624/2019 (όπως εξειδικεύονται, για την εν λόγω περίπτωση, στο άρθρο 10 του π.δ. 75/2020). Τέλος, η Αρχή ζήτησε να πληροφορηθεί και σχετικά με τη συνδρομή, σε συμβουλευτικό ρόλο, της Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων της Ελληνικής Αστυνομίας. Η Αρχή συνεχίζει τη διερεύνηση της υπόθεσης.

Στις 9/9/2020, η COSMOTE γνωστοποίησε στην Αρχή περιστατικό παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούσε διαρροή εξωτερικών δεδομένων επικοινωνίας και λοιπών δεδομένων για το σύνολο των συνδρομητών της εταιρείας, σύμφωνα με τον ν. 3471/2006. Αμέσως μετά την αρχική αυτή γνωστοποίηση στελέχη της Αρχής επικοινώνησαν με τα αρμόδια στελέχη του παρόχου με στόχο τη διερεύνηση του περιστατικού και την εκτίμηση των επιπτώσεών του σε συνδρομητές. Στις 8/10/2020, η COSMOTE υπέβαλε στην Αρχή συμπληρωματικά στοιχεία που προέκυψαν από τη

διαδικασία εξέτασης του περιστατικού. Η Αρχή συνέχισε τη διερεύνηση του περιστατικού με βάση τις αρμοδιότητές της εντός του 2020 αλλά και του 2021.

Η Αρχή έλαβε γνώση, από δημοσιεύματα του Τύπου, ότι τράπεζες προχωρούν σε σταδιακή αντικατάσταση χιλιάδων πιστωτικών και χρεωστικών καρτών πελατών τους, στο πλαίσιο εξάλειψης των επιπτώσεων από διαρροή των εν λόγω στοιχείων, η οποία έλαβε χώρα σε ταξιδιωτικό πρακτορείο. Κατόπιν τούτου, η Αρχή απευθύνθηκε στις τράπεζες (Γ/ΕΞ/322/15-01-2020) προκειμένου να πληροφορηθεί, μεταξύ άλλων, για το ταξιδιωτικό γραφείο το οποίο αφορά το εν λόγω περιστατικό. Από τις απαντήσεις των τραπεζών, ως κοινό σημείο χρήσης των καρτών αναγνωρίστηκε πλατφόρμα ηλεκτρονικών συναλλαγών που λειτουργεί ελληνική εταιρεία. Η Αρχή έθεσε στην εταιρεία συγκεκριμένα ερωτήματα, σε σχέση με το περιστατικό, η οποία παρείχε διευκρινίσεις στην Αρχή, είχε δε ξεκινήσει τη διερεύνηση του περιστατικού μέσω εξωτερικής εταιρείας. Από τα έως σήμερα διαθέσιμα στοιχεία δεν έγινε δυνατό να προσδιοριστεί η πηγή του περιστατικού.

3.4. ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Εντός του 2020 υποβλήθηκαν στην Αρχή 130 γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων με βάση το άρθρο 33 του Γ.Κ.Π.Δ. Εξ αυτών 2 υποβλήθηκαν από υπεύθυνο επεξεργασίας με κύρια εγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος, ενώ 9 υποβλήθηκαν από υπεύθυνο επεξεργασίας χωρίς εγκατάσταση στην ΕΕ. Οι υπόλοιπες (119) υποβλήθηκαν από υπευθύνους επεξεργασίας είτε με κύρια εγκατάσταση στην Ελλάδα είτε με τοπικό κατάστημα στην Ελλάδα, το οποίο αφορούσε το εν λόγω περιστατικό. Σε 60 περιπτώσεις υπήρξε κοινοποίηση του περιστατικού από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στα θιγόμενα πρόσωπα.

Σε διάφορες περιπτώσεις, η Αρχή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες επί του περιστατικού, ιδίως αναφορικά με τα μέτρα ασφάλειας που ήταν σε εφαρμογή πριν από την επέλευση του περιστατικού, με τις ενέργειες που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος επεξεργασίας από τη στιγμή που έλαβε γνώση αυτού, καθώς επίσης και για τεκμηρίωση της καθυστέρησης υποβολής πέραν των 72 ωρών για τις περιπτώσεις στις οποίες σημειώνεται μια τέτοια καθυστέρηση (η οποία συγκεκριμένα παρατηρήθηκε σε 37 περιπτώσεις).

Συναφώς, η Αρχή με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/1916-1/06-04-2020 έγγραφό της, απάντησε στον Δήμο Λέρου, ο οποίος ενημέρωσε για φερόμενο περιστατικό παραβίασης δεδομένων αναφορικά με ενέργειες συμβασιούχου υπαλλήλου του, από τις οποίες προέκυπτε ότι ο υπάλληλος δεν τήρησε επαρκή μέτρα ασφάλειας. Στην απάντησή της η Αρχή επισήμανε ότι ο Δήμος οφείλει, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, να προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να διασφαλίζει –κατά το δυνατόν– ότι οι υπάλληλοί του γνωρίζουν όλες τις σχετικές υποχρεώσεις τους αναφορικά με την ασφάλεια της επεξεργασίας, με τις οποίες και συμμορφώνονται. Εξάλλου, στην παρ. 4 του άρθρου 32 του Γ.Κ.Π.Δ. αναφέρεται ρητά ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε φυσικό πρόσωπο που ενεργεί υπό την εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας και έχει πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα επεξεργάζεται μόνο κατ’ εντολή του υπευθύνου επεξεργασίας. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας, στο πλαίσιο ελέγχου για την εκτίμηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των τεχνικών και των οργανωτικών μέτρων για τη διασφάλιση της ασφάλειας της επεξεργασίας (το στοιχείο δ’ της παρ. 1 του άρθρου 32 του ΓΚΔΠ), διαπιστώνει έλλειψη ή μη συμμόρφωση με αυτά οφείλει να προβαίνει σε κατάλληλες ενέργειες - ενώ, κατ’ επέκταση, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οφείλει να τις διερευνήσει προκειμένου να αξιολογηθεί εάν πράγματι έλαβε χώρα παραβίαση και, σε καταφατική περίπτωση, να αξιολογήσει τους σχετικούς κινδύνους, σύμφωνα με τα ως άνω αναφερόμενα. Τέλος, η Αρχή επισήμανε ότι αν υπάλληλος του Δήμου πραγματοποίησε επεξεργασία δεδομένων για δικούς του σκοπούς και όχι κατ’ εντολή του υπευθύνου επεξεργασίας, καθορίζοντας -κατά παράβαση των διατάξεων του Γ.Κ.Π.Δ. (βλ. θεμελιώδεις προϋποθέσεις νομιμότητας στα άρ. 5 και 6 του Γ.Κ.Π.Δ.)- τους σκοπούς και τα μέσα αυτής, τότε ο υπάλληλος καθίσταται υπεύθυνος επεξεργασίας για την εν λόγω επεξεργασία.

Σε άλλη περίπτωση, υποβλήθηκε στην Αρχή αναφορά από δικηγόρο, σύμφωνα με την οποία ο ίδιος έγινε δέκτης, μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έλαβε από Τράπεζα, πληρεξουσίου με λίστα προσωπικών δεδομένων (ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο) περίπου χιλίων συνεργαζόμενων με την Τράπεζα δικηγόρων, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ίδιος στο εν λόγω πληρεξούσιο. Στην ίδια αναφορά περιγράφεται ότι, όπως ο ίδιος ενημερώθηκε κατόπιν σχετικής επικοινωνίας που είχε ακολούθως με την Τράπεζα, έγινε δέκτης του εν λόγω μηνύματος εκ παραδρομής. Η Αρχή, αφού ζήτησε και έλαβε τις έγγραφες απόψεις της Τράπεζας, την ενημέρωσε με το υπό στοιχεία Γ/ΕΞ/3981-3/19-11-2020 έγγραφό της -λαμβάνοντας υπόψη ότι: α) τα πρόσωπα των οποίων τα προσωπικά στοιχεία απεστάλησαν εκ παραδρομής σε λάθος αποδέκτη είναι πλήρως ταυτοποιήσιμα (ονοματεπώνυμα και πατρώνυμα δικηγόρων, αντίστοιχοι δικηγορικοί σύλλογοι), β) το περιστατικό αφορά 1.080 πρόσωπα και γ) ο λήπτης του μηνύματος μπορεί να εξαγάγει πληροφορία περί της επαγγελματικής τους συνεργασίας με την Τράπεζα- ότι για τη συγκεκριμένη περίπτωση δεν τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος για τα θιγόμενα πρόσωπα (όπως η Τράπεζα ισχυρίστηκε), ανεξαρτήτως του αν οι κίνδυνοι για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των θιγομένων προσώπων είναι πράγματι μικροί (για τους λόγους που η Τράπεζα εξήγησε στην απάντησή της προς την Αρχή), οπότε και δεν υπέχει την υποχρέωση ενημέρωσης των προσώπων για το περιστατικό. Ως εκ τούτου, με το ως άνω έγγραφο η Αρχή επέστησε την προσοχή για τυχόν μελλοντικά περιστατικά παραβίασης δεδομένων, αναφορικά με τη στάθμιση την οποία πρέπει να κάνει ως προς το αν προκύπτει, εξ αυτών, υποχρέωση γνωστοποίησής τους στην Αρχή ή όχι. Περαιτέρω, στο πλαίσιο

εξέτασης της ίδιας υπόθεσης, και δεδομένου ότι η απάντηση της Τράπεζας με τις απόψεις της προς την Αρχή ήταν υπογεγραμμένη αποκλειστικά από την Υπεύθυνη Προστασίας Δεδομένων της Τράπεζας, η Αρχή ενημέρωσε σχετικώς ότι δεν είναι επιτρεπτή η εκπροσώπηση ενός υπευθύνου επεξεργασίας ενώπιον της Αρχής από τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων, παραπέμποντας σχετικά και στο από 23/1/2020 δελτίο Τύπου της.

Επίσης, εντός του 2020, υποβλήθηκε και 1 γνωστοποίηση περιστατικού παραβίασης δεδομένων από την Ελληνική Αστυνομία, σύμφωνα με το άρθρο 63 του ν. 4624/2019.

Τέλος, εντός του 2020, υποβλήθηκαν 59 γνωστοποιήσεις παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας, με βάση τον ν. 3471/2006. Ο μεγάλος -σε σχέση και με τα προηγούμενα έτη- αριθμός οφείλεται ιδίως στο ότι 35 εξ αυτών αφορούσαν περιστατικά γνωστά με το όνομα «sim swapping», δηλαδή αντικαταστάσεις κάρτας sim από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα (τα οποία ακολούθως προέβαιναν σε ενέργειες ανάληψης χρηματικών ποσών από τους τραπεζικούς λογαριασμούς των νόμιμων κατόχων των καρτών sim). Η Αρχή εξετάζει ήδη συνολικά το ζήτημα αυτό, ζητώντας μεταξύ άλλων από τους τηλεπικοινωνιακούς παρόχους να εξηγήσουν τις ακριβείς διαδικασίες που ακολουθούν κατά τον έλεγχο ταυτοπροσωπίας των ατόμων που μεταβαίνουν σε φυσικά καταστήματα και αιτούνται αλλαγή κάρτας sim - ενώ κάποιοι πάροχοι ήδη έχουν ενημερώσει την Αρχή ότι έχουν προβεί εντός του 2020, λόγω του συγκεκριμένου φαινομένου, σε αλλαγή των διαδικασιών που ακολουθούν. Τα λοιπά περιστατικά αφορούν κατά κανόνα μεμονωμένα λάθη κατά την αποστολή μηνυμάτων ή εντύπων σε συνδρομητές, τα οποία οι πάροχοι αντιμετωπίζουν αμέσως. Ένα περιστατικό, ωστόσο, το οποίο υποβλήθηκε στις 9/9/2020 από την COSMOTE έχει μεγάλη έκταση και αφορά τη διαρροή μεγάλου όγκου δεδομένων θέσης και κίνησης σε άγνωστους τρίτους (βλ. και το από 22/10/2020 δελτίο Τύπου της Αρχής). Η Αρχή εξετάζει ήδη το ζήτημα στο πλαίσιο έρευνας που διενεργεί.

3.5. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ

Η προηγούμενη διαβούλευση με την Αρχή προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 36 του Γ.Κ.Π.Δ. εάν η εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) (άρθρο 35 του Γ.Κ.Π.Δ.) υποδεικνύει ότι οι πράξεις επεξεργασίας συνεπάγονται υψηλό κίνδυνο, τον οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν μπορεί να μετριάσει επαρκώς με τα κατάλληλα μέτρα (αιτιολογικές σκέψεις 84 και 94 του Γ.Κ.Π.Δ.). Σε περίπτωση, λοιπόν, που η μελέτη ΕΑΠΔ καταδεικνύει ότι οι υπολειπόμενοι κίνδυνοι παραμένουν υψηλοί, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ζητήσει τη γνώμη της Αρχής. Η Αρχή, προς διευκόλυνση των υπευθύνων επεξεργασίας, έχει αναρτήσει στον διαδικτυακό της τόπο λίστα με τα απαραίτητα τυπικά κριτήρια πληρότητας τόσο του αιτήματος διαβούλευσης όσο και της μελέτης ΕΑΠΔ που σχετίζεται με το εν λόγω αίτημα.

Η Αρχή, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της δυνάμει του άρθρου 36 του Γ.Κ.Π.Δ., εξέδωσε την υπ’ αρ. 2/2020 γνωμοδότηση κατόπιν αιτήματος του Α.Σ.Ε.Π. σχετικά με υπολειπόμενο κίνδυνο κατά την ανάρτηση στον διαδικτυακό του τόπο πινάκων κατάταξης και διοριστέων, οι οποίοι ενδέχεται να περιλαμβάνουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων. Η Αρχή έκρινε ότι με την ανάρτηση αυτή ικανοποιείται το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα στη διαφάνεια. Προκειμένου, όμως, να είναι σύμφωνη με τους κανόνες προστασίας δεδομένων η ανάρτηση αυτή πρέπει να ενεργείται υπό όρους, ήτοι: Οι συνυποψήφιοι έχουν πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία (τόσο των ιδίων όσο και των λοιπών υποψηφίων) που περιέχουν οι ως άνω πίνακες με τη χρήση μοναδικού ατομικού λογαριασμού πρόσβασης. Το ευρύτερο κοινό ενημερώνεται για τα αποτελέσματα των μικτών πινάκων με απάλειψη των ειδικών κατηγοριών δεδομένων από τα πεδία των αντίστοιχων στηλών και αντικατάσταση των επικεφαλίδων τους χωρίς επεξηγηματική ένδειξη της συγκεκριμένης κατηγορίας. Το κοινό επίσης ενημερώνεται για τα αποτελέσματα των πινάκων ειδικών κατηγοριών χωρίς τη συμπερίληψη σε αυτούς των στοιχείων ταυτοποίησης αλλά με παράθεση των υπολοίπων στοιχείων. Τα ως άνω προτεινόμενα μέτρα ισχύουν κατ’ αναλογία για την ανάρτηση των επίμαχων πινάκων και από τον εκάστοτε δημόσιο φορέα πρόσληψης, είτε στο κατάστημα της υπηρεσίας του είτε στον διαδικτυακό του τόπο.

3.6. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΚΤΟΣ ΕΕ

Υπό το καθεστώς του Γ.Κ.Π.Δ., οι μόνες περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται η έκδοση άδειας διαβίβασης από την εποπτική αρχή είναι οι ακόλουθες, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 46:

1. Ad hoc συμβατικές ρήτρες μεταξύ εισαγωγέα και εξαγωγέα των δεδομένων.

2. Διοικητικές ρυθμίσεις μεταξύ δημοσίων αρχών ή φορέων, οι οποίες περιλαμβάνουν εκτελεστά και ουσιαστικά δικαιώματα των υποκειμένων (π.χ. Memorandum of Understanding - MOUs μεταξύ δημοσίων αρχών με αντίστοιχες αρμοδιότητες). Η άδεια της εποπτικής αρχής είναι απαραίτητη, διότι οι διοικητικές ρυθμίσεις αυτού του τύπου είναι νομικά μη δεσμευτικές.

Κατά το 2020, η Αρχή δεν χορήγησε καμία άδεια διαβίβασης δεδομένων εκτός ΕΟΧ. Ωστόσο, η Αρχή συμμετείχε στις εργασίες του Ε.Σ.Π.Δ. και των υποομάδων του, μεταξύ των οποίων είναι και αυτή που ασχολείται με τις διεθνείς διαβιβάσεις δεδομένων. Κατά το έτος 2020, μάλιστα, ενόψει ιδίως της έκδοσης της απόφασης Schrems II (C 311/18 «Data Protection Commissioner of Ireland v. Facebook and Max Schrems), η δραστηριότητα της ως άνω υποομάδας ήταν ιδιαίτερα πλούσια και οδήγησε στην παραγωγή σημαντικών εγγράφων από το Ε.Σ.Π.Δ. (βλ. σχετικό τμήμα της Έκθεσης όπου αυτά εκτίθενται αναλυτικά).

3.7. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΜΟΛΟΓΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ, ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ, ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ο Γ.Κ.Π.Δ. κατοχυρώνει τη συνεργασία των εθνικών εποπτικών αρχών στις υποθέσεις διασυνοριακού χαρακτήρα (παρ. 23 του άρθρου 4 του Γ.Κ.Π.Δ.), μέσω των διαδικασιών που προβλέπονται στα άρθρα 60 έως 62 (συνεργασία στο πλαίσιο του «one-stop-shop», βλ. άρ-

θρα 55, 56 Γ.Κ.Π.Δ., αμοιβαία συνδρομή, κοινές επιχειρήσεις). Η συνεργασία σε αυτές τις υποθέσεις διεξάγεται από τις εθνικές εποπτικές αρχές, ενώ το Ε.Σ.Π.Δ. δεν εμπλέκεται παρά μόνο σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών (άρθρο 65 Γ.Κ.Π.Δ.) ή επείγοντος (άρθρο 66 Γ.Κ.Π.Δ.). Ο βασικός στόχος του μηχανισμού συνεκτικότητας, ο οποίος προβλέπεται στα άρθρα 63 έως 67 του Γ.Κ.Π.Δ., είναι να εξασφαλιστεί η συνεκτική και ενιαία εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ. στο σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ.

Προς τον σκοπό αυτό, ο Γ.Κ.Π.Δ. κατοχυρώνει την υποχρεωτική συνεργασία των εθνικών εποπτικών αρχών και ορίζει ότι πριν από τη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων από τις εθνικές εποπτικές αρχές (παρ. 1 του άρθρου 64), καθώς και σε περίπτωση ζητήματος γενικής εφαρμογής ή ζητήματος που παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη (παρ. 2 του άρθρου 64), απαιτείται η διατύπωση γνώμης από το Ε.Σ.Π.Δ.

Η συνεκτική εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ. εξασφαλίζεται, επίσης, και μέσω της έκδοσης κατευθυντηρίων γραμμών, συστάσεων και βέλτιστων πρακτικών από το Ε.Σ.Π.Δ. (στοιχ. ε’ της παρ. 1 του άρθρου 70 του Γ.Κ.Π.Δ.).

Το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) χρησιμεύει ως πλατφόρμα ΤΠ για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών και του Ε.Σ.Π.Δ. σχετικά με διασυνοριακά ζητήματα.

Το 2020, η Αρχή ήταν αποδέκτης, συνολικά, 1.170 γνωστοποιήσεων-αιτημάτων στα πλαίσια της συνεργασίας των εποπτικών αρχών προστασίας δεδομένων των κρατών μελών, ενώ η ίδια εισήγαγε στο σύστημα 12 αιτήματα συνεργασίας. Επίσης, στο σύστημα εισήχθησαν και 40 υποθέσεις εφαρμογής του μηχανισμού συνεκτικότητας για την έκδοση γνώμης του Ε.Σ.Π.Δ. βάσει του άρθρου 64 του Γ.Κ.Π.Δ. (βλ. στο Κεφάλαιο 2 αντίστοιχη στατιστική ανάλυση).

3.8 ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.8.1. Απαιτήσεις διαπίστευσης φορέων παρακολούθησης κωδίκων δεοντολογίας - Συμπληρωματικές απαιτήσεις διαπίστευσης φορέων πιστοποίησης

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 41 του Γ.Κ.Π.Δ., η παρακολούθηση της συμμόρφωσης των υπευθύνων ή εκτελούντων την επεξεργασία με εγκεκριμένο κώδικα δεοντολογίας δυνάμει του άρθρου 40 του Γ.Κ.Π.Δ. μπορεί να διεξάγεται από φορέα που διαθέτει το ενδεδειγμένο επίπεδο εμπειρογνωμοσύνης σε σχέση με το αντικείμενο του κώδικα και είναι διαπιστευμένος για τον σκοπό αυτόν από την αρμόδια εποπτική αρχή. Περαιτέρω, στην παρ. 3 του ιδίου άρθρου, αναφέρεται ότι η αρμόδια εποπτική αρχή υποβάλλει τα σχέδια απαιτήσεων διαπίστευσης του ως άνω φορέα (εφεξής φορέα παρακολούθησης) στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων σύμφωνα με τον μηχανισμό συνεκτικότητας που αναφέρεται στο άρθρο 63. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα και με τις Κατευθυντήριες Γραμμές της υπ’ αρ. 1/2019 του Συμβουλίου, η ύπαρξη διαπιστευμένου φορέα παρακολούθησης είναι υποχρεωτική για κάθε κώδικα δεοντολογίας, εκτός εάν ο κώδικας αφορά επεξεργασία που διενεργείται από δημόσιες αρχές και δημόσιους φορείς (βλ. παρ. 6 του άρθρου 41 του Γ.Κ.Π.Δ.).

Η Αρχή, εντός του 2020, καθόρισε τις απαιτήσεις διαπίστευσης φορέων παρακολούθησης κωδίκων δεοντολογίας, σύμφωνα με τον μηχανισμό συνεκτικότητας του άρθρου 63 του Γ.Κ.Π.Δ. (η ελληνική Αρχή είναι μία από τις συνολικά έντεκα εποπτικές αρχές που ολοκλήρωσαν τη διαδικασία εντός του 2020, μετά τις πρώτες δύο εποπτικές αρχές που είχαν ολοκληρώσει τη διαδικασία το 2019). Ειδικότερα, η Αρχή, με την υπ’ αρ. 9/2020 απόφαση, καθόρισε τον ορισμό απαιτήσεων για τη διαπίστευση των φορέων παρακολούθησης, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 41 του Γ.Κ.Π.Δ., και οι οποίοι σχετίζονται με κώδικα δεοντολογίας για τον οποίο η Αρχή είναι αρμόδια σύμφωνα με το άρθρο 55 του Γ.Κ.Π.Δ. Η Αρχή υπέβαλε τις εν λόγω απαιτήσεις διαπίστευσης των φορέων παρακολούθησης των κωδίκων δεοντολογίας στο Συμβούλιο, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο στο άρθρο 63 του Γ.Κ.Π.Δ. μηχανισμό συνεκτικότητας. Το Συμβούλιο εξέδωσε, επί των απαιτήσεων αυτών, την υπ’ αρ. 20/2020 γνώμη, με την οποία ζήτησε από την Αρχή την τροποποίηση των απαιτήσεων βάσει των περιλαμβανομένων σε αυτή συστάσεων και ενθαρρύνσεων προκειμένου για τη συνεκτική εφαρμογή της διαπίστευσης των φορέων παρακολούθησης κωδίκων δεοντολογίας. Κατόπιν τούτου, η Αρχή τροποποίησε κατάλληλα τις απαιτήσεις με την υπ’ αρ. 26/2020 απόφαση, οι οποίες ανακοινώθηκαν στο Συμβούλιο και είναι πλέον διαθέσιμες και στον διαδικτυακό τόπο της Αρχής (βλ. δελτίο Τύπου της Αρχής με ημερομηνία 28/1/2021).

Περαιτέρω, η Αρχή, με την υπ’ αρ. 8/2020 απόφασή της, αποφάσισε τον ορισμό συμπληρωματικών, σε σχέση με το πρότυπο EN-ISO/IEC 17065/2012, απαιτήσεων για τη διαπίστευση των φορέων που χορηγούν πιστοποιήσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας και εκτελούντες την επεξεργασία σύμφωνα με στοιχείο β) της παρ. 1 του άρθρου 43 και παρ. 3 του Γ.Κ.Π.Δ., καθώς και την παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 4624/2019 (η ελληνική Αρχή είναι μία από τις συνολικά δέκα εποπτικές αρχές που ολοκλήρωσαν τη διαδικασία εντός του 2020 - για καμία εποπτική αρχή δεν είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία κατά τα προηγούμενα έτη). Οι εν λόγω συμπληρωματικές απαιτήσεις διαπίστευσης βασίζονται στις Κατευθυντήριες Γραμμές της υπ’ αρ. 4/2018 του Συμβουλίου. Η Αρχή υπέβαλε τις συμπληρωματικές απαιτήσεις διαπίστευσης στο Συμβούλιο, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο στο άρθρο 63 του Γ.Κ.Π.Δ. μηχανισμό συνεκτικότητας. Το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει της παρ. 1 του άρθρου 64 του Γ.Κ.Π.Δ., την υπ’ αρ. 22/2020 γνώμη σχετικά με το ως άνω σχέδιο της Αρχής. Ακολούθως η Αρχή, με την υπ’ αρ. 25/2020 απόφασή της, αποφάσισε ομόφωνα την τροποποίηση του σχεδίου των συμπληρωματικών απαιτήσεων για τη διαπίστευση των φορέων πιστοποίησης, βάσει όλων των συστάσεων και ενθαρρύνσεων της σχετικής ως άνω υπ’ αρ. 22/2020 γνώμης του Ε.Σ.Π.Δ. και την ανακοίνωση του τροποποιημένου σχεδίου στο Ε.Σ.Π.Δ. σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 64 του Γ.Κ.Π.Δ. Οι τελικές συμπληρωματικές απαιτήσεις της Αρχής για τη διαπίστευση των φορέων πιστοποίησης, όπως τροποποιήθηκαν βάσει της υπ’ αρ. 22/2020 γνώμης του Ε.Σ.Π.Δ., δημοσιοποιούνται από την Αρχή με δημοσίευση στον διαδικτυακό

της τόπο, σύμφωνα με το στοιχ. ιστ’ της παρ. 1 του άρθρου 57 του Γ.Κ.Π.Δ. και με την παρ. 10 του άρθρου 15 του ν. 4624/2019. Οι συμπληρωματικές απαιτήσεις είναι πλέον διαθέσιμες στον διαδικτυακό τόπο της Αρχής (βλ. δελτίο Τύπου της Αρχής με ημερομηνία 28/1/2021).

Οι εν λόγω συμπληρωματικές απαιτήσεις εφαρμόζονται από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) κατά τη διαδικασία διαπίστευσης των φορέων πιστοποίησης σε συνδυασμό με το πρότυπο EN-ISO/IEC 17065/2012.

3.8.2. Συμμετοχή της Αρχής σε προγράμματα/έργα

Μία εκ των δράσεων της Αρχής στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων για την ευαισθητοποίηση υπευθύνων επεξεργασίας και εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι η συμμετοχή της σε σχετικά προγράμματα και έργα. Κατά το έτος 2020, η Αρχή συμμετείχε στην υλοποίηση δύο έργων με διακριτικούς τίτλους «BPR4GDPR» και «byDesign», τα οποία παρουσιάζονται στη συνέχεια.

1. BPR4GDPR

Η Αρχή συμμετείχε στο έργο BPR4GDPR (Business Process Re-engineering and functional toolkit for GDPR compliance) με τίτλο «Επανασχεδιασμός επιχειρηματικών διαδικασιών και δημιουργία λειτουργικής εργαλειοθήκης για τη συμμόρφωση με τον Γ.Κ.Π.Δ.», το οποίο ξεκίνησε στις αρχές Μάϊου του 2018 και ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2021. Ο στόχος του έργου αυτού είναι να παρέχει ένα ολιστικό πλαίσιο διευκόλυνσης της συμμόρφωσης των φορέων και οργανισμών με τις απαιτήσεις του Γ.Κ.Π.Δ. για την εφαρμογή κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων προστασίας των προσωπικών δεδομένων μέσω του επανασχεδιασμού και της αυτοματοποίησης των διαδικασιών. Προκειμένου για τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης αυτής, το εν λόγω έργο παρέχει τα παρακάτω:

- ένα δομημένο πλαίσιο κατάρτισης πολιτικής ασφάλειας και πολιτικής προστασίας προσωπικών δεδομένων/ιδιωτικότητας,
- δυνατότητα ενσωμάτωσης των παραπάνω πολιτικών στις επιχειρηματικές διαδικασίες και μοντέλα,
- ένα σύνολο μηχανισμών για τον αυτοματοποιημένο επανασχεδιασμό των διαδικασιών και μοντέλων,
- εργαλεία για τη διευκόλυνση της εφαρμογής των μέτρων συμμόρφωσης ανάλογα με τις δραστηριότητες κάθε φορέα ή οργανισμού.

Η υλοποίηση του εν λόγω έργου πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία κοινοπραξίας μεταξύ των χωρών της Γερμανίας, Ολλανδίας, Ιταλίας, Ελλάδας και με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2. byDesign

Η Αρχή ξεκίνησε εντός του 2020 την υλοποίηση του έργου με τίτλο «Διευκόλυνση της συμμόρφωσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων με τον GDPR και προώθηση της προστασίας δεδομένων από τον σχεδιασμό σε προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ (byDesign)» (η ιστοσελίδα του έργου είναι η https://bydesign-project.eu/). Η υλοποίηση πραγματοποιείται από κοινού με το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και την Ελληνική εταιρεία Πληροφορικής ‘ICT Abovo ΙΚΕ’, με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Βασικοί στόχοι του έργου είναι οι εξής:

1. Παροχή εξειδικευμένης καθοδήγησης σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με τη μορφή εργαλειοθήκης συμμόρφωσης, η οποία θα περιλαμβάνει απλά στη χρήση εργαλεία υποβοήθησης των εταιρειών και επαγγελματιών συνοδευόμενα από πρότυπα των απαραίτητων εγγράφων, κατάλληλα προσαρμόσιμα σε κάθε επιχείρηση. Ο απώτερος στόχος είναι να απλουστευθεί η διαδικασία συμμόρφωσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και να υιοθετηθούν σε μεγαλύτερο βαθμό ορθές πρακτικές σε σχέση με τα προσωπικά δεδομένα τα οποία αυτές επεξεργάζονται.

2. Παροχή εξειδικευμένης γνώσης και πρακτικής καθοδήγησης στις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε ΤΠΕ και νέες τεχνολογίες, ώστε να ενσωματώνουν στα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους μεθοδολογίες και σύγχρονες τεχνικές για την προστασία των δεδομένων εκ σχεδιασμού (privacy by design). Μέσω του έργου θα διενεργηθούν εξειδικευμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες απευθυνόμενες σε επαγγελματίες στον χώρο της πληροφορικής που εργάζονται σε ελληνικές επιχειρήσεις.

Το έργο ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2020 και θα ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο του 2022.

3.9. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΤΟ ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Αναφορικά με τα πληροφοριακά συστήματα της Αρχής, ολοκληρώθηκε έργο αναβάθμισης της πληροφοριακής υποδομής και αντικατάστασης του εξοπλισμού, καθώς και των εφαρμογών της Αρχής (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, Web Portal) προκειμένου να παρέχουν ευελιξία στους ελεγκτές και το διοικητικό προσωπικό στην εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ., αλλά και καλύτερη διεπαφή με τους πολίτες, με ευκρινέστερη και πληρέστερη πληροφόρηση. Επίσης, συγκροτήθηκε ομάδα αναθεώρησης των αρχείων δραστηριοτήτων επεξεργασίας της Αρχής. Τέλος, αναφορικά με τα μέτρα ασφάλειας, διερευνήθηκε η δυνατότητα περίληψης της αναθεώρησης των υφιστάμενων πολιτικών, προκειμένου να συμβαδίζουν με τις τρέχουσες τεχνολογικές και ρυθμιστικές εξελίξεις ή και μεμονωμένων μέτρων σε έργα που θα ενσωματώσουν εξελίξεις και αλλαγές στην πληροφοριακή υποδομή της Αρχής.

Επίσης, σε εξέλιξη βρίσκεται αναθεώρηση της οργανωτικής δομής της Αρχής με πρόταση και έγκριση από τη Διοίκηση νέου οργανογράμματος, που προβλέπει τη μελλοντική στελέχωση της Αρχής βάσει των νέων αναγκών και νέες λειτουργίες βάσει εργασιών (έλεγχος, καταγγελίες, γνωμοδοτήσεις), καθώς και νέα προς στελέχωση τμήματα/διευθύνσεις, καθώς και κανονισμού με πρόταση για νέες ευέλικτες οργανωτικές μονάδες.

3.10. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η προώθηση της ευαισθητοποίησης των υποκειμένων των δεδομένων για την κατανόηση των κινδύνων, των κανόνων, των εγγυήσεων και των δικαιωμάτων που σχετίζονται με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, αλλά και των υπευθύνων και εκτελούντων την

επεξεργασία σχετικά με τις υποχρεώσεις τους, αποτελεί διαχρονικά έναν από τους βασικούς άξονες της αποστολής της Αρχής, ο οποίος άλλωστε προβλέπεται ρητά στον Γ.Κ.Π.Δ.

Στην παρούσα ενότητα αρχικά παρατίθενται συνοπτικά οι επικοινωνιακές δράσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2020: διοργάνωση ενημερωτικής ημερίδας, συμβολή στην υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων, ερευνητικών και λοιπών χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων, συμμετοχή εκπροσώπων της Αρχής με ομιλίες-παρουσιάσεις σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες, εκδηλώσεις και εκπαιδευτικά σεμινάρια, έκδοση νέων τευχών του ηλεκτρονικού ενημερωτικού της δελτίου (e-Newsletter), δημιουργία ενημερωτικού περιεχομένου και σχεδιασμός της νέας διαδικτυακής πύλης της Αρχής, έκδοση δελτίων Τύπου/ανακοινώσεων και παροχή απαντήσεων σε δημοσιογραφικά ερωτήματα, παραχώρηση συνεντεύξεων και δημοσίευση άρθρων σε ΜΜΕ.

Ημέρα Προστασίας Δεδομένων, 28 Ιανουαρίου 2020

Η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει καθιερώσει την 28η Ιανουαρίου κάθε έτους ως Ημέρα Προστασίας Δεδομένων (βλ. σχετικά https://www.coe.int/el/web/portal/28-january-data-protection-day). Ο εορτασμός της ημέρας αυτής αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ευρωπαίων πολιτών σε θέματα προστασίας δεδομένων. Ειδικότερα, επιδιώκεται να κατανοήσουν οι πολίτες τι είδους δεδομένα τους συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας, για ποιους σκοπούς, ποια είναι τα δικαιώματά τους ως υποκείμενα των δεδομένων, ποιος ο τρόπος άσκησής τους, αλλά και περαιτέρω η συνειδητοποίηση των κινδύνων που συνδέονται με τυχόν παράνομη και αθέμιτη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Με αφορμή τον εορτασμό της 14ης Ημέρας Προστασίας Δεδομένων, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων διοργάνωσε, στις 28 Ιανουαρίου 2020 στο αμφιθέατρο του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, ενημερωτική ημερίδα με θέμα «Το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων μετά την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680». Στην εκδήλωση απηύθυναν χαιρετισμούς ο Υπουργός Δικαιοσύνης Κωνσταντίνος Τσιάρας και ο Πρόεδρος της Αρχής, Επίτιμος Πρόεδρος ΣτΕ, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, ο οποίος συντόνισε το α’ μέρος της ημερίδας. Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής, Αρεοπαγίτης ε.τ., Γεώργιος Μπατζαλέξης συντόνισε το β’ μέρος καθώς και τη συζήτηση που ακολούθησε με το πολυπληθές κοινό.

Όσον αφορά τη θεματολογία, ο Σπύρος Βλαχόπουλος, καθηγητής Νομικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, μέλος της Αρχής, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Προστασία των προσωπικών δεδομένων και πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και στις δικαστικές αποφάσεις» και ο Χαράλαμπος Ανθόπουλος, καθηγητής Δικαίου και Διοίκησης Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, μέλος της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Η απαγόρευση της χρήσης παράνομων αποδεικτικών μέσων και το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων». Το α’ μέρος ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση της Ελένης Μαρτσούκου, δικηγόρου, Yale Law School Fellow, μέλους της Αρχής, με τίτλο «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στις εργασιακές σχέσεις μετά τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων και τον ν. 4624/2019».

Στο β’ μέρος της ημερίδας αρχικά ο Γρηγόρης Τσόλιας, δικηγόρος ΜΔ Ποινικών Επιστημών, μέλος της Αρχής (αν.), ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Η εφαρμογή και ερμηνεία των διατάξεων του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (Γ.Κ.Π.Δ.) μέσα από τις αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα». Στη συνέχεια οι Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, καθηγητής Τμήματος Ψηφιακών Συστημάτων Πανεπιστημίου Πειραιά, μέλος της Αρχής και Μάνος Δημογεροντάκης, δικηγόρος, ΜΔ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, μέλος της Αρχής (αν.), πραγματοποίησαν από κοινού παρουσίαση με τίτλο «Τεχνητή Νοημοσύνη και νομικά θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μετά τη θέση σε εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων και του ν. 4624/2019». Επίσης, ο Ευάγγελος Παπακωνσταντίνου, δικηγόρος, καθηγητής Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Βρυξελλών, μέλος της Αρχής (αν.), ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Η Οδηγία 2016/680 στον ν. 4624/2019». Στο τελευταίο μέρος της ημερίδας, ο Πρόεδρος, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής απάντησαν σε σειρά ερωτημάτων, τα οποία τέθηκαν από το ακροατήριο. Σημειώνεται ότι η εκδήλωση μεταδόθηκε ζωντανά μέσω διαδικτύου και της υπηρεσίας ΔΙΑΥΛΟΣ του Εθνικού Δικτύου Υποδομών, Τεχνολογίας και Έρευνας.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο του εορτασμού της Ημέρας Προστασίας Δεδομένων, η Αρχή συμμετείχε σε εκδήλωση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στη Φρανκφούρτη, εκπροσωπούμενη από τον ειδικό επιστήμονα - πληροφορικό Δρ Κωνσταντίνο Λιμνιώτη, ο οποίος παρουσίασε εισήγηση με τίτλο «Best practices and techniques for Pseudonymisation with specific focus on encryption».

Συμβολή της Αρχής στην υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων και ερευνητικών και λοιπών χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων.

Η Αρχή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την ευαισθητοποίηση υπευθύνων επεξεργασίας και εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, υλοποιεί από την 1/11/2020 και για 24 μήνες το έργο με τίτλο «Διευκόλυνση της συμμόρφωσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων με τον GDPR και προώθηση της προστασίας δεδομένων από τον σχεδιασμό σε προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ (byDesign)». Η υλοποίηση πραγματοποιείται από κοινού με το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και την Ελληνική εταιρεία Πληροφορικής ICT Abovo ΙΚΕ, με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Βασικός στόχος του έργου είναι η παροχή εξειδικευμένης καθοδήγησης σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με τη μορφή εργαλειοθήκης συμμόρφωσης, η οποία θα περιλαμβάνει απλά στη χρήση εργαλεία υποβοήθησης των εταιρειών και επαγγελματιών συνοδευόμενα από πρότυπα των απαραίτητων εγγράφων, κατάλληλα προσαρμόσιμα σε κάθε

επιχείρηση. Ο στόχος είναι να απλουστευθεί η διαδικασία συμμόρφωσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και να υιοθετηθούν σε μεγαλύτερο βαθμό ορθές πρακτικές σε σχέση με τα προσωπικά δεδομένα τα οποία αυτές επεξεργάζονται.

Επιπλέον, από την 1/5/2018 έως τις 30/4/2021 η Αρχή συμμετείχε με διεθνείς και εγχώριους εταίρους στο έργο «Ανασχεδιασμός Επιχειρηματικών Διαδικασιών και λειτουργική εργαλειοθήκη για τη συμμόρφωση με τον Γ.Κ.Π.Δ.» (Business Process Re- engineering and functional toolkit for GDPR compliance (BPR4GDPR)) στο πλαίσιο του προγράμματος «Horizon 2020-EE.3.7.6. — Διασφάλιση ιδιωτικότητας και ελευθερίας, μεταξύ άλλων, στο Διαδίκτυο και βελτίωση της κατανόησης όλων των πεδίων ασφάλειας, κινδύνων και διαχείρισης από κοινωνική, νομική και ηθική σκοπιά». Ο στόχος του BPR4GDPR ήταν να παράσχει ένα ολιστικό πλαίσιο υποστήριξης των επιχειρησιακών διεργασιών των υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία που βασίζονται σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) ώστε να είναι συμβατές με τον Γ.Κ.Π.Δ.

Συμμετοχή σε εκπαιδευτικά σεμινάρια/ημερίδες

Στις 19 και 20/2, η ειδική επιστήμονας του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής Μαρία Αλικάκου (ΔΝ) συμμετείχε σε δύο σεμινάρια για τον Γ.Κ.Π.Δ. που οργάνωσε στον Βόλο το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του ΕΚΔΔΑ και επίσης στις 26/2 σε σεμινάριο που οργάνωσε ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών, με εισήγηση με θέμα «Τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων στον Γ.Κ.Π.Δ.». Η ίδια συμμετείχε σε διαδικτυακό σεμινάριο του ΙΝΕΠ για τον Γ.Κ.Π.Δ. («Οι υποχρεώσεις της Δημόσιας Διοίκησης») που απευθυνόταν σε δημοσίους υπαλλήλους του Ν. Έβρου το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 27/5.

Στις 25 και 26/4 πραγματοποιήθηκε επιστημονική τηλε-διημερίδα με θέμα «Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και Σχολική Πραγματικότητα» με πρωτοβουλία του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Δυτικής Ελλάδας, στην οποία συμμετείχε ο ειδικός επιστήμονας του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής Δρ Κωνσταντίνος Λιμνιώτης. Η εισήγησή του είχε τίτλο «Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα στην εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση».

Σημειώνεται ότι σε όλη τη διάρκεια του 2020 συνεχίστηκαν τα επιμορφωτικά σεμινάρια στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης με θέμα «Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: οι υποχρεώσεις της Δημόσιας Διοίκησης» με εισηγητές ειδικούς επιστήμονες του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής.

Συμμετοχή σε ημερίδες και συνέδρια

Κατά τη διάρκεια του 2020, ο Πρόεδρος, μέλη και ειδικοί επιστήμονες του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής συμμετείχαν ως ομιλητές ή συντονιστές σε επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες.

Ειδικότερα, ο Πρόεδρος της Αρχής Κωνσταντίνος Μενουδάκος απηύθυνε στις 11/2 χαιρετισμό στην κεντρική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο της Ακρόπολης με θέμα «Διαδίκτυο και ασφάλεια - Τάσεις και προκλήσεις» στο πλαίσιο των ενημερωτικών δράσεων της Διεύθυνσης και της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Ασφαλούς Πλοήγησης στο Διαδίκτυο. Στην ίδια εκδήλωση ο Γιώργος Ρουσόπουλος, Δρ μηχ. Η/Υ και πληροφορικής - ειδικός επιστήμονας της Αρχής, πραγματοποίησε ομιλία για την Ενιαία Αντιμετώπιση της Προστασίας Δεδομένων και της Κυβερνοασφάλειας.

Ο Μενουδάκος συμμετείχε, επίσης, με εισήγηση στη διαδικτυακή δημόσια συζήτηση του Κύκλου Ιδεών στις 23/4 «Ιδιωτικότητα και προσωπικά δεδομένα την εποχή του κορονοϊού - Πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί η πανδημία με σεβασμό στο κράτος δικαίου και τις αξίες της δημοκρατικής κοινωνίας;». Στη συζήτηση συμμετείχαν οι Λ.-Α. Σισιλιάνος, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Λ. Μήτρου, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου, μέλος του ΕΣΡ. Τη συζήτηση συντόνισε ο Ε. Βενιζέλος, καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου.

Στις 10/6 ο Πρόεδρος της Αρχής πραγματοποίησε ομιλία στη διαδικτυακή εκδήλωση webinar του Ινστιτούτου Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής «Ψηφιακή εποχή, πανδημία και προσωπικά δεδομένα». Συντονιστής της εκδήλωσης ήταν ο Σπύρος Βλαχόπουλος, Καθηγητής της Νομικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, μέλος της Αρχής και μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής.

Στις 6/10 το Ινστιτούτο για το Δίκαιο Προστασίας της Ιδιωτικότητας, των Προσωπικών Δεδομένων και την Τεχνολογία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου (EPLO) και ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών συνδιοργάνωσαν εκδήλωση με θέμα «Επιρροή Πανδημίας COVID-19 στις εργασιακές σχέσεις και τα Προσωπικά Δεδομένα». Την εκδήλωση συντόνισε ο Πρόεδρος της Αρχής Κωνσταντίνος Μενουδάκος, ενώ ομιλία πραγματοποίησε το μέλος (αν.) της Αρχής Γρηγόρης Τσόλιας, δικηγόρος, ΜΔ Ποινικών Επιστημών.

Στις 21/10 ο Πρόεδρος της Αρχής πραγματοποίησε ομιλία στο διαδικτυακό συνέδριο που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Πειραιώς «Ανίχνευση της ασφαλιστικής απάτης μέσω αναλυτικής των δεδομένων και μηχανικής μάθησης».

Ο Κωνσταντίνος Μενουδάκος ανέπτυξε εισήγηση στο συνέδριο με θέμα «Ατομικές και Συλλογικές Εργασιακές Σχέσεις: Εθνικές και Ευρωπαϊκές Προκλήσεις» που διοργάνωσε η Ένωση Ασκούμενων και Νέων Δικηγόρων Θεσσαλονίκης στις 30-31/10 στο Αμφιθέατρο του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης «Ιωάννης Μανωλεδάκης». Στις 20 και 21/11 η Ένωση Ελλήνων νομικών e-Θέμις διοργάνωσε διαδικτυακό συνέδριο με θέμα «COVID-19: Δικαιϊκές Επιπτώσεις και Προοπτικές». Συμμετείχαν ο Πρόεδρος της Αρχής Κ. Μενουδάκος και το μέλος της Αρχής καθηγητής Σπύρος Βλαχόπουλος.

Ακολουθούν οι λοιπές ομιλίες μελών και ειδικών επιστημόνων της Αρχής:

Στις 29/9 το μέλος της Αρχής καθηγητής Σπύρος Βλαχόπουλος συμμετείχε στη διαδικτυακή συζήτηση του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων του Παντείου Πανεπιστημίου και του Delphi Economic Forum «Ανθρώπινα δικαιώματα και προσωπικά δεδομένα σε καιρό πανδημίας».

Στις 30/9 πραγματοποιήθηκε από την Homo Digitalis διαδικτυακή ημερίδα με τίτλο «Technology-led Policing: Μεταξύ ιδιωτικότητας και Ασφάλειας», την οποία προλόγισε ο Γ. Τσόλιας, μέλος της Αρχής (αν).

Στις 22/10 το ελληνικό παράρτημα της International Association of Privacy Professionals (IAPP) διοργάνωσε διαδικτυακή συζήτηση σχετικά με ζητήματα διασυνοριακών διαβιβάσεων δεδομένων σε τρίτες χώρες, που ανακύπτουν μετά την έκδοση της απόφασης «Schrems II» του Δικαστηρίου της ΕΕ. Την Αρχή εκπροσώπησε η δικηγόρος, LL.M. Eur. - ειδική επιστήμονας Φαίη Καρβέλα με εισήγηση που είχε τίτλο: «Το μέλλον των διεθνών διαβιβάσεων μετά την απόφαση Schrems II».

Στις 21/12 η πληροφορικός - ειδική επιστήμονας του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής Δρ Ευφροσύνη Σιουγλέ εκπροσώπησε την Αρχή στη διαδικτυακή εκδήλωση που διοργάνωσε το ελληνικό παράρτημα της International Association of Privacy Professionals (IAPP) με τίτλο «Women in Privacy and Security». Η εισήγησή της είχε θέμα: «Ασφάλεια δεδομένων στον Γ.Κ.Π.Δ.: Ψευδωνυμοποίηση και Κρυπτογράφηση».

Ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Δελτίο

Η Αρχή, κατά τη διάρκεια του 2020, εξέδωσε τέσσερα νέα τεύχη του ηλεκτρονικού Ενημερωτικού Δελτίου της (διαθέσιμα και στο www.dpa.gr «Ενημέρωση» «e-Newsletter»), με το οποίο επιδιώκει να παρέχει σύντομη αλλά περιεκτική ενημέρωση για το έργο της, τις τρέχουσες εξελίξεις στο πεδίο των προσωπικών δεδομένων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, νέα για πρόσφατες ή επικείμενες εκδηλώσεις, χρήσιμους συνδέσμους σε διαδικτυακούς τόπους σχετικούς με τα παραπάνω ζητήματα και, τέλος, βιβλιογραφική επικαιρότητα.

Συνεντεύξεις και δημοσίευση άρθρων σε ΜΜΕ

Συνέντευξη του Προέδρου της Αρχής στη δημοσιογράφο Μίνα Μουστάκα δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ της 25-26/4. Επίσης, στις 13/5 ο Μενουδάκος παραχώρησε συνέντευξη στον δημοσιογράφο Ν. Χατζηνικολάου, στο πλαίσιο του κεντρικού δελτίου ειδήσεων του ΑΝΤ1, καθώς και στους δημοσιογράφους Σ. Χαριτάτο και Γ. Καραμέρο στην ενημερωτική εκπομπή OPEN Ελλάδα.

Ο ίδιος παραχώρησε συνέντευξη και στις 9/7 στον ραδιοφωνικό σταθμό Παραπολιτικά FM σε εκπομπή του δημοσιογράφου Δημήτρη Τάκη και στις 23/10 στο Πρώτο Πρόγραμμα της ΕΡΤ και τον δημοσιογράφο Γιώργο Παπαγεωργίου.

Άρθρα του Προέδρου της Αρχής δημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα των Συντακτών και στο Έθνος στις 9 και 17/5 αντίστοιχα.

Τέλος, η Αρχή ανταποκρίθηκε σε ερωτήματα δημοσιογράφων από διάφορα Μέσα Ενημέρωσης, όπως Εφημερίδα των Συντακτών, Καθημερινή, ΤΑ ΝΕΑ, ALPHA TV, epiheiro.gr, News247, Bloomberg, Inside Story, Politico, Global Data Review, MLEX κ.ά.

Δημοσιότητα

Όσον αφορά τη δημοσιότητα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τα θέματα που το 2020 απασχόλησαν περισσότερο τα ελληνικά και διεθνή ΜΜΕ -με εκπροσώπους τους να απευθύνονται συχνά στην Αρχή προς αναζήτηση ενημερωτικού υλικού και διευκρινίσεων- ήταν:

- στατιστικά στοιχεία καταγγελιών για τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 και την επιβολή προστίμων από την Αρχή,
- ο βαθμός συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679,
- το δελτίο Τύπου της Αρχής της 14/1 «Εξέταση καταγγελιών για πρόσβαση και έλεγχο e-mails εργαζομένου από εργοδότη σε εταιρικό διακομιστή (server), παράνομη εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος βιντεοσκόπησης και παραβίαση δικαιώματος πρόσβασης»,
- το δελτίο Τύπου της Αρχής της 22/1: «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε διακομιστή (server) χωρίς την απόδειξη τήρησης των αρχών της παρ. 1 του άρθρου 5 και του άρθρου 6 του Γ.Κ.Π.Δ. και κατά παράβαση της αρχής της ασφαλούς επεξεργασίας»,
- το δελτίο Τύπου της Αρχής της 29/1: «Ενημερωτική Ημερίδα της Αρχής με αφορμή τη 14η Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων»,
- το δελτίο Τύπου της Αρχής της 25/2: «Συστάσεις για τη συμμόρφωση υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων με την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες»,
- το δελτίο Τύπου της Αρχής της 18/3: «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της διαχείρισης του COVID-19»,
- το δελτίο Τύπου της Αρχής της 15/4: «Κατευθυντήριες Γραμμές της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για τη λήψη μέτρων ασφάλειας στο πλαίσιο τηλεργασίας»,
- το δελτίο Τύπου της Αρχής της 12/5: «Πραγματοποίηση τηλεδιασκέψεων του Προέδρου της Αρχής με τη Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας, την ΟΛΜΕ και τον Πανελλήνιο Σύλλογο Αναπληρωτών Δασκάλων, κατόπιν σχετικών αιτημάτων τους»,
- το δελτίο Τύπου της 25/5 με δηλώσεις του Προέδρου της Αρχής για τη Συμπλήρωση 2 ετών από την έναρξη εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων»,
- το δελτίο Τύπου της Αρχής της 15/6: «Συστάσεις σχετικά με τη δημοσιοποίηση εικόνας ανηλίκων»,
- το δελτίο Τύπου της Αρχής της 9/6: «Ικανοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης κατά την επεξεργασία δεδομένων μέσω συστημάτων βιντεοεπιτήρησης - νέα υποδείγματα ενημέρωσης»,
- το δελτίο Τύπου της Αρχής της 30/6 σχετικά με την έκδοση της γνωμοδότησης 3/2020 της Αρχής επί του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος σχετικά με τη χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους,
- το δελτίο Τύπου της Αρχής της 22/10 σχετικά με τη γνωστοποίηση περιστατικού παραβίασης και, τέλος,
- η υπ’ αρ. 4/2020 γνωμοδότηση «σε σχέση με τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση στις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» (βλ. «Ενημέρωση» «Πράξεις της Αρχής»).

Τα δελτία Τύπου και οι ανακοινώσεις της Αρχής είναι διαθέσιμα στο www.dpa.gr (ενότητα «Ενημέρωση», υποενότητα «Δελτία Τύπου και ανακοινώσεις»).

Δημοσίευση άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά

Το μέλος της Αρχής, καθηγητής Νομικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Σπύρος Βλαχόπουλος δημοσίευσε το 2020 τα εξής άρθρα:

- «New GDPR law for Greece» από κοινού με τη Βασιλική Χρήστου, (Privacy Laws and Business International report - Data Protection and Privacy Information Worldwide, February 2020, Issue 163, page 1-6.).

- «Η σχέση μεταξύ πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα και προστασίας των προσωπικών δεδομένων». Παρατηρήσεις στη ΓνωμΝΣΚ 123/2020 (ΣΤ’ Τμ), ΔΙΤΕ (Δίκαιο Τεχνολογίας και Ενημέρωσης) 3/2020, σελ. 431-436.

Επιπλέον, ο Δρ Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, ειδικός επιστήμονας της Αρχής, δημοσίευσε το ακόλουθο άρθρο:

- S. Brotsis, N. Kolokotronis, K. Limniotis and S. Shiaeles, "On the Security of Permissioned Blockchain Solutions for IoT Applications", 6th IEEE Conference on Network Softwarization (IEEE NetSoft), pp. 465-472, 2020.

3.11. ΕΠΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΝΕΑΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΠΥΛΗΣ (PORTAL) ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή, με στόχο την παροχή αναβαθμισμένης και επικαιροποιημένης πληροφόρησης και υπηρεσιών στους πολίτες καθώς και στους υπευθύνους επεξεργασίας και εκτελούντες την επεξεργασία, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της βάσει του Γ.Κ.Π.Δ., ξεκίνησε το έτος 2019 και ολοκλήρωσε εντός του έτους 2020, έργο το οποίο περιλαμβάνει τον επανασχεδιασμό και την υλοποίηση νέας διαδικτυακής πύλης, διασύνδεσης με το υφιστάμενο Σύστημα Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων, εκπαίδευσης των χρηστών και μετάπτωσης των δεδομένων.

Η νέα διαδικτυακή πύλη, η οποία τέθηκε σε λειτουργία τον Ιανουάριο του 2021, σχεδιάστηκε με χρήση ανοικτών προτύπων και σύγχρονων τεχνολογιών web με αποτέλεσμα να παρέχει στους πολίτες και φορείς, με φιλικό και εύχρηστο τρόπο και με ιεραρχημένη παρουσίαση, χρηστικό περιεχόμενο και πληροφορίες στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, σε σχέση με τις αρμοδιότητες, λειτουργίες και υπηρεσίες της Αρχής, καθώς και να ενσωματώνει τα κατάλληλα μέτρα ασφάλειας και κρυπτογράφησης των δεδομένων που διακινούνται μέσω αυτής.

Ειδικότερα η νέα διαδικτυακή πύλη διασυνδέεται με το εσωτερικό ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης εγγράφων που διαθέτει η Αρχή και επιτρέπει την ασφαλή σύνδεση των πολιτών, των υπευθύνων επεξεργασίας και των εκτελούντων στις παρεχόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες. Η σύνδεση στη διαδικτυακή πύλη της Αρχής για την υποβολή τόσο των καταγγελιών των πολιτών όσο και των αιτημάτων υπευθύνων/εκτελούντων συμβάλλει σημαντικά στη διευκόλυνση και απλούστευση των διαδικασιών διαχείρισης ενώ παρέχει στους χρήστες απλό και δομημένο τρόπο για την ορθή και πλήρη εισαγωγή των απαραίτητων στοιχείων και δικαιολογητικών με δυνατότητα εύκολης τροποποίησης/συμπλήρωσής τους.

Το πολύπλευρο σύνολο των πληροφοριών της νέας διαδικτυακής πύλης είναι επικαιροποιημένο βάσει του Γ.Κ.Π.Δ. και παρέχεται σε κατάλληλα δομημένη μορφή μέσω ξεχωριστών ενοτήτων σχετικά με:

- την αποστολή, οργάνωση, αρμοδιότητες και συνεργασίες της Αρχής,

- τα δικαιώματα των πολιτών και τον τρόπο υποβολής καταγγελίας ή αιτήματος,

- τις υποχρεώσεις υπευθύνων επεξεργασίας και εκτελούντων την επεξεργασία,

- την ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, τις κανονιστικές πράξεις και οδηγίες της Αρχής,

- το σύνολο των πράξεων που εκδίδει η Αρχή, ανά κατηγορία και θεματική ενότητα, με δυνατότητα εύχρηστης ταξινόμησης και αναζήτησης βάσει πολλαπλών κριτηρίων,

- την πολλαπλή ενημέρωση μέσω ετήσιων εκθέσεων, νέων, δελτίων Τύπου και ανακοινώσεων, εκδηλώσεων και διαφόρων κατηγοριών θεματικών ενοτήτων/αντικειμένων,

- το microsite με ειδική και κατάλληλη ενημέρωση για τα παιδιά,

- την αναλυτική και πολυεπίπεδη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, τους όρους χρήσης της διαδικτυακής πύλης και την πολιτική χρήσης των cookies.

Επιπλέον, η νέα διαδικτυακή πύλη της Αρχής παρέχει ένα σύνολο λειτουργιών στους πολίτες και υπευθύνους/εκτελούντες που περιλαμβάνουν τα εξής:

- ηλεκτρονική εγγραφή των πολιτών και δημοσιογράφων, κατόπιν διπλής επιβεβαίωσης της συγκατάθεσης, για την αποστολή του e-Newsletter και των δελτίων Τύπου,

- ηλεκτρονική εγγραφή σε εκδηλώσεις της Αρχής, κατόπιν διπλής επιβεβαίωσης της συγκατάθεσης,

- δυνατότητα χρήσης κεντρικής και σύνθετης αναζήτησης στο σύνολο του περιεχόμενου της διαδικτυακής πύλης, με πολλαπλά κριτήρια,

- δυνατότητα άμεσης ενημέρωσης στην κεντρική σελίδα για επίκαιρα και σημαντικά ζητήματα,

- λήψη συγκατάθεσης για τη χρήση των προαιρετικών cookies και κεντρική διαχείριση των προτιμήσεων των χρηστών.

4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

4.1. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (Ε.Σ.Π.Δ.) άρχισε τη λειτουργία του την 25η Μαΐου 2018, διαδεχόμενο την Ομάδα εργασίας του άρθρου 29, σύμφωνα με τη σχετική πρόβλεψη του Γ.Κ.Π.Δ. Το Ε.Σ.Π.Δ. συστάθηκε ως ανεξάρτητος ευρωπαϊκός οργανισμός, με κύρια αποστολή την προώθηση της συνεκτικής εφαρμογής του Γ.Κ.Π.Δ. και της υπ’ αρ. 680/2016 Οδηγίας για την επιβολή του νόμου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών. Αποτελείται από τους προέδρους ή εκπροσώπους των εποπτικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Μόνο σε θέματα Γ.Κ.Π.Δ., ως μέλη του Ε.Σ.Π.Δ. μπορούν να συμμετέχουν και οι εκπρόσωποι των εποπτικών αρχών των χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), Νορβηγίας, Ισλανδίας και Λίχτενσταϊν, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου ή δικαίωμα εκλογής σε θέση προέδρου ή αναπληρωτή προέδρου. Επίσης, μπορούν να συμμετέχουν στις εργασίες του Ε.Σ.Π.Δ. και η Ευρωπαϊκή Επι-

τροπή, καθώς -σε θέματα Γ.Κ.Π.Δ.- και η Εποπτεύουσα τις προαναφερόμενες τρεις χώρες του ΕΟΧ Αρχή, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου. Στις αρμοδιότητες και καθήκοντα του Ε.Σ.Π.Δ. περιλαμβάνονται ιδίως τα ακόλουθα:

- Παροχή γενικής καθοδήγησης για την αποσαφήνιση της νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων κατευθυντήριων αρχών, συστάσεων και βέλτιστων πρακτικών.

- Παροχή συμβουλών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με οποιοδήποτε θέμα αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις νέες προτάσεις νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Έκδοση πορισμάτων συνεκτικότητας σε διασυνοριακές υποθέσεις προστασίας δεδομένων και

- Προώθηση της συνεργασίας και της αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών.

Το Ε.Σ.Π.Δ. εκδίδει, επίσης, ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές του, η οποία δημοσιεύεται και διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

Για την αποτελεσματικότερη οργάνωση των εργασιών του, το Ε.Σ.Π.Δ. αξιοποιεί υποομάδες ειδικών εμπειρογνωμόνων. Κατά το έτος 2020 λειτούργησαν υποομάδες ειδικών στα ακόλουθα αντικείμενα: α) επιτήρηση συνόρων, μεταφορές επιβατών, αστυνομικός και δικαστικός τομέας (πρώην τρίτος πυλώνας), β) συμμόρφωση, ηλεκτρονική διακυβέρνηση και υγεία, γ) συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων, δ) επιβολή του νόμου, ε) χρηματοπιστωτικά θέματα, στ) διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, ζ) χρήστες πληροφοριακών τεχνολογιών, η) ομοιόμορφη ερμηνεία των βασικών εννοιών, θ) στρατηγική, ι) κοινωνικά μέσα και κ) τεχνολογικά θέματα. Επίσης, προβλέπονται ad hoc υποομάδες ειδικών για την επεξεργασία επίκαιρων ζητημάτων.

Σημειώνεται ότι κατά το 2020 συνέχισε τη λειτουργία του και το Δίκτυο Επικοινωνίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, το οποίο συστάθηκε τον Σεπτέμβριο 2018 με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας των ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων και του Ε.Σ.Π.Δ. Στο δίκτυο αυτό συμμετέχουν οι υπεύθυνοι Επικοινωνίας των ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων, του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, της Γενικής Διεύθυνσης Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ε.Σ.Π.Δ.

Επίσης, το Ε.Σ.Π.Δ. καταρτίζει ανά διετία πρόγραμμα εργασίας, το οποίο δημοσιεύεται. Το 2020, εφαρμόστηκε το πρόγραμμα εργασίας για τα έτη 2019 - 2020, το οποίο είχε επικεντρωθεί στην ανάγκη ομαλής μετάβασης στην εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ. και της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 για την προστασία δεδομένων στον τομέα αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας και συγκεκριμένα στην κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών, εργαλείων και διαδικασιών για τη συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών προστασίας δεδομένων και τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής του νέου πλαισίου προστασίας δεδομένων, καθώς και οδηγιών προς υπευθύνους επεξεργασίας, εκτελούντες την επεξεργασία και υποκείμενα των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου προστασίας δεδομένων.

Το έτος 2020, το Ε.Σ.Π.Δ. εξέδωσε δέκα κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες παρατίθενται στη συνέχεια, συμπεριλαμβανομένου και συνδέσμου στα κείμενα αυτά, στην ελληνική τους μετάφραση αν έχει ήδη ολοκληρωθεί κατά τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης ή, άλλως, στην αγγλική εκδοχή.

- Κατευθυντήριες γραμμές της υπ’ αρ. 01/2020 σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των συνδεδεμένων οχημάτων και των εφαρμογών που σχετίζονται με την κινητικότητα https://edpb.europa.eu/system/files/2021-08/edpb_guidelines_202001_connected_vehicles_v2.0_adopted_el.pdf

Οι κατευθυντήριες γραμμές έχουν ως σκοπό να διευκολύνουν τη συμμόρφωση με τον ΓΚ της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διενεργείται σε αυτό το περιβάλλον συνδεδεμένων οχημάτων και εφαρμογών που σχετίζονται με την κινητικότητα. Επικεντρώνονται δε στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε σχέση με τη μη επαγγελματική χρήση συνδεδεμένων οχημάτων από τα υποκείμενα των δεδομένων, όπως οδηγούς, επιβάτες, ιδιοκτήτες οχημάτων, άλλους χρήστες του οδικού δικτύου κ.λπ. Αναφέρονται δε στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που: i) υποβάλλονται σε επεξεργασία εντός του οχήματος, ii) ανταλλάσσονται μεταξύ του οχήματος και των προσωπικών συσκευών που συνδέονται με αυτό (π.χ. το έξυπνο τηλέφωνο του χρήστη) ή iii) συλλέγονται τοπικά στο όχημα και εξάγονται σε εξωτερικές οντότητες (π.χ. κατασκευαστές οχημάτων, διαχειριστές υποδομής, ασφαλιστικές εταιρείες, επισκευαστές αυτοκινήτων) για περαιτέρω επεξεργασία.

- Κατευθυντήριες γραμμές της υπ’ αρ. 02/2020 σχετικά με το στοιχείο α της παρ. 2 του άρθρου 46) και το στοιχείο β της παρ. 3 του άρθρου 46) του Κανονισμού 2016/679 για τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ δημόσιων αρχών και φορέων του ΕΟΧ και δημόσιων αρχών και φορέων εκτός ΕΟΧ https://edpb.europa.eu/system/files/2021-06/edpb_guidelines_202002_art46guidelines_internationaltransferspublicbodies_v2_el.pdf

Ο κύριος στόχος του κειμένου αυτού είναι να παράσχει καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή του στοιχείου α της παρ. 2 του άρθρου 46) και του στοιχείου β της παρ. 3 του άρθρου 46) του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων όσον αφορά τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιες αρχές ή φορείς του ΕΟΧ σε δημόσιους φορείς τρίτων χωρών ή σε διεθνείς οργανισμούς, στον βαθμό που αυτές δεν καλύπτονται από διαπίστωση επάρκειας εγκεκριμένη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι δημόσιοι φορείς μπορούν να επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν αυτούς τους μηχανισμούς, τους οποίους ο Γ.Κ.Π.Δ. θεωρεί καταλληλότερους για την κατάστασή τους, αλλά είναι επίσης ελεύθεροι να αξιοποιήσουν άλλα σχετικά εργαλεία τα οποία προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις σύμφωνα με το άρθρο 46 του Γ.Κ.Π.Δ.

- Κατευθυντήριες γραμμές της υπ’ αρ. 03/2020 σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν την υγεία για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στο πλαίσιο της

έξαρσης της νόσου COVID-19 https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202003_healthdatascientificresearchcovid19_el_0.pdf

Το κείμενο αναφέρεται σε νομικά ζητήματα που προκύπτουν συνεχώς σχετικά με τη χρήση δεδομένων υγείας για ερευνητικούς σκοπούς στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πανδημίας, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 15 του άρθρου 4 του Γ.Κ.Π.Δ. Οι κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούν κυρίως στην αποσαφήνιση των πλέον επειγόντων από τα ζητήματα αυτά, όπως είναι η νομική βάση, η παροχή επαρκών εγγυήσεων για την εν λόγω επεξεργασία δεδομένων υγείας και η άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Επισημαίνεται ότι δεν αφορούν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για επιδημιολογική επιτήρηση.

- Κατευθυντήριες γραμμές της υπ’ αρ. 04/2020 για τη χρήση δεδομένων θέσης και εργαλείων ιχνηλάτησης επαφών στο πλαίσιο της έξαρσης της νόσου COVID-19 https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_20200420_contact_tracing_covid_with_ann ex_el_0.pdf

Στο κείμενο αυτό αποσαφηνίζονται οι όροι και οι αρχές για την αναλογική χρήση των δεδομένων θέσης και των εργαλείων ιχνηλάτησης επαφών, για δύο ειδικούς σκοπούς: 1) χρήση των δεδομένων θέσης για την υποστήριξη της αντιμετώπισης της πανδημίας μέσω μοντελοποίησης της διασποράς του ιού, κατά τρόπο ώστε να αξιολογηθεί η συνολική αποτελεσματικότητα των μέτρων εγκλεισμού και 2) ιχνηλάτηση επαφών, με σκοπό να ειδοποιούνται τα άτομα τα οποία είχαν προσεγγίσει κάποιον που αργότερα θα διαγνωστεί επιβεβαιωμένα ως φορέας του ιού, ώστε να διακόπτεται η αλυσίδα μετάδοσης το συντομότερο δυνατόν.

- Κατευθυντήριες γραμμές 05/2020 σχετικά με τη συγκατάθεση βάσει του Κανονισμού 2016/679 https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_el.pdf

Το κείμενο αυτό αποτελεί ελαφρώς επικαιροποιημένη έκδοση παλιότερων κατευθυντήριων γραμμών για το ίδιο θέμα, παρέχει δε διευκρινίσεις σε δύο ζητήματα, την εγκυρότητα της συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων στις περιπτώσεις των «cookie walls» και το παράδειγμα 16 που αναφέρεται στην κύλιση και τη συγκατάθεση, ενώ κατά τα λοιπά οι κατευθυντήριες γραμμές παρέμειναν αμετάβλητες.

- Κατευθυντήριες γραμμές της υπ’ αρ. 06/2020 σχετικά με την αλληλεπίδραση μεταξύ της 2ης Οδηγίας για τις πληρωμές (Second Payment Services Directive, PSD2) και του ΓΚ https://edpb.europa.eu/system/files/2021-06/edpb_guidelines_202006_psd2_afterpublicconsultation _el.pdf

Οι κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν κατά βάση καθοδήγηση σε πτυχές της προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο της αναθεωρημένης οδηγίας για τις πληρωμές. Εστιάζουν κυρίως στην επεξεργασία δεδομένων από τους AISPs (account information service provider, πάροχος υπηρεσίας πληροφοριών λογαριασμού) and PISPs (payment initiation service provider, πάροχος υπηρεσίας εκκίνησης πληρωμών) και ειδικότερα στις προϋποθέσεις χορήγησης πρόσβασης σε λογαριασμούς πληρωμών από τους AISPs, στην επεξεργασία δεδομένων από τους AISPs and PISPs, συμπεριλαμβανομένων και των μέτρων προστασίας για σκοπούς επεξεργασίας άλλους από αυτούς για τους οποίους συλλέχθηκαν αρχικά τα δεδομένα, ιδίως όταν έχουν συλλεχθεί στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών παροχής πληροφοριών λογαριασμού. Επίσης, θίγονται θέματα ρητής συγκατάθεσης, επεξεργασίας «δεδομένων σιωπηλά μετεχόντων» (silent party data), επεξεργασίας δεδομένων ειδικών κατηγοριών, κ.ά.

- Κατευθυντήριες γραμμές της υπ’ αρ. 07/2020 σχετικά με τις έννοιες του υπευθύνου και του εκτελούντος την επεξεργασία στον ΓΚ https://edpb.europa.eu/system/files/2021-07/eppb_guidelines_202007_controllerprocessor_final_en.pdf

Στο κείμενο αυτό παρέχεται καθοδήγηση για τις έννοιες του υπευθύνου επεξεργασίας, των από κοινού υπευθύνων επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία, τη σχέση και την κατανομή των υποχρεώσεων του Γ.Κ.Π.Δ. μεταξύ των ρόλων αυτών.

- Κατευθυντήριες γραμμές της υπ’ αρ. 08/2020 σχετικά με στοχευμένες υπηρεσίες για χρήστες μέσων κοινωνικής δικτύωσης https://edpb.europa.eu/system/files/2021-04/edpb_guidelines_082020_on_the_targeting_of_social_media_users_en.pdf.

Με το κείμενο αυτό παρέχεται καθοδήγηση σχετικά με τη στόχευση χρηστών κοινωνικών μέσων και ιδίως για τη σχέση μεταξύ των παρόχων μέσων κοινωνικής δικτύωσης και παρόχων στοχευμένων υπηρεσιών. Επίσης, για περιπτώσεις από κοινού υπευθύνων επεξεργασίας, αποσαφηνίζονται ζητήματα κατανομής των υποχρεώσεων μεταξύ των παρόχων των κοινωνικών μέσων και των παρόχων των στοχευμένων υπηρεσιών.

- Κατευθυντήριες γραμμές της υπ’ αρ. 09/2020 για τη σχετική και αιτιολογημένη ένσταση https://edpb.europa.eu/system/files/2021-03/edpb_guidelines_202009_rro_final_en.pdf

Το κείμενο αυτό απευθύνεται πρωτίστως στις εποπτικές αρχές και αποσκοπεί στη δημιουργία συν-αντίληψης σχετικά με την έννοια της «σχετικής και αιτιολογημένης ένστασης» επί σχεδίου απόφασης επικεφαλής αρχής στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας για διασυνοριακές υποθέσεις. Η παροχή καθοδήγησης στο θέμα αυτό από το Ε.Σ.Π.Δ. περιλαμβάνεται και ως σύσταση στη σκέψη 124 του Γ.Κ.Π.Δ.

- Κατευθυντήριες γραμμές της υπ’ αρ. 10/2020 για τους περιορισμούς βάσει του άρθρου 23 του ΓΚ https://edpb.europa.eu/system/files/2021-10/edpb_guidelines202010_on_art23_adopted_after_consultation_en.pdf

Το κείμενο αυτό αποσκοπεί στην παροχή καθοδήγησης σχετικά με τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται για την εφαρμογή περιορισμών στα δικαιώματα των υποκειμένων και τις υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 23 του Γ.Κ.Π.Δ.

Επίσης, το Ε.Σ.Π.Δ. εξέδωσε, το 2020, και μια σειρά συστάσεων, γνωμοδοτήσεων, ανακοινώσεων, δεσμευτικών αποφάσεων, εσωτερικών εγγράφων κ.ά., ορισμένα εκ των οποίων παρατίθενται στη συνέχεια.

- Συστάσεις της υπ’αρ. 01/2020 σχετικά με μέτρα που συμπληρώνουν τα εργαλεία διεθνών διαβιβάσεων για τη συμμόρφωσή τους με τον ΓΚ. https://edpb.europa.eu/system/files/2021 - 06/ edpb_recommendations_202001vo.2.0_supplementarymeasures transferstools_en.pdf.

- Συστάσεις της υπ’αρ. 02/2020 σχετικά με τις ευρωπαϊκές βασικές εγγυήσεις κατά τη λήψη μέτρων επιτήρησης https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_recommendations_202002_europeanessentialguaranteessurveillance_el.pdf

- 13 Γνωμοδοτήσεις διασφάλισης της συνεκτικότητας επί ισάριθμων σχεδίων απόφασης εθνικών εποπτικών αρχών σχετικών με την έγκριση των απαιτήσεων διαπίστευσης φορέων πιστοποίησης: Γνώμη 01/2020, 02/2020, 03/2020, 10/2020, 11/2020, 12/2020, 13/2020, 18/2020, 19/2020, 20/2020, 26/2020, 30/2020 και 31/2020.

- 8 Γνωμοδοτήσεις διασφάλισης της συνεκτικότητας επί ισάριθμων σχεδίων απόφασης εθνικής εποπτικής αρχής σχετικά με τις απαιτήσεις έγκρισης της διαπίστευσης φορέα παρακολούθησης κώδικα δεοντολογίας: Γνώμη 04/2020, 05/2020, 14/2020, 15/2020, 16/2020, 21/2020, 22/2020 και 23/2020.

- 9 Γνωμοδοτήσεις επί σχεδίων απόφασης αρμόδιων εθνικών εποπτικών αρχών για τους δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες ομίλων: Γνώμη 06/2020, 08/2020, 09/2020, 24/2020, 25/2020, 27/2020, 28/2020, 29/2020 και 30/2020.

- Γνώμη 07/2020 επί του σχεδίου καταλόγου επεξεργασιών της γαλλικής εποπτικής αρχής για τις οποίες δεν υπάρχει υποχρέωση εκπόνησης εκτίμησης αντικτύπου, σύμφωνα με την πρόβλεψη της παρ. 4 του άρθρου 35 και την παρ. 1.α του άρθρου 64 του ΓΚ.

https://edpb.europa.eu/si tes/default/files/files/file1/edpb_opinion_202007_35.5list_fr-sa_en.pdf.

- Τη υπ’ αρ. 17/2020 γνώμη επί σχεδίου πρότυπων συμβατικών ρητρών της σλοβενικής εποπτικής αρχής https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/opinion-board-art-64/opinion-172020-draft-standard-contractual-clauses_en.

Στην ιστοσελίδα https://edpb.europa.eu/our-work-tools/consistency- findings/opinions_en?page=6 μπορείτε να βρείτε και τους συνδέσμους για τα κείμενα όλων των γνωμοδοτήσεων που εξέδωσε το Ε.Σ.Π.Δ. Επίσης, στην ιστοσελίδα του Ε.Σ.Π.Δ. έχουν αναρτηθεί και άλλα έγγραφα, όπως εκθέσεις, σημειώματα απευθυνόμενα στους νομοθέτες της ΕΕ ή των κρατών μελών, απαντητικές επιστολές κ.ά. Δείτε σχετικά τη γενική ιστοσελίδα https://edpb.europa.eu/edpb_en ή και ειδικότερες, όπως https://edpb.europa.eu/our-work-tools/documents/our-documents_en.

4.2. ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

4.2.1. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ 2ης ΓΕΝΙΑΣ (SIS II)

Η Αρχή συμμετέχει στη Συντονιστική Ομάδα για την Εποπτεία του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, η οποία συνεδριάζει στο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες. Η Ομάδα συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 46 του Κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη δημιουργία, λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και κατ’ εφαρμογή της παρ. 3 του ιδίου άρθρου και σε αυτή συμμετέχουν οι εθνικές εποπτικές αρχές και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων. Οι αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν τον έλεγχο της τεχνικής υποστήριξης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (εφεξής ΣΠΣ) και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής ή ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του συστήματος αυτού, καθώς και την υιοθέτηση εναρμονισμένων συστάσεων έτσι ώστε να προτείνονται κοινές λύσεις σε κοινά προβλήματα.

Κατά τη διάρκεια του 2020 πραγματοποιήθηκαν δύο διαδικτυακές συναντήσεις λόγω της πανδημίας του COVID-19. Και το έτος αυτό, όπως άλλωστε και τα προηγούμενα, εκλήθησαν και συμμετείχαν σε επιμέρους συζητήσεις εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home) και της Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στον Χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος. Η τελευταία παρουσίασε στην Ομάδα τη γενική εικόνα της λειτουργίας του συστήματος, στατιστικά για τους αριθμούς των καταχωρίσεων, στοιχεία για την ποιότητα των δεδομένων, τις διαφορετικές προσεγγίσεις στην αφαίρεση καταχωρίσεων, το status quo της σύνδεσης/αποσύνδεσης του Ηνωμένου Βασιλείου με το σύστημα ενόψει της εξόδου του από την ΕΕ (Brexit), τα αποτελέσματα της άσκησης πολλαπλών συστημάτων (SIS II, VIS, Eurodac), που έλαβε χώρα το 2020, καθώς και τις τελευταίες εξελίξεις και σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες ενόψει του επικείμενου νέου νομοθετικού πλαισίου για το SIS II.

Οι εκπρόσωποι της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ από πλευράς τους παρουσίασαν επισκόπηση σχετικά με την πορεία της προετοιμασίας για την εφαρμογή της νέας νομικής βάσης για το SIS II αλλά και το χρονοδιάγραμμα για τη θέση του σε ισχύ, το οποίο εξακολουθεί να παραμένει για το τέλος του 2021. Στο πλαίσιο αυτό έγινε εκτενής αναφορά στην έκδοση των εφαρμοστικών πράξεων για τη νομική βάση του νέου SIS II με έμφαση σε αυτές τις πράξεις που αφορούν τους τελικούς χρήστες του συστήματος, εκείνες που αφορούν τους τεχνικούς κανόνες για την εισαγωγή δεδομένων, για τα αρχεία καταγραφής, για την ποιότητα των βιομετρικών και για το εγχειρίδιο SIRENE, καθώς και εκείνες που αναφέρονται στους κανόνες για τη λειτουργία του κεντρικού αποθετηρίου δεδομένων για τη διαλειτουργικότητα. Ενημέρωσαν περαιτέρω για τα δύο νέα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο νέο νομοθετικό πλαίσιο, ήτοι την κατηγορία καταχωρίσεων για τις αναζητήσεις παιδιών και τη μικρότερη περίοδο διατήρησης δεδομένων για αντικείμενα, αλλά και για αλλαγές που θα εισαχθούν

στις καταχωρίσεις, όπως διασύνδεση διαφορετικών κατηγοριών καταχώρισης, την ποιότητα δεδομένων που εισάγονται, το σφράγισμα δεδομένων κ.ά. Ακολούθησε εκτενής συζήτηση επί της βάσης διευκρινιστικών ερωτήσεων, οι οποίες τέθηκαν από μέλη της Ομάδας.

Επιπλέον, οι εκπρόσωποι της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ ενημέρωσαν την Ομάδα σχετικά με τη Συμφωνία για το Άσυλο και τη Μετανάστευση σε μια γενική παρουσίαση όπου τονίστηκε ότι ο στόχος είναι να προταθούν διάφορες πρωτοβουλίες συμπεριλαμβανομένων και νομοθετικών, προκειμένου να ενισχυθούν υπάρχοντα μέτρα στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ μεταξύ των οποίων η πολιτική επιστροφών, αλλά και η αλληλεγγύη και η υπευθυνότητα. Στη συνέχεια προχώρησαν σε μια παρουσίαση της νέας νομοθετικής πρότασης της Επιτροπής, την πρόταση Κανονισμού για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα. Ο Κανονισμός αυτός προβλέπει ότι θα πραγματοποιείται έλεγχος διαλογής σε όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών, που διασχίζουν τα σύνορα της Ευρώπης χωρίς άδεια, σε αυτούς που υποβάλλουν αίτηση ασύλου κατά τον έλεγχο στα σύνορα, όταν εισέρχονται χωρίς τις απαιτούμενες νομικές διατυπώσεις και σε αυτούς που έχουν εισέλθει δυνάμει επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης. Η διαδικασία αυτού του ελέγχου θα λαμβάνει χώρα στα εξωτερικά σύνορα εντός πέντε ημέρων και θα περιλαμβάνει ελέγχους ταυτότητας, υγείας και ασφάλειας. Το αποτέλεσμα των ελέγχων θα διαβιβάζεται μέσω εντύπου στις αρχές ασύλου, προκειμένου να επικουρούνται στο έργο τους. Αποσκοπεί δε στη δημιουργία συνδέσμου και συνέργειας μεταξύ των αρχών ασφάλειας συνόρων και των αρχών για το άσυλο. Ιδιαίτερη μνεία έγινε σε συγκεκριμένα άρθρα της πρότασης Κανονισμού που φαίνεται να παρουσιάζουν ενδιαφέρον για το SIS II, όπως η συλλογή βιομετρικών και άλλων αναγνωριστικών δεδομένων, η αντιπαραβολή τους και ο έλεγχος ασφάλειας σε άλλες βάσεις δεδομένων (SIS II, VIS, ETIAS, σύστημα Εισόδου - Εξόδου) και ο τρόπος ελέγχου μέσω του Κοινού Αποθετηρίου Δεδομένων Ταυτότητας (CIR) και του Συστήματος Βιομετρικής Αντιστοιχίας (BMS). Την παρουσίαση ακολούθησε ευρεία συζήτηση και πληθώρα διευκρινιστικών ερωτήσεων από την Ομάδα, η οποία προβληματίστηκε σχετικά με τον ουσιαστικό σκοπό υιοθέτησης αυτής της νομοθετικής πρότασης, τη διαφαινόμενη υποβολή των αιτούντων άσυλο σε επαναληπτική διαδικασία ελέγχου, την έλλειψη πρόβλεψης προσφυγής κατά της διαδικασίας, την απουσία μηχανισμού εποπτείας, τη διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με τη προστασία δεδομένων κ.ά.

Εξάλλου, σε συνεδρίαση της Ομάδας, εκπρόσωπος του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων παρουσίασε τους ελέγχους που διενέργησε ο Ευρωπαίος Επόπτης στο κεντρικό τμήμα του SIS II και VIS στις εγκαταστάσεις του διαχειριστή συστημάτων (eu-LISA), τη μεθοδολογία, καθώς και τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών και τις αντίστοιχες συστάσεις. Ο έλεγχος του Ευρωπαίου Επόπτη επικεντρώθηκε, μεταξύ άλλων, στην παρακολούθηση των προηγούμενων συστάσεων που είχε θέσει, στην τήρηση των χρονικών περιόδων διατήρησης των δεδομένων και σε στοιχεία της ασφάλειας του πληροφοριακού συστήματος.

Ένα θέμα που απασχόλησε ιδιαίτερα την Ομάδα ήδη από το προηγούμενο έτος και το οποίο παρέμεινε στην ημερήσια διάταξη και το 2020 ήταν η αιφνίδια και κατακόρυφη αύξηση σε πολλά κράτη μέλη της άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης στο πληροφοριακό σύστημα Σένγκεν. Βάσει συζητήσεων, συμπεριλαμβανομένης και σχετικής πληροφόρησης από τον εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είχε διαπιστωθεί ότι η αύξηση αυτή οφείλεται στην απελευθέρωση της θεώρησης εισόδου (visa) σε ταξίδια στην ΕΕ για τους υπηκόους συγκεκριμένης τρίτης χώρας. Η πεποίθηση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι η διατήρηση της άρσης της υποχρέωσης θεώρησης συναρτάται από τα στατιστικά που θα προκύψουν αναφορικά με την άρνηση εισόδου των υπηκόων της χώρας αυτής στα σύνορα με συνέπεια να αποτελεί μάλλον συνειδητή πρακτική για την αποφυγή αρνήσεων εισόδου. Επιπρόσθετα, η Ομάδα είχε προβληματιστεί σχετικά με το εάν τα ταξιδιωτικά πρακτορεία ή οι εθνικές αρχές του κράτους απαιτούν από τους υπηκόους τους να ασκήσουν το δικαίωμα πρόσβασης και εάν είναι αυτοί, τελικά, οι πιθανοί αποδέκτες των σχετικών πληροφοριών. Σε καταφατική περίπτωση, τέτοια άσκηση δικαιώματος πρόσβασης αποτελεί όχι μόνο καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος αλλά και κατάχρηση του συστήματος SIS II. Ενόψει των παραπάνω και προκειμένου να αντιμετωπιστεί το ζήτημα αυτό αποφασίστηκε η σύνταξη εκ μέρους της Ομάδας επιστολής με σκοπό να αποσταλεί στην εθνική εποπτική αρχή για την προστασία προσωπικών δεδομένων του εν λόγω κράτους επί τη βάσει της διεθνούς συνεργασίας, με την οποία, αφενός, θα αναδεικνύεται το πρόβλημα των αυξημένων αιτημάτων πρόσβασης και, αφετέρου, θα ερωτάται εάν αποτελεί προαπαιτούμενο για τους πολίτες της χώρας να παράσχουν πληροφορίες, προκειμένου να ταξιδέψουν σε κράτος του χώρου Σένγκεν. Στην επιστολή, επιπλέον, τονίζεται η σημασία της ορθής εφαρμογής και άσκησης των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων υπό το φως του Κανονισμού SIS II. Κατόπιν γόνιμης ανταλλαγής απόψεων για την αποτύπωση των θέσεων της Ομάδας, η εν λόγω επιστολή υιοθετήθηκε και απεστάλη.

Περαιτέρω, η Ομάδα ετοίμασε και υιοθέτησε την Έκθεση Πεπραγμένων για τα έτη 2018-2019, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 46 του Κανονισμού SIS II και την παρ. 3 του άρθρου 62 της απόφασης SIS II. Η έκθεση περιλαμβάνει παγίως ένα πρώτο μέρος, το οποίο περιγράφει τις δράσεις της Ομάδας και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιεί, ένα δεύτερο μέρος που αποτελείται από συνοπτικές επιμέρους εκθέσεις των εθνικών εποπτικών αρχών και ένα τρίτο μέρος με την αντίστοιχη επιμέρους έκθεση του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων ως την αρμόδια εποπτική αρχή του λειτουργικού διαχειριστή του συστήματος (EU-Lisa).

Τέλος, συζητήθηκε εκτενώς το θέμα της αξιολόγησης στο κεκτημένο Σένγκεν και του μηχανισμού αξιολόγησης ειδικότερα. Σημειώθηκε ότι ο μηχανισμός αξιολόγησης εδράζεται στην αρχή ότι η αξιολόγηση πραγματοποιείται από ομότιμες εποπτικές αρχές καθώς και ότι συμμετέ-

χουν στις ομάδες αξιολόγησης εκπρόσωποι των εθνικών εποπτικών αρχών σε εθελοντική βάση. Ωστόσο, κατά το πρόσφατο παρελθόν παρατηρήθηκε αυξανόμενη δυσκολία στην εύρεση ικανού αριθμού εκπροσώπων από τις εθνικές εποπτικές αρχές και στο σχηματισμό ομάδας αξιολόγησης. Κατόπιν ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των μελών της Ομάδας, διαπιστώθηκε ότι οι λόγοι για την παρατηρούμενη δυσκολία συμμετοχής αφορούν κυρίως τις ιδιαζόντως απαιτητικές συνθήκες εργασίας και τον φόρτο εργασίας εντός των εθνικών αρχών σε συνάρτηση με το διαθέσιμο προσωπικό. Αναζητήθηκαν πιθανοί τρόποι αντιμετώπισης του προβλήματος και κατόπιν διαβούλευσης αποφασίστηκε ότι η Ομάδα πρέπει να εμπλακεί σε συζητήσεις και συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να εξευρεθούν πρακτικοί και επωφελείς τρόποι επίλυσης του ζητήματος.

4.2.2. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρωπόλ) είναι ο αρμόδιος οργανισμός της ΕΕ για την επιβολή του νόμου. Αποστολή της είναι να συμβάλλει στη δημιουργία μιας ασφαλέστερης Ευρώπης, βοηθώντας τις αστυνομικές αρχές και τις αρχές επιβολής του νόμου στα κράτη μέλη της ΕΕ και βελτιώνοντας τη συνεργασία μεταξύ αυτών.

Με την υπό στοιχεία 2009/371/ΔΕΥ απόφαση του Συμβουλίου της 6ης Απριλίου 2009 «για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ)», η Ευρωπόλ έγινε από την 1η Ιανουαρίου 2000 πλήρης οργανισμός της ΕΕ. Από την 1η Μαΐου 2017, μετά την έναρξη ισχύος του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2016 «για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των υπό στοιχεία 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ αποφάσεων του Συμβουλίου» (Κανονισμός Ευρωπόλ), η Ευρωπόλ κατέστη επισήμως ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου.

Με την εφαρμογή του κανονισμού αυτού, επήλθε μεταβολή της προηγούμενης δομής εποπτείας της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Ευρωπόλ (βλ. Ετήσια Έκθεση της Αρχής 2017, ενότητα 4.3). Ειδικότερα, με τον νέο Κανονισμό Ευρωπόλ, οι εθνικές Αρχές εξακολουθούν να ελέγχουν τη νομιμότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παρέχουν τα κράτη μέλη στην Ευρωπόλ, ενώ ο Ευρωπαίος Επόπτης Προσωπικών Δεδομένων (ΕΕΠΔ) ελέγχει τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων από την Ευρωπόλ. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ και οι εθνικές εποπτικές αρχές συνεργάζονται στενά σε ειδικά ζητήματα για τα οποία απαιτείται ανάμειξη κράτους μέλους και πρέπει να διασφαλίζουν την ενιαία εφαρμογή του νέου κανονισμού στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συνεργασία αυτή πραγματοποιείται στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας της Ευρωπόλ (Europol Cooperation Board), ενός οργάνου που θεσπίζεται με το άρθρο 45 του νέου Κανονισμού Ευρωπόλ. Το Συμβούλιο Συνεργασίας έχει συμβουλευτικά καθήκοντα και απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο της εθνικής εποπτικής αρχής κάθε κράτους μέλους και από τον ΕΕΠΔ.

Το Συμβούλιο Συνεργασίας της Ευρωπόλ, στο οποίο η Αρχή εκπροσωπείται με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος, συνεδρίασε μέσω τηλεδιάσκεψης δύο φορές κατά τη διάρκεια του 2020. Το Συμβούλιο Συνεργασίας το έτος αυτό ασχολήθηκε κυρίως με τα παρακάτω ζητήματα:

Α) Ενημέρωση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Αναθεώρηση του Κανονισμού Ευρωπόλ

Εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από τη Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (DG HOME) παρουσίασε στα μέλη του Συμβουλίου Συνεργασίας την αρχική μελέτη επιπτώσεων της σχεδιαζόμενης αναθεώρησης του Κανονισμού Ευρωπόλ. Σκοπός της πρωτοβουλίας αυτής είναι η αναθεώρηση της εντολής της Ευρωπόλ προκειμένου να αντιμετωπίσει τη συνεχώς εξελισσόμενη φύση του διαδικτυακού και οικονομικού εγκλήματος, να ευθυγραμμίσει τις διαδικασίες συνεργασίας με τρίτες χώρες που εφαρμόζει η Ευρωπόλ και με τις διαδικασίες άλλων οργανισμών της ΕΕ, καθώς και να εναρμονίσει τους κανόνες της Ευρωπόλ για την προστασία δεδομένων με τους ισχύοντες κανόνες της ΕΕ. Η πρόταση τελικά για αναθεώρηση του Κανονισμού δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο 2020 και αφορούσε κυρίως τη συνεργασία της Ευρωπόλ με ιδιωτικούς φορείς, την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από την Ευρωπόλ για την υποστήριξη ποινικών ερευνών και τον ρόλο της Ευρωπόλ στην έρευνα και την καινοτομία.

Β) Ενημέρωση από τον ΕΕΠΔ

Και στις δύο συνεδριάσεις που πραγματοποιήθηκαν εντός του έτους, εκπρόσωποι του ΕΕΠΔ ενημέρωσαν τα μέλη του Συμβουλίου Συνεργασίας για τις διάφορες εποπτικές δράσεις που πραγματοποίησε την περίοδο αυτή ως εποπτικός φορέας της Ευρωπόλ καθώς και για σχετικές εξελίξεις και θέματα που τον απασχόλησαν. Τα θέματα αυτά αφορούν τις εθνικές Αρχές είτε διότι ενδεχομένως μπορούν να επιλυθούν με κάποια δράση σε εθνικό επίπεδο είτε επειδή αφορούν ερμηνεία εθνικής νομοθεσίας. Οι εν λόγω δράσεις και θέματα περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, την παρακολούθηση της υλοποίησης των συστάσεων της επιθεώρησης που πραγματοποιήθηκε στην εφαρμογή της Συμφωνίας «Προγράμματος Παρακολούθησης της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας» (ΠΠΧΤ) (TFTP Agreement - Terrorist Finance Tracking Program), την έκδοση δύο γνωμοδοτήσεων για δύο νέα πληροφοριακά συστήματα που είχαν γνωστοποιηθεί στον ΕΕΠΔ από την Ευρωπόλ στο πλαίσιο της διαδικασίας της «προηγούμενης διαβούλευσης» (άρθρο 39 Κανονισμού Ευρωπόλ), την επίπληξη που απηύθυνε στην Ευρωπόλ στο πλαίσιο της επεξεργασίας μεγάλων συνόλων δεδομένων που υποβάλλουν τα κράτη μέλη, καθώς και τις εξελίξεις σε συνέχεια της απαγόρευσης που επέβαλε στις δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ για τους σκοπούς της τεχνικής διαχείρισης του δικτύου FIU.net (σημειώνεται ότι ο ΕΕΠΔ μαζί με την εν λόγω απαγόρευση χορήγησε προθεσμία ενός έτους, προκειμένου να έχει η Ευρωπόλ τη δυνατότητα να διασφαλίσει την ομαλή μετάβαση της τεχνικής διαχείρισης του FIU.net σε άλλη οντότητα).

Ο ΕΕΠΔ σημείωσε ότι η κατάσταση με την πανδημία COVID-19 έχει επηρεάσει ορισμένες από τις εποπτικές δράσεις του, όπως η ετήσια επιθεώρηση στην Ευρωπόλ, η οποία δεν κατέστη δυνατό να πραγματοποιηθεί επιτόπια, αλλά ούτε και με τηλεδιάσκεψη, καθώς απαιτείται ασφαλής σύνδεση για την ανταλλαγή των σχετικών εγγράφων.

Γ) Επικαιροποίηση του φυλλαδίου για τις Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ

Σημειώνεται ότι προκειμένου να γίνει η επικαιροποίηση του εν λόγω φυλλαδίου με περιεχόμενο που θα είναι χρήσιμο στις Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ, είχε αποφασιστεί το προηγούμενο έτος η αποστολή σχετικού ερωτηματολογίου προς τις Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ, ώστε να προσδιοριστούν θέματα και πληροφορίες που θα συμπεριληφθούν στο επικαιροποιημένο φυλλάδιο. Το έτος αυτό, οριστικοποιήθηκε το εν λόγω ερωτηματολόγιο και εστάλη από τα μέλη στις Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ. Με βάση τις απαντήσεις που ελήφθησαν θα αρχίσει εντός της επόμενης χρονιάς η επικαιροποίηση του φυλλαδίου.

Δ) Ενημέρωση υποκειμένων - Οδηγός άσκησης δικαιωμάτων

Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες για την κατάρτιση ενός Οδηγού προς τα υποκείμενα για την άσκηση των δικαιωμάτων τους σε σχέση με τις δραστηριότητες της Ευρωπόλ. Σημειώνεται ότι, όπως είχε αποφασιστεί, ο Οδηγός περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, σύντομη περιγραφή της απαραίτητης διαδικασίας που ισχύει σε κάθε κράτος μέλος προκειμένου τα υποκείμενα να ασκήσουν τα σχετικά με την προστασία των δεδομένων τους δικαιώματα στις αντίστοιχες αρμόδιες εθνικές αρχές.

Ε) Έκδοση λοιπών εγγράφων του Συμβουλίου

Το Συμβούλιο υιοθέτησε μέσω της «γραπτής διαδικασίας» δύο έγγραφα εντός του 2020. Ειδικότερα:

- Την επιστολή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις Διεθνείς Συμφωνίες για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Ευρωπόλ και τρίτων κρατών. Η επιστολή εστάλη στον Σχοινά (Αντιπρόεδρος, Επίτροπος Προώθησης του Ευρωπαϊκού Τρόπου Ζωής μας, τον Reynders (Επίτροπος Δικαιοσύνης), την Jourova (Αντιπρόεδρος, Επίτροπος Αξιών και Διαφάνειας), και την Johansson (Επίτροπο Εσωτερικών Υποθέσεων).

- Το Εσωτερικό Ενημερωτικό Σημείωμα για τη «Διασυνδεσιμότητα μέσω διαλειτουργικότητας» (interconnection through interoperability) (βλ. Ετήσια Έκθεση 2019, ενότητα 4.2.2). Με το σημείωμα αυτό, το Συμβούλιο προβαίνει σε μια αρχική ανάλυση του νέου πλαισίου της διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων του τομέα Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ και καλεί τα μέλη του να προτείνουν σχετικές δράσεις και πρωτοβουλίες.

4.2.3. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Το Τελωνειακό Σύστημα Πληροφοριών (ΤΣΠ) συστάθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) 515/1997 του Συμβουλίου της 13ης Μαρτίου 1997 «περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων», όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) 766/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008, καθώς και με την υπό στοιχεία 917/2009/ΔΕΥ απόφαση του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009 «για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς».

Το ΤΣΠ περιλαμβάνει αποκλειστικά τα δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού του. Σύμφωνα με το άρθρο 24 του Κανονισμού (ΕΚ) 515/1997, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) 766/2008, τα δεδομένα αυτά κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες: α) εμπορεύματα, β) μεταφορικά μέσα, γ) επιχειρήσεις, δ) πρόσωπα, ε) τάσεις απάτης, στ) διαθέσιμη εμπειρογνωμοσύνη, ζ) δεσμεύσεις, κατασχέσεις ή δημεύσεις ειδών, η) δεσμεύσεις, κατασχέσεις ή δημεύσεις ρευστών διαθεσίμων.

Σκοπός του ΤΣΠ είναι αφενός η αμοιβαία συνδρομή και συνεργασία των αρμόδιων διοικητικών αρχών των κρατών μελών για την καταπολέμηση του φαινομένου της απάτης στα πλαίσια της τελωνειακής ένωσης και της κοινής αγροτικής πολιτικής, μέσω της ταχύτερης διάθεσης των πληροφοριών (πρώην 1ος πυλώνας της ΕΕ), αφετέρου η συνδρομή στην πρόληψη, στην έρευνα και στη δίωξη σοβαρών παραβάσεων των εθνικών νόμων (πρώην 3ος πυλώνας της ΕΕ). Το ΤΣΠ επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος να καταχωρίσει δεδομένα, ζητώντας από άλλο κράτος μέλος να προχωρήσει σε μία εκ των ακόλουθων προτεινόμενων ενεργειών: α) παρατήρηση και αναφορά, β) διακριτική παρακολούθηση, γ) ειδικοί έλεγχοι και, δ) επιχειρησιακή ανάλυση.

Αυτοί οι δύο διαφορετικοί σκοποί του συστήματος εξυπηρετούνται από δύο βάσεις δεδομένων, λογικά χωρισμένες μεταξύ τους. Αντίστοιχα, διαφορετικά είναι και τα καθεστώτα εποπτείας της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους δύο αυτούς διακριτούς σκοπούς του ΤΣΠ.

Αναλυτικότερα, για τους σκοπούς που σχετίζονται με τον πρώην 1ο πυλώνα, σύμφωνα με το άρθρο 37 του υπ’ αρ. 515/1997 Κανονισμού, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ) 766/2008, οι εθνικές Αρχές Προστασίας Δεδομένων είναι αρμόδιες να διασφαλίζουν ότι η επεξεργασία και η χρήση των δεδομένων που περιέχονται στο ΤΣΠ από τις αντίστοιχες αρμόδιες εθνικές αρχές του εκάστοτε κράτους μέλους δεν παραβιάζουν τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Ειδικότερα, όμως, κατ’ εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 37 του ανωτέρω Κανονισμού, έχει συσταθεί η Ομάδα Συντονισμού για την Εποπτεία του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (Customs Information System Supervision Coordination Group - εφεξής «η Ομάδα»). Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος με βάση την παρ. 3α του ίδιου άρθρου επιβλέπει τη συμμόρφωση του ΤΣΠ προς τον Κανονισμό (ΕΚ) 45/2001, συγκαλεί τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο συνάντηση με όλες τις εθνικές εποπτικές αρχές

προστασίας δεδομένων που είναι αρμόδιες για θέματα εποπτείας του ΤΣΠ.

Το 2020, η Ομάδα συνεδρίασε μέσω τηλεδιάσκεψης μία φορά. Στη συνεδρίαση αυτή παρευρέθηκαν και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), οι οποίοι παρουσίασαν στην Ομάδα τις τελευταίες εξελίξεις αναφορικά με την αξιολόγηση του Κανονισμού 515/1997. Σημειώνεται ότι πρόκειται για την πρώτη αξιολόγηση του εν λόγω Κανονισμού, η οποία σε αρχική φάση πραγματοποιείται μέσω ερωτηματολογίων που έχουν αποσταλεί στα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι απαντήσεις στη συνέχεια θα αναλυθούν προκειμένου να εκτιμηθεί η έως τώρα εφαρμογή του Κανονισμού και να εντοπιστούν τυχόν σημεία του που χρήζουν βελτίωσης. Την Ομάδα απασχόλησε επίσης το έτος αυτό η επικαιροποίηση του Οδηγού που είχε εκδοθεί παλαιότερα σχετικά με τον τρόπο της άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης από τα υποκείμενα των δεδομένων. Στην ως άνω συνεδρίαση η Ομάδα υιοθέτησε τη νέα έκδοση του Οδηγού. Στην ίδια συνεδρίαση υιοθετήθηκε και το πρόγραμμα εργασιών για τα επόμενα έτη (2020-2022). Το εν λόγω πρόγραμμα περιλαμβάνει μια σειρά από νέες δράσεις, αλλά και δράσεις που αποτελούν συνέχεια (follow-up) προηγούμενων δράσεων της Ομάδας. Μία από τις δράσεις αυτές είναι και η αποτίμηση της εκπαίδευσης σε θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παρέχεται σε υπαλλήλους των αρχών σε κάθε κράτος μέλος με πρόσβαση στο ΤΣΠ. Σχετικά αποφασίστηκε να γίνει διερεύνηση παρόμοιων δράσεων που έχουν υλοποιηθεί από άλλες Ομάδες Συντονισμού Εποπτείας, προκειμένου να συνταχθεί ένα σχέδιο ερωτηματολογίου πριν από την επόμενη συνεδρίαση.

Για τους σκοπούς που σχετίζονται με τον πρώην 3ο πυλώνα, έχει συσταθεί η Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Τελωνείων (Customs Joint Supervisory Authority), στην οποία συμμετέχει η Αρχή και η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ Τελωνείων συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 25 της υπό στοιχεία 917/2009/ΔΕΥ απόφασης του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009 «για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς». Είναι αρμόδια να εποπτεύει τη λειτουργία του ΤΣΠ, να εξετάζει τυχόν προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας του συστήματος αυτού και να συνδράμει τις εθνικές ελεγκτικές αρχές στην άσκηση των εποπτικών τους καθηκόντων, κυρίως μέσω της εξεύρεσης και υιοθέτησης κοινών λύσεων στα προβλήματα που ανακύπτουν.

Η ΚΑΕ Τελωνείων δεν συνεδρίασε το 2020.

4.2.4. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ (VIS)

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος VIS, η οποία συνεδριάζει στο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες, τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο. Για τη διετία 2020-2022 η Ελλάδα έχει την αντιπροεδρία της Ομάδας. Η γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον Ευρωπαίο Επόπτη. Η Ομάδα αποτελείται από ένα μέλος - εκπρόσωπο από κάθε εθνική αρχή προστασίας δεδομένων και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΚ) 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (Κανονισμός VIS).

Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων VIS και η ενιαία εποπτεία του συστήματος στο πεδίο της προστασίας προσωπικών δεδομένων κατά την εφαρμογή τόσο του Κώδικα Θεωρήσεων (Κανονισμός (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για τη θέσπιση Κώδικα Θεωρήσεων) όσο και του προαναφερθέντος Κανονισμού VIS.

Η κεντρική βάση αυτή αναπτύχθηκε σύμφωνα με την υπό στοιχεία 2004/512/ΕΚ απόφαση του Συμβουλίου για τη δημιουργία του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), προκειμένου να βελτιώσει την εφαρμογή της κοινής πολιτικής στον τομέα των θεωρήσεων, της προξενικής συνεργασίας, και να προσδιορίσει τις προϋποθέσεις και διαδικασίες ανταλλαγής δεδομένων στο πλαίσιο έκδοσης θεωρήσεων για διαμονή μικρής διαρκείας και να καταπολεμήσει την άγρα θεωρήσεων. Στη βάση αυτή καταχωρίζονται και τηρούνται, μεταξύ άλλων, βιομετρικά και αλφαριθμητικά δεδομένα. Τέθηκε σε εφαρμογή σταδιακά από το 2011, ενώ η ανάπτυξη του συστήματος ολοκληρώθηκε περί το τέλος του 2015.

Στη διάρκεια του 2020 πραγματοποιήθηκαν, λόγω της πανδημίας του COVID-19, δύο διαδικτυακές συναντήσεις της Ομάδας. Κατά την πάγια πρακτική της Ομάδας πραγματοποιήθηκε ενημέρωση από εκπρόσωπο και συγκεκριμένα την Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στον Χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος. Η ενημέρωση περιελάμβανε γενική παρουσίαση του επιπέδου της τεχνικής επίδοσης και λειτουργίας του συστήματος αλλά και κάποια στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη γενικότερη χρήση που γίνεται από τα κράτη μέλη, τα δεδομένα που εισάγονται και την ποιότητά τους, την πρόσβαση των χρηστών, αλλά και μνεία της επίπτωσης που είχε η πανδημία στη χρήση του συστήματος. Ειδικότερα, υπεβλήθησαν σημαντικά λιγότερες αιτήσεις θεωρήσεων, ενώ παρατηρήθηκε σημαντικό ποσοστό ελλιπών αιτήσεων, καθώς υπήρξαν πολλές περιπτώσεις που αιτούντες, οι οποίοι είχαν υποβάλει τις αρχικές αιτήσεις, δεν απέστειλαν ποτέ τα συμπληρωματικά στοιχεία, όπως φωτογραφίες, δακτυλικά αποτυπώματα κ.ά. Η Υπεύθυνη Προστασίας Δεδομένων παρουσίασε, επίσης, την άσκηση πολλαπλών συστημάτων (SIS, VIS, Eurodac), που είχε προγραμματιστεί να λάβει χώρα εντός του έτους, προκειμένου να αξιολογηθεί η αντίδραση των κρατών μελών και η μεταξύ τους συνεργασία, καθώς και η ασφάλεια και η αδιάλειπτη λειτουργία των συστημάτων, όταν ένα συμβάν έχει αντίκτυπο σε περισσότερες και διαφορετικές δραστηριότητες και συστήματα.

Σύντομη έγγραφη ενημέρωση απέστειλε, επίσης, εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την πρόταση αναθεώρησης του Κανονισμού VIS, την οποία προωθεί η Επιτροπή, και περιλαμβάνει αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο του VIS, όπως τη μείωση του ορίου ηλικίας των παιδιών που δύνανται να δακτυλοσκοπηθούν από τα 12 έτη στα 6, την ένταξη των μακροχρόνιων θεωρήσεων στο ρυθμιστικό πεδίο του συστήματος και την αποθήκευση στο σύστημα ταξιδιωτικών εγγράφων για σκοπούς επιστροφής αλλοδαπών. Η Ομάδα ενημερώθηκε για τις τελευταίες εξελίξεις στη νομοθετική διαδικασία. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκε ότι σημαντική πρόοδος είχε επιτευχθεί στη διάρκεια της κροατικής προεδρίας, ιδίως αναφορικά με τις διατάξεις για τους αυτοματοποιημένους ελέγχους σε άλλα ευρωπαϊκά πληροφοριακά συστήματα μολονότι οι διαβουλεύσεις διακόπηκαν με την έλευση της πανδημίας τον Μάρτιο του 2020. Εν τούτοις, οι συζητήσεις ξεκίνησαν ξανά υπό τη γερμανική προεδρία με σημαντική πρόοδο στα ζητήματα των αυτοματοποιημένων αναζητήσεων σε άλλα πληροφοριακά συστήματα, των βιομετρικών αναγνωριστικών γενικά, αλλά και σε σχέση με την εφαρμογή τους στα παιδιά με την πρόβλεψη για ειδικότερες διασφαλίσεις, καθώς και στον προσδιορισμό της προθεσμίας για την τελική εφαρμογή και την επίτευξη της σχετικής πολιτικής συμφωνίας μέχρι το τέλος του 2020.

Την Ομάδα απασχόλησε, επίσης, η ανάληψη δράσης σχετικά με την εκπόνηση ενός κοινού πλάνου Ελέγχων, όπως είχε ήδη προβλεφθεί στο νέο σχέδιο δράσης για τα έτη 2019-2021. Δεδομένου ότι είχε υιοθετηθεί από την Ομάδα Συντονισμένης Εποπτείας για το SIS II και, επομένως, υφίσταται ένα κοινό πλάνο ελέγχου για την ασφάλεια δεδομένων, αποφασίστηκε ότι η συγκεκριμένη δράση θα πρέπει να αξιοποιήσει το πλάνο αυτό, να το εμπλουτίσει και επικαιροποιήσει με την προσθήκη ερωτηματολογίου και σημείων που πρέπει να ελέγχουν οι εθνικές εποπτικές αρχές κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και κατά τη διενέργεια ελέγχων στα εθνικά τμήματα του VIS. Τούτο θα επιτευχθεί με την προσθήκη στο κοινό πλάνο ελέγχου ελεγχόμενων σημείων, που αφορούν ειδικότερα το VIS στο επίπεδο του πληροφοριακού συστήματος, ασφάλειας κ.ά., καθώς και σε νομικά ζητήματα, που ανακύπτουν με έμφαση στο θέμα των εξωτερικών παρόχων (εκτελούντες την επεξεργασία), που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη στα προξενεία τους σε τρίτες χώρες, τις σχετικές συμβάσεις που υπογράφουν τα κράτη μέλη με τους προαναφερθέντες παρόχους και τον τρόπο ενός αποτελεσματικού ελέγχου συμπεριλαμβανομένων θεμάτων δικαιοδοσίας ελέγχου.

Τέλος, στη διάρκεια του έτους αυτού η Ομάδα ανέλαβε να εξετάσει το ζήτημα της πρόωρης απαλοιφής δεδομένων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 του Κανονισμού VIS, το οποίο αποτελούσε, επίσης, μέρος του σχεδίου δράσης για τα έτη 2019-2021. Σκοπός της δράσης αυτής είναι να ερευνηθεί, εάν και με ποιον τρόπο τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τη σχετική διάταξη του Κανονισμού για την πρόωρη απαλοιφή των δεδομένων. Με βάση δε τα αποτελέσματα της έρευνας σε επόμενο στάδιο θα καταστεί δυνατός ο εντοπισμός και η ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών, καθώς και η άντληση συστάσεων για την ορθότερη εφαρμογή της διάταξης και τη διόρθωση τυχόν ελλείψεων. Η έρευνα αυτή θα συντελεστεί με τη μέθοδο ερωτηματολογίου, το περιεχόμενο του οποίου συζητήθηκε εκτενώς στις συνεδριάσεις της Ομάδας.

4.2.5. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ EURODAC

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος EURODAC, η οποία συνεδριάζει στο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο. Από τον Νοέμβριο του 2019 την προεδρία της Ομάδας για την επόμενη διετή θητεία ανέλαβε η Ελλάδα. Η γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον Ευρωπαίο Επόπτη. Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης από τα κράτη μέλη των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων EURODAC. Η βάση αυτή, ως γνωστόν, δημιουργήθηκε κατ’ εφαρμογή της Συνθήκης του Δουβλίνου, με τον Κανονισμό (ΕΚ) 2725/2000 σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου, προκειμένου να συλλέγονται αποτυπώματα των αιτούντων άσυλο και των παράνομων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και να ταυτοποιούνται ευχερέστερα οι αιτούντες άσυλο, κατά τη διαδικασία εξέτασης ασύλου. Δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι υπεύθυνες για τη χρήση και εν γένει επεξεργασία των δεδομένων που αποστέλλουν και τα οποία συλλέγονται στην κεντρική βάση και ο Ευρωπαίος Επόπτης για την Προστασία των Δεδομένων για τον έλεγχο της επεξεργασίας στην κεντρική βάση και τη διαβίβαση των δεδομένων στα κράτη μέλη, συνεργάζονται μεταξύ τους ενεργά στο πλαίσιο των ευθυνών τους, προβαίνουν σε τακτικούς ελέγχους τόσο στην κεντρική βάση όσο και στις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό τη συντονισμένη εποπτεία του Eurodac (βλ. άρθρο 32 του Κανονισμού (ΕΕ) 603/2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) υπ’ αρ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης).

Στη διάρκεια του 2020 πραγματοποιήθηκαν δύο διαδικτυακές συναντήσεις λόγω της πανδημίας του COVID-19. Στις συνεδριάσεις της Ομάδας παραβρέθηκαν εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο

Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home), προκειμένου να ενημερώσουν κατά τη συνήθη πρακτική την Ομάδα σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις. Ειδικότερα, εκπρόσωπος της Ε. Επιτροπής καλείται σε κάθε συνάντηση προκειμένου να ενημερώσει σχετικά με την πορεία της αναθεώρησης του Κανονισμού «Eurodac» (Κανονισμός (ΕΕ) 603/2013) επί τη βάσει της πρότασης της Επιτροπής του έτους 2016, η οποία είχε προκαλέσει προβληματισμό στην Ομάδα, καθώς με την πρόταση αυτή διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού πέραν των θεμάτων ασύλου, αποσκοπώντας στη χρησιμοποίηση του συστήματος για τον εντοπισμό μεταναστών στο έδαφος της ΕΕ και για τις διαδικασίες επιστροφής τους. Οι εκπρόσωποι της ΕΕ, αφού υπενθύμισαν στην Ομάδα ότι η αναθεώρηση του Κανονισμού αποτελεί πλέον μέρος της ευρύτερης Συμφωνίας για το Άσυλο και τη Μετανάστευση με συνέπεια να συνοδεύεται από άλλα νομοθετήματα, όπως την πρόταση για τον νέο Κανονισμό Δουβλίνου, ενημέρωσαν την Ομάδα ότι συνεχίζονται οι εργασίες σε νομοπαρασκευαστικό επίπεδο, προκειμένου να συμπεριληφθούν στην αναθεώρηση του Κανονισμού διατάξεις που θα αντανακλούν τις αλλαγές που επιφέρει ο νέος Κανονισμός Δουβλίνου και οι οποίες θα καθιστούν εφικτή τη διαλειτουργικότητα του Κανονισμού με τα υπόλοιπα συστήματα της ΕΕ. Ειδικότερα, σε παρουσίαση του εκπροσώπου, περιγράφηκαν οι νεωτερισμοί που εισάγονται με την προαναφερθείσα αναθεώρηση, όπως η δυνατότητα να απαριθμούνται στο σύστημα οι αιτούντες άσυλο (εκτός των μέχρι σήμερα απαριθμούμενων αιτήσεων), η δυνατότητα επισήμανσης των αξιολογούμενων ως πιθανών απειλών, η εισαγωγή νέας κατηγορίας στο σύστημα για έρευνα και διάσωση κ.ά.

Από τη πλευρά του EU-Lisa, παρέστη στις συνεδριάσεις της Ομάδας η Υπεύθυνη Προστασίας Δεδομένων (DPO) του Οργανισμού, προκειμένου να ενημερώσει για τις τελευταίες εξελίξεις στα ζητήματα του συστήματος Eurodac. Παρουσίασε το επίπεδο της γενικής επίδοσης και λειτουργίας του συστήματος παρέχοντας παράλληλα και κάποια στατιστικά στοιχεία για τη χρήση, που γίνεται από τα κράτη μέλη, ιδίως σχετικά με τον όγκο δεδομένων του συστήματος και τον αριθμό πρόσβασης από τα κράτη μέλη και σημείωσε τη μείωση στη χρήση του συστήματος λόγω της πανδημίας. Επιπλέον, έγινε μνεία στην ετήσια άσκηση κυβερνοασφάλειας, στην οποία, ομοίως, συμμετέχουν σε εθελοντική βάση κράτη μέλη. Ενημέρωσε, περαιτέρω, την Ομάδα ότι πραγματοποιήθηκε ο τακτικός έλεγχος της κεντρικής βάσης του συστήματος από την αρμόδια εποπτική αρχή, ήτοι τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, και αναφέρθηκε και στην άσκηση πολλαπλών συστημάτων (SIS, VIS, Eurodac), που προγραμματιζόταν να λάβει χώρα εντός του έτους, προκειμένου να αξιολογηθεί η αντίδραση των κρατών μελών και η μεταξύ τους συνεργασία όταν ένα συμβάν έχει αντίκτυπο σε περισσότερες και διαφορετικές δραστηριότητες και συστήματα.

Σε συνέχεια συνέργειας της Ομάδας με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων από το έτος 2018, κατά το οποίο ο Οργανισμός είχε κληθεί σε συνάντηση της Ομάδας και είχε παρουσιάσει έκθεση σχετικά με διενεργηθείσα έρευνα στα βιομετρικά δεδομένα, τα πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ (μεγάλες βάσεις δεδομένων) και τα θεμελιώδη δικαιώματα, με ιδιαίτερη αναφορά στις επιπτώσεις της συλλογής και τήρησης δεδομένων στον τομέα του ασύλου και της μετανάστευσης και με ενδιαφέροντα ευρήματα αναφορικά με το δικαίωμα της πληροφόρησης, η Ομάδα είχε αποφασίσει να συνεργαστεί με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων με στόχο την αναζήτηση αποτελεσματικού τρόπου παροχής πληροφοριών στα υποκείμενα των δεδομένων. Προκρίθηκε η εκπόνηση κατευθυντήριων γραμμών, πρότυπου φυλλαδίου - οδηγιών και επεξηγηματικού - παραστατικού βίντεο. Σε εφαρμογή της συνέργειας αυτής κατά τη διάρκεια του 2019 επιτεύχθηκε η σύνταξη φυλλαδίου, το οποίο απευθύνεται στις αρμόδιες εθνικές αρχές ασύλου (και όχι στα ίδια τα υποκείμενα) σε γλώσσα μη τεχνική και δίχως νομική ορολογία. Αποφασίστηκε δε να μεταφραστεί σε όλες τις γλώσσες των κρατών μελών. Η διαδικασία μετάφρασης συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του έτους 2020 με στόχο να επιτευχθεί η ανάρτηση στις ιστοσελίδες των εθνικών εποπτικών αρχών το επόμενο έτος, ενώ έχει ήδη αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Ομάδας Συντονισμένης Εποπτείας και του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, συζητήθηκε το θέμα της ανάληψης νέας κοινής δράσης με τον Οργανισμό, η οποία θα αφορά είτε την επικαιροποίηση του φυλλαδίου υπό το φως του νέου Κανονισμού Eurodac, είτε τη διενέργεια εργαστηρίων - ενημερωτικών διαλέξεων για την ευρύτερη διάδοσή του, είτε μελέτη και ανάλυση νέων θεμάτων.

Η Ομάδα συζήτησε ακόμη το ζήτημα των εθνικών ελέγχων και τη δυνατότητα να αναζητηθεί ένας κοινός εναρμονισμένος τρόπος αναφοράς - παρουσίασης των ελέγχων τους οποίους έχουν την υποχρέωση να διενεργούν στα εθνικά συστήματα Eurodac οι εθνικές εποπτικές αρχές σε τακτά χρονικά διαστήματα. Για τον σκοπό αυτό δημιουργήθηκε μικρή υποομάδα εθελοντών, η οποία θα καταγράψει ένα σχετικό εργαλείο υπό τη μορφή ερωτηματολογίου - καταλόγου ελεγκτέων σημείων, το οποίο θα δύνανται να χρησιμοποιούν οι εθνικές αρχές.

Επίσης, την Ομάδα απασχόλησε η ιεράρχηση των δράσεών της, όπως προβλέπονται στο σχέδιο δράσης που είχε υιοθετηθεί ήδη από το 2019 και στο οποίο περιλαμβάνονται τα εξής θέματα: η παρακολούθηση των εξελίξεων για την αναθεώρηση του Κανονισμού Eurodac (θέμα το οποίο παραμένει τα τελευταία χρόνια στα εκάστοτε σχέδια δράσης), τα δικαιώματα των υποκειμένων, η συνεργασία με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου -συμπεριλαμβανομένης της Europol- στο σύστημα, η διαβούλευση σχετικά με το εθνικό αντίγραφο της βάσης δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου στη μετά το Brexit εποχή, ζητήματα που πρέπει να αναδειχθούν και να μελετηθούν όσον αφορά στους ελέγχους σε εθνικό επίπεδο, οι επιπτώσεις από τη νομοθεσία για τη διαλειτουργικότητα (interoperability), το θέμα των εσφαλμένων θετικών αποτελεσμάτων αναζήτησης και, τέλος, οι δράσεις της Ομάδας αναφορικά με τη συντονισμένη εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων. Εν όψει των νομοθετικών εξελίξεων, όπως παρουσιάστηκαν από τους εκπροσώπους

της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκρίθηκε η παρακολούθηση της νομοθετικής πρότασης για τον Κανονισμό Eurodac και ενδεχομένως η εκπόνηση σχετικής γνωμοδότησης.

Τέλος, το έτος αυτό υιοθετήθηκε από την Ομάδα η Έκθεση Πεπραγμένων για τα έτη 2018-2019, προκειμένου να αποσταλεί κατά την πάγια πρακτική στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

4.3. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ - ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων, η οποία λαμβάνει χώρα κάθε έτος το φθινόπωρο, χωρίζεται σε δύο μέρη: α. την Ανοικτή Σύνοδο που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία μετέχουν εκτός των επίσημων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και εκπρόσωποι του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και της ερευνητικής κοινότητας, και β. την Κλειστή Σύνοδο, στην οποία μετέχουν μόνο οι Αρχές ή οι Επίτροποι Προστασίας Δεδομένων και κατά τη διάρκεια της οποίας συζητούνται και υιοθετούνται σχετικές με το αντικείμενο της ανοικτής Συνόδου Διακηρύξεις. Η Διεθνής Σύνοδος μετονομάστηκε σε Παγκόσμια Συνέλευση Προστασίας Ιδιωτικότητας (Global Privacy Assembly - GPA).

Η 42η Διεθνής Σύνοδος 2020 επρόκειτο να διοργανωθεί από την εποπτική αρχή του Μεξικού (National Institute for Transparency, Access to Information and Personal Data Protection [INAI Mexico]), στην πόλη του Μεξικού, ωστόσο, λόγω της πανδημίας, περιορίστηκε σε εξ αποστάσεως Σύνοδο, αποτελούμενη μόνο από την Κλειστή Σύνοδο, με κύριο διοργανωτή την εποπτική αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου και στην οποία συμμετείχαν περίπου 100 μέλη και παρατηρητές.

Το κύριο θέμα της Κλειστής Συνόδου, η οποία χωρίστηκε σε τρεις τρίωρες συνεδρίες κατανεμημένες στο διάστημα 13-15 Οκτωβρίου, ήταν η «Προώθηση διεθνών προτύπων προστασίας δεδομένων και ιδιωτικότητας μέσω μιας σύγχρονης και συνεργατικής παγκόσμιας κοινότητας». Συζητήθηκε η πρόοδος που επιτελέστηκε στο μεταξύ ως προς τους στρατηγικούς στόχους που είχαν τεθεί στην προηγούμενη Διεθνή Σύνοδο 2019 και ιδίως σε σχέση με την ενίσχυση της «φωνής» και επιρροής της GPA στη διαμόρφωση της ψηφιακής ατζέντας, καθώς και στην ανάπτυξη ικανοτήτων για την υποστήριξη των μελών σε ειδικά θέματα. Η δεύτερη συνεδρία επικεντρώθηκε στην ενημέρωση για τις εργασίες της ειδικής ομάδας δράσης σχετικά με την πανδημία, ως προς τις προκλήσεις, βέλτιστες πρακτικές και δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων, καθώς και στην παρουσίαση μιας συλλογής βέλτιστων πρακτικών για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Τέλος, η τελευταία συνεδρία αφιερώθηκε στο μέλλον της Διεθνούς Συνόδου, τη συζήτηση και υιοθέτηση ψηφισμάτων, την εκλογή μελών της εκτελεστικής επιτροπής και πρόσκληση για την επόμενη Διεθνή Σύνοδο, από την οργανώτρια εποπτική αρχή του Μεξικού.

Στην Κλειστή Σύνοδο υιοθετήθηκαν τα ακόλουθα ψηφίσματα:

1. Σχετικά με την τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου, στο οποίο ψήφισμα υπογραμμίζεται η ανάγκη διαμόρφωσης κοινής θέσης λόγω της δυνατότητας που δίνει η τεχνολογία στην παραβίαση δεδομένων και την επιβολή διακρίσεων.

2. Σχετικά με τον ρόλο της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στη διεθνή αναπτυξιακή βοήθεια, τη διεθνή ανθρωπιστική βοήθεια και τη διαχείριση κρίσεων.

3. Σχετικά με τη λογοδοσία στην ανάπτυξη και χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης, με το οποίο καλούνται τα μέλη να συνεργαστούν με οργανισμούς που αναπτύσσουν ή κάνουν χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης για την ανάπτυξη μέτρων λογοδοσίας.

4. Σχετικά με τις προκλήσεις προστασίας δεδομένων και ιδιωτικότητας ως απόρροια της πανδημίας COVID-19.

5. Σχετικά με κοινές δηλώσεις για αναδυόμενα παγκόσμια ζητήματα: με το ψήφισμα αυτό, τα μέλη της Παγκόσμιας Συνέλευσης Προστασίας Ιδιωτικότητας συμφώνησαν σε διαδικασία σύνταξης και έκδοσης κοινών θέσεων για τις περιπτώσεις που αναδύονται σημαντικά ζητήματα προστασίας δεδομένων.

Όλα τα έγγραφα που εγκρίθηκαν στην 42η Κλειστή Σύνοδο της Παγκόσμιας Συνέλευσης Προστασίας Ιδιωτικότητας και η επίσημη περίληψη της εκδήλωσης αναρτήθηκαν στον ιστότοπο της GPA: https://globalprivacyassembly.org/.

Περισσότερες πληροφορίες για τις διεθνείς συνόδους και τα κείμενα των διακηρύξεων - ψηφισμάτων που υιοθετήθηκαν βρίσκονται στην ιστοσελίδα http://globalprivacyassembly.org/document-archive/adopted-resolutions/.

Η 43η Διεθνής Σύνοδος 2021 πρόκειται να διοργανωθεί από την εποπτική αρχή του Μεξικού, στην πόλη του Μεξικού, ενώ αυτή του επόμενου έτους 2022 προγραμματίστηκε να πραγματοποιηθεί στη Νέα Ζηλανδία.

4.4. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Εαρινή Σύνοδος των Εποπτικών Αρχών Προστασίας Δεδομένων είναι μια κλειστή σύνοδος υπό την έννοια ότι δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι πιστοποιημένες αρχές, ήτοι οι εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων της ΕΕ, καθώς και άλλων χωρών, όπως Ελβετίας και Νορβηγίας, ο Ευρωπαίος Επόπτης, εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και αρχές που πιστοποιήθηκαν ως μόνιμοι παρατηρητές. Οι εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και αρχές που έχουν το καθεστώς του μόνιμου παρατηρητή δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

Η Κροατία είχε οριστεί ως η χώρα φιλοξενίας και οργάνωσης της Εαρινής Συνόδου 2020, η οποία ωστόσο λόγω πανδημίας μετατέθηκε για τον Μάϊο 2021.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε την ιστοσελίδα της Εαρινής Συνόδου https://www.coe.int/en/web/data-protection/-/europ ean-conference-of-data-protection-authoriti-1.

4.5. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)

Η Αρχή συμμετέχει στην Ομάδα εργασίας για την ανταλλαγή εμπειριών από την εξέταση ζητημάτων προστασίας προσωπικών δεδομένων (Case Handling

Workshop) που διοργανώνεται κάθε χρόνο από κράτη μέλη και εποπτικές αρχές στην Ευρώπη (συμπεριλαμβανομένων χωρών εκτός ΕΕ, όπως το Μαυροβούνιο, η Αλβανία, η Τουρκία, η Σερβία, κ.λπ.). Η Ομάδα αποτελεί ένα εσωτερικό φόρουμ συνεργασίας (εργαστήριο) μεταξύ όλων των Αρχών Προστασίας Δεδομένων της ΕΕ, με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών και τη συζήτηση πρακτικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά τον χειρισμό καταγγελιών και αιτημάτων σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων. Τα θέματα προηγούμενων εργαστηρίων περιλαμβάνουν το δικαίωμα στη λήθη από τις μηχανές αναζήτησης, την επεξεργασία δεδομένων από ιδιωτικούς ανακριτές, τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης, τη πιστοληπτική βαθμολόγηση και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η ελληνική Αρχή έχει φιλοξενήσει τη συνάντηση της ομάδας τον Νοέμβριο του 2006.

Το Γιβραλτάρ είχε οριστεί ως η χώρα φιλοξενίας και οργάνωσης της ομάδας για το 2020, η οποία, ωστόσο, λόγω πανδημίας μετατέθηκε για τον Νοέμβριο του 2021.

Αθήνα, 5 Μαΐου 2022

Ο Πρόεδρος
της Αρχής Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΕΝΟΥΔΑΚΟΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Προσφυγές / Ερωτήματα / Αιτήσεις	1875
Ευρωπαϊκά - Διεθνή	1188
Λοιπά Εισερχόμενα	4633
Σύνολο	**7696**

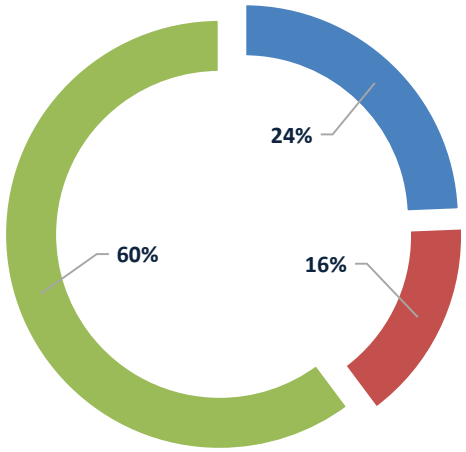

Διάγραμμα 1 - Εισερχόμενα έγγραφα

Ταχυδρομείο	157
Courier	72
Συστημένα	124
Ιδιοχείρως	435
Δικτυακή πύλη	354
E-mail	6441
Fax	113
Σύνολο	**7696**

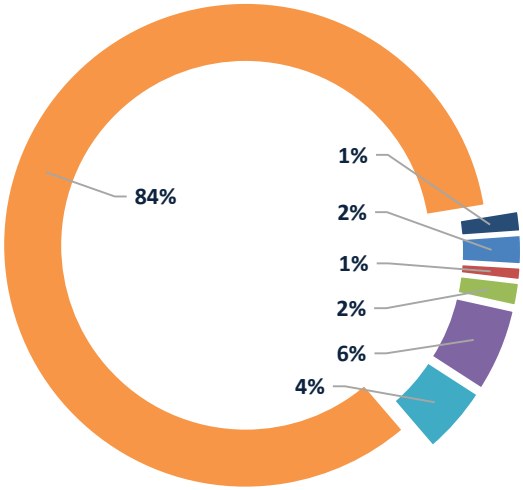

Διάγραμμα 2 - Τρόπος υποβολής

Προσφυγές / Καταγγελίες	959
Ερωτήματα	862
Αιτήσεις για μητρώο άρθρου 13	54
Σύνολο	**1875**

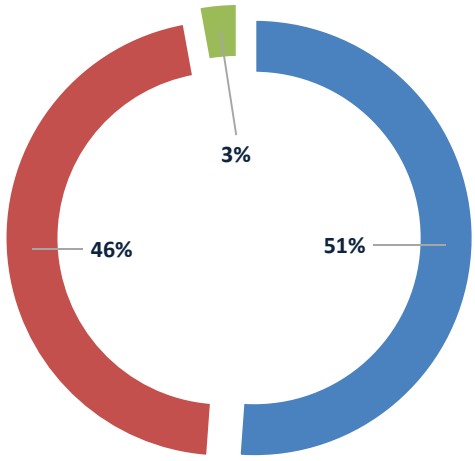

Διάγραμμα 3 - Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών/ καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων για το μητρώο του άρθρου 13

Παρατηρήσεις:

1. Στο παραπάνω σύνολο προσφυγών/καταγγελιών προσμετρούνται και οι απόρρητες προσφυγές/καταγγελίες.

2. Ο αριθμός των εισερχομένων κατά κατηγορία εγγράφων δεν συμπίπτει με τον αριθμό των υποθέσεων που εμφανίζονται στους επόμενους πίνακες, διότι ορισμένα έγγραφα αφορούν την ίδια υπόθεση.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ/ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

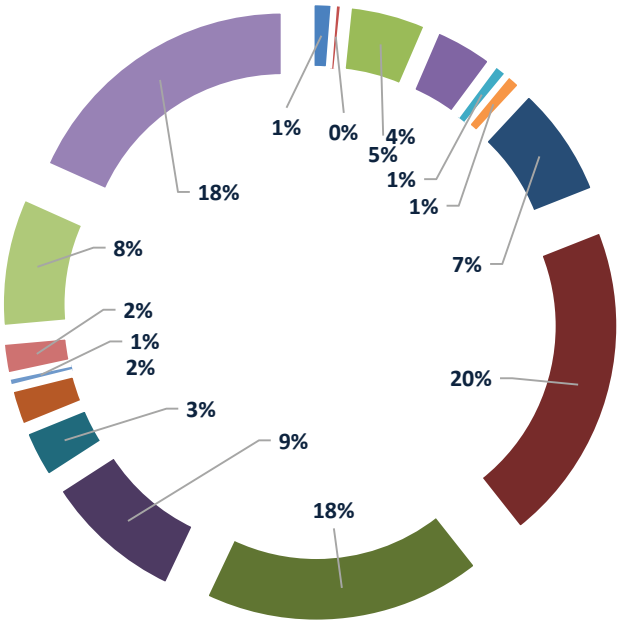

Διωκτικές Αρχές - Ασφάλεια	12
Εθνική Άμυνα	4
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση - Κρατική δράση (φορολογικά/ασφαλιστικά)	47
Υγεία	36
Ιδιωτική Ασφάλιση	8
Παιδεία και Έρευνα (εκπαίδευση, ερευνητικά ιδρύματα)	9
Χρηματοπιστωτικά	69
Ιδιωτική οικονομία	198
Προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις)	172
Υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας (τηλεπικ. πάροχοι)	86
Εργασιακές Σχέσεις	29
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	22
Υπηρεσίες Διαδικτύου (μηχανές αναζήτησης, κοινωνικά δίκτυα)	5
Νέες Τεχνολογίες	19
Βιντεοεπιτήρηση	79
Λοιπά	178
Σύνολο	**973**

Διάγραμμα 4 - Εισερχόμενες υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών

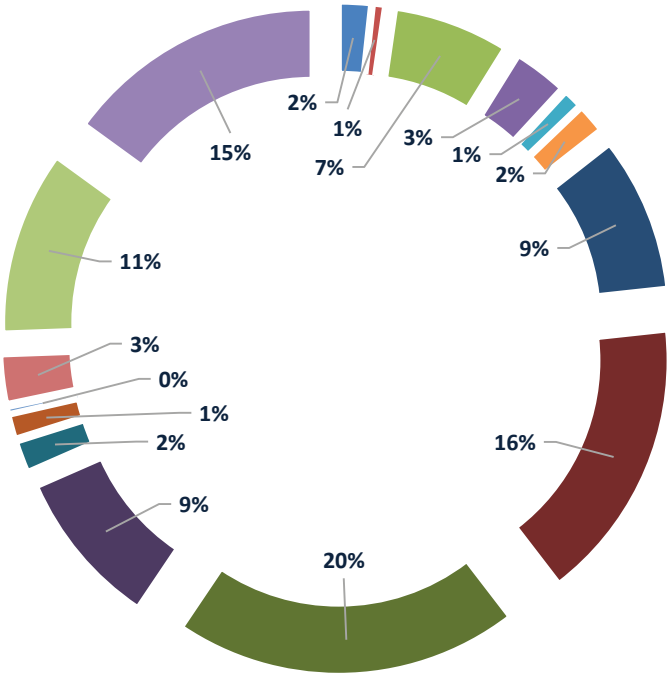

	Διωκτικές Αρχές - Ασφάλεια	12
	Εθνική Άμυνα	4
	Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση - Κρατική δράση (φορολογικά/ασφαλιστικά)	46
	Υγεία	21
	Ιδιωτική Ασφάλιση	7
	Παιδεία και Έρευνα (εκπαίδευση, ερευνητικά ιδρύματα)	11
	Χρηματοπιστωτικά	62
	Ιδιωτική οικονομία	114
	Προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις)	139
	Υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας (τηλεπικ. πάροχοι)	63
	Εργασιακές Σχέσεις	12
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	9
	Υπηρεσίες Διαδικτύου (μηχανές αναζήτησης, κοινωνικά δίκτυα)	2
	Νέες Τεχνολογίες	19
	Βιντεοεπιτήρηση	74
	Λοιπά	105
	Σύνολο	**700**

Διάγραμμα 5 - Διεκπεραιωμένες υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών

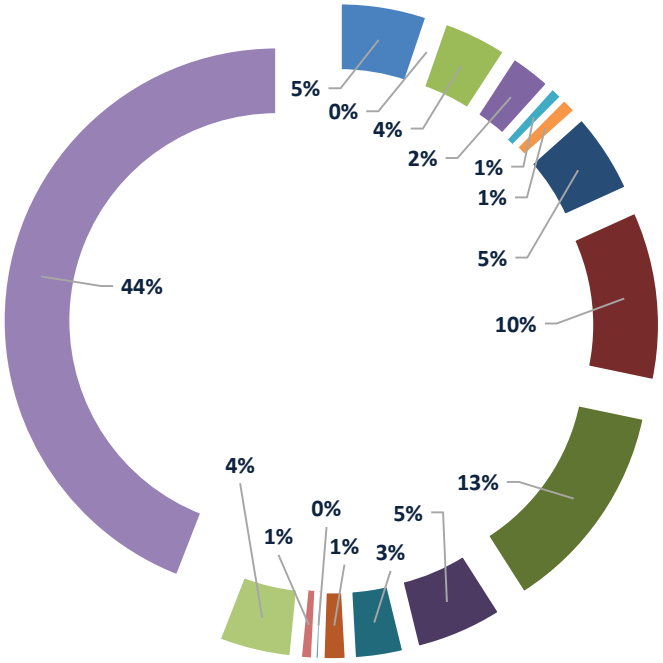

Διωκτικές Αρχές - Ασφάλεια	207
Εθνική Άμυνα	7
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση - Κρατική δράση (φορολογικά/ασφαλιστικά)	154
Υγεία	100
Ιδιωτική Ασφάλιση	31
Παιδεία και Έρευνα (εκπαίδευση, ερευνητικά ιδρύματα)	38
Χρηματοπιστωτικά	193
Ιδιωτική οικονομία	403
Προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών (διαφήμιση, spam, τηλεφωνικές οχλήσεις)	508
Υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας (τηλεπικ. πάροχοι)	209
Εργασιακές Σχέσεις	118
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	56
Υπηρεσίες Διαδικτύου (μηχανές αναζήτησης, κοινωνικά δίκτυα)	12
Νέες Τεχνολογίες	30
Βιντεοεπιτήρηση	174
Λοιπά	1766
Σύνολο	**4006**

Διάγραμμα 6 - Εκκρεμείς υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών

Παρατήρηση: Από την Έκθεση 2014 προσμετρούνται στη θεματική ενότητα «Τομέας διωκτικών αρχών και δημόσιας τάξης» και οι νεοεισερχόμενες, διεκπεραιωμένες και εκκρεμείς προσφυγές Σένγκεν, οι οποίες τα προηγούμενα έτη καταχωρούνταν χωριστά.

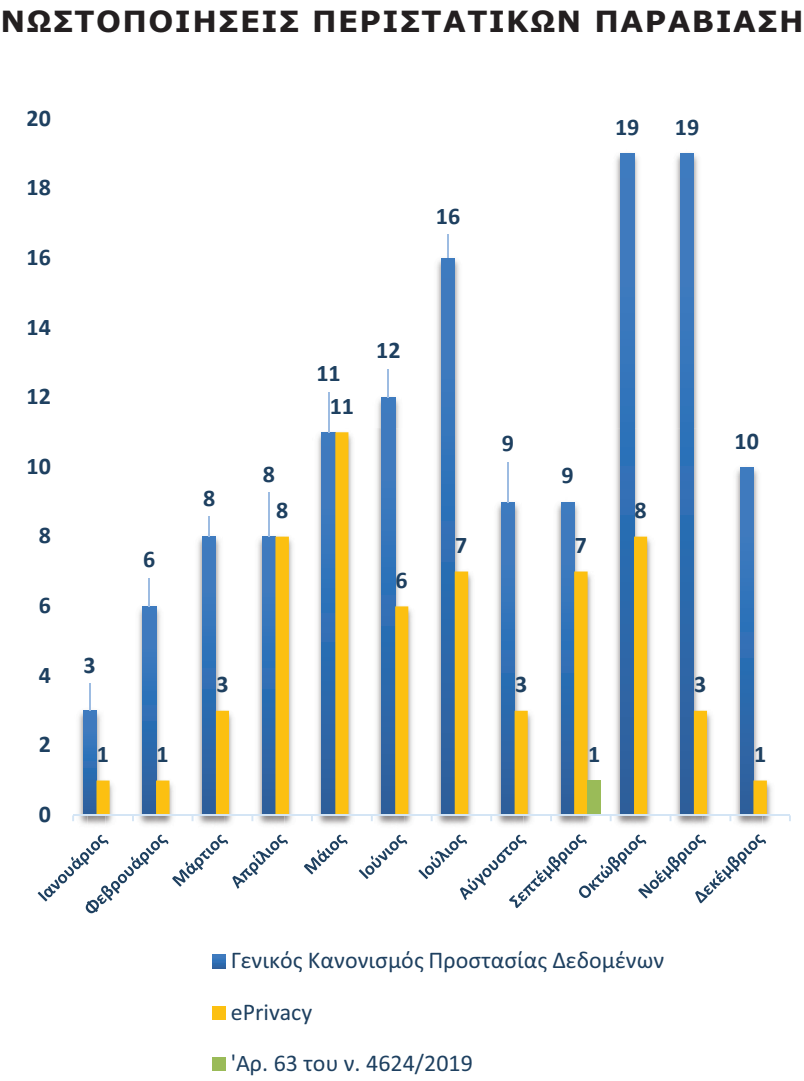

Διάγραμμα 7 - Γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης 2020 ανά μήνα

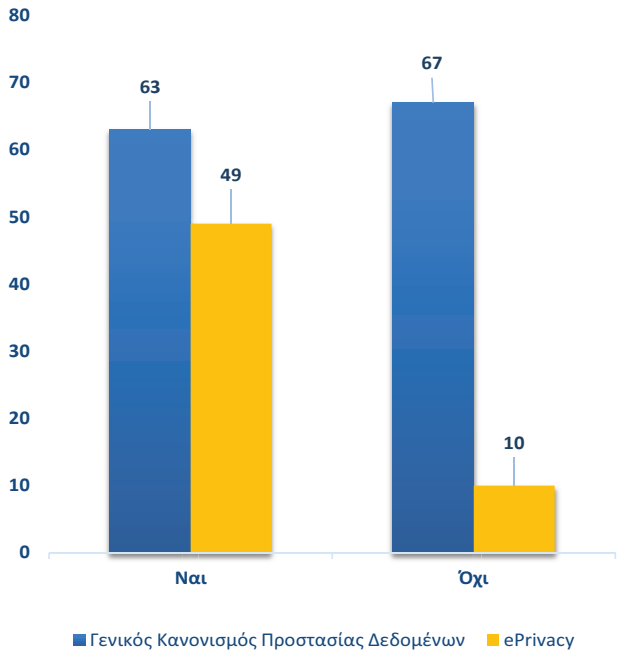

Διάγραμμα 8 - Ενημέρωση υποκειμένων περιστατικών παραβίασης 2020

Ακεραιότητα	3
Ακεραιότητα + Διαθεσιμότητα	2
Διαθεσιμότητα	12
Εμπιστευτικότητα	100
Εμπιστευτικότητα + Ακεραιότητα	2
Εμπιστευτικότητα + Διαθεσιμότητα	10
Όλα	1
Σύνολο	**130**

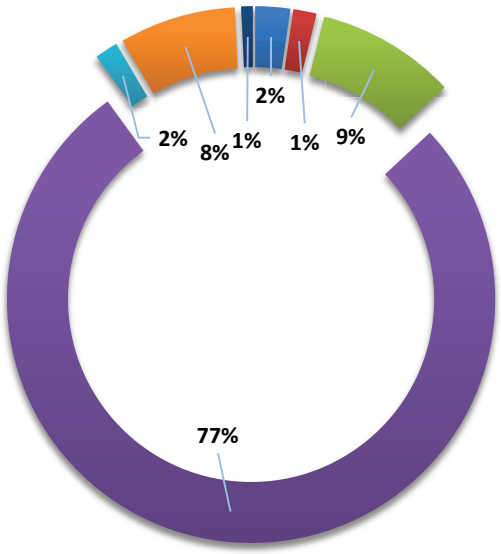

Διάγραμμα 9 - Περιστατικά παραβίασης ΓΚΠΔ ως προς τους στόχους ασφάλειας που αφορούν

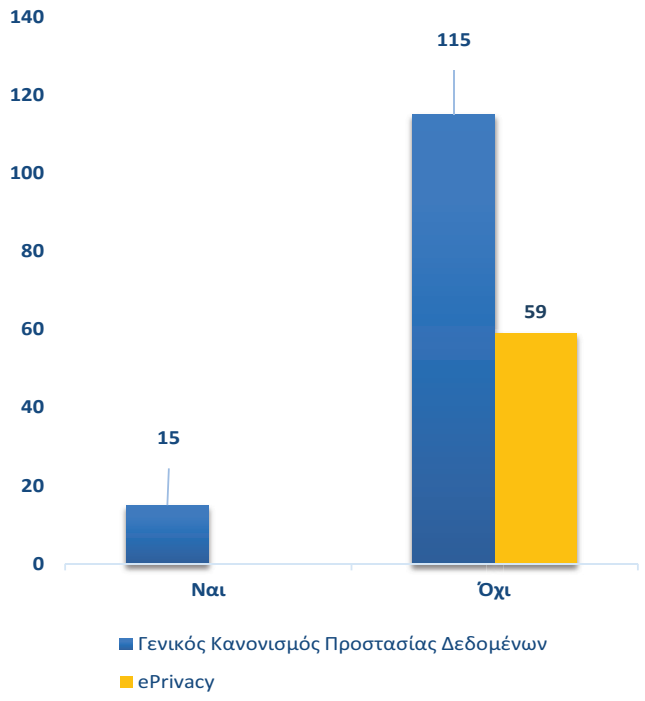

Διάγραμμα 10 - Διασυνοριακά περιστατικά παραβίασης 2020

Παρατήρηση: Τα **59 ePrivacy περιστατικά παραβίασης** ως προς τους στόχους ασφάλειας που αφορούν ανήκουν όλα στην **Εμπιστευτικότητα**.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

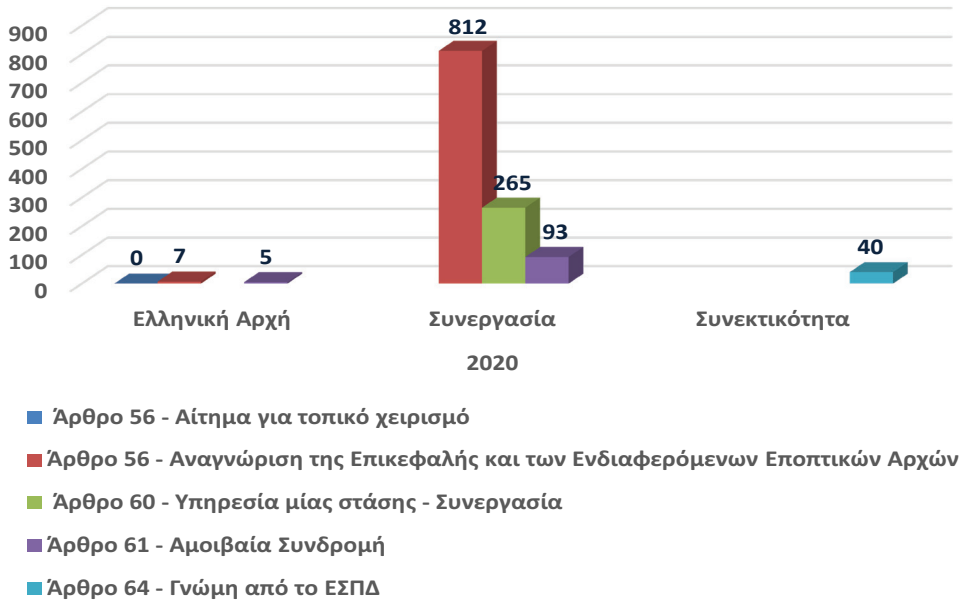

Διάγραμμα 11 - Γνωστοποιήσεις – αιτήματα διασυνοριακής συνεργασίας

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ακόλουθα διαγράμματα απεικονίζουν τους ετήσιους αριθμούς των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, των υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, των αποφάσεων και γνωμοδοτήσεων της Αρχής, των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 2000 - 2020, καθώς και τους ετήσιους αριθμούς εισερχομένων εγγράφων μέσω δικτυακής πύλης και email (από το έτος 2007).

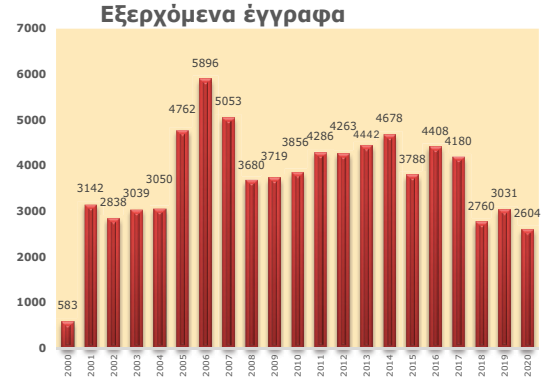

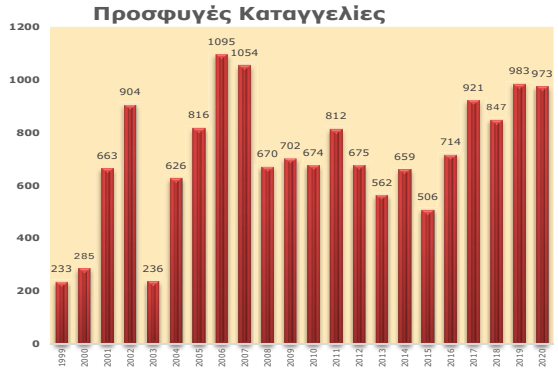

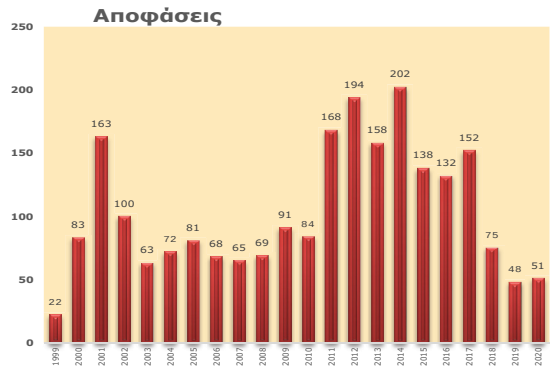

Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των προσφυγών/καταγγελιών αντλούνται από το νέο πληροφοριακό σύστημα της Αρχής, το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων κατά υποθέσεις.

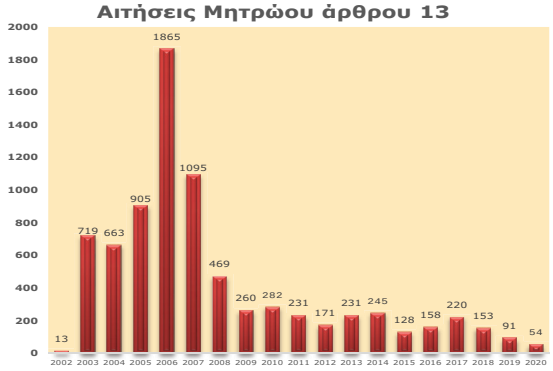

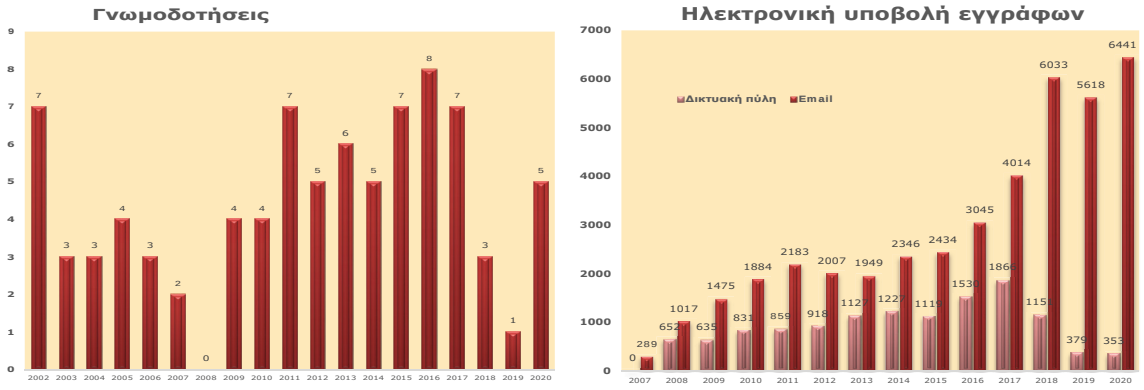

Διάγραμμα 12 - Συγκριτικά στατιστικά στοιχεία

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ

Αιτήσεις διαγραφής από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν το 2020	
Κατατεθείσες αιτήσεις	24
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	3

Αλβανία	21
Σερβία	1
Ινδία	1
Τουρκία	1
Σύνολο	**24**

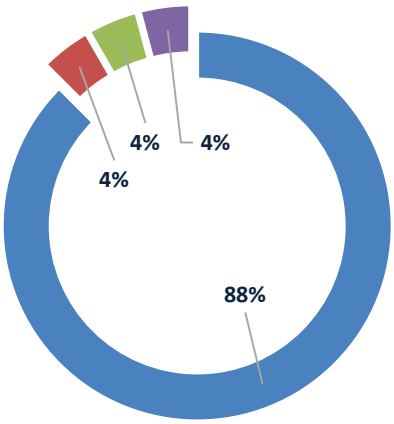

Διάγραμμα 13 - Αιτήσεις διαγραφής από το ΣΠΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32, Αθήνα
Τηλ. Κέντρο 210 5279000
Κείμενα προς δημοσίευση: webmaster.et@et.gr
02024621905220056